

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Præster

ved

Roeskilde Domkirke

efter Reformationen.

Samlede

efter

trykte og haandskrevne Kilder

af

J. E. Hundrup,

Stiftsbibliothekar.

Roeskilde.

H. A. Müllers Bogtrykkeri.

1867.

Præster ved Roeskilde Domkirke.

Man søger forgjæves efter en Fortegnelse over Præsterne ved Roeskilde Domkirke saavel i de udgivne Beskrivelser af denne Kirke, som i andre trykte Skrifter; heller ikke findes en saadan optegnet i Kirkens Ministerialbøger eller den saakaldte liber daticus, hvilket ellers ved andre Kirker hyppigt er Tilfældet. Det er derfor en saa meget desto vanskeligere Sag nu at opstille en saadan fuldstændig Liste, som der efter Kirkeordinantsen af 1539 foruden Capellanerne vare to Sognepræster ved Kirken, idet den saakaldte Læseimester (Lector Theologiæ) skulde ikke blot „offentligen paa Latin læse den hellige Skrift baade for Ganniker, Skoledegne (d. h. de ældre Skoledisciple) og forstandige Bergere og Andre, som diøse vilde søge“, men ogsaa „stundom paa nogen forskiddet tid Prædike, men dog saa, at ingen vonlig Prædiken der med forhindres.“ (Kirke-Ordn. Fol. LXXVII). Dette vedvarede da indtil Christian IV 1625 bestemte, at Kirken for Fremtiden kun skulde have een Sognepræst og to Capellaner ved følgende kongel. Ordre af Dato Kbhvns Slot 26de Februar 1625:

„Vi Christian IV af Guds Naade osv. gjøre bitterligt, at eftersom vi naadigst komme i Erfaring, hvorledes den ordinære og fornødne Guds Tjeneste, som efter Ordinantsen pleyes og bør at stee ubi Domkirkens og Graabrødre Sogner i vor Kjødstæd Roes-

tilde, og hidtil af tvende Sognepræster er forrettet og betienet, kan af een Sognepræst med tvende Capellaners Medhjælpning vel forestaaes og forrettes: Da saa det at Lector Theologiæ ubi Stifts-Skolen der sammestæds, kunde herefter være frie for Prædikestolen, og des flittigere sin Professien og Lection til Ungdommens Forbedring og Oplyttelse, hver Dag een Time continuere og forrette, haver vi naadigst bevilged og tillæbed, saa og nu ved dette vort aabne Brev naadigst bevilge og tillæde, at herefter samme Domkirke og dertil lagde Graabrodre Soan, som det nu forefunden er, af een Sognepræst maa betienes osv.''

Da jeg imidlertid i flere Aar, medens jeg har været bestjef-tiget i min Fritid med lignende Arbejder, har stræbt at samle nedensølgende Præsterække, i hvilken Henseende jeg er bleven troligen understøttet af mine kjære Venner Cancelliraad Th. Ersløw og Dom-kirkens fortjenstfulde Børge Kammerraad St. Friis, saa tager jeg, i Haab om, at dette lille Arbejde vil have sin Interesse, ikke i Betænkning at lade min Præsterække see Lyset. Naar Samlingen først er tilveiebragt, vil det altid være lettere at berigtige og supplere den.

I. Øverste eller ældste Sognepræster.

Af disse kan jeg Ingen nævne før

1. Mag. Peder Povelsen (Petrus Paulinus), der 1538 blev indstreden ved Kjøbenhavns Universitet, men tidligere efter den Tid's Skik maa have studeret ved fremmede Universiteter, eftersom han allerede var Magister artium et Theologiæ baccalaureus og s. A. blev Professor i det græske Sprog ved Universitetet, og 1541 var Universitetets Rector. I Begyndelsen af 1542 (sikke 1545, som hans Gravskrift viser) blev han Lector Theologiæ og Egp. ved Roeskilde Domkirke; 1566 blev han vistnok øverste Egp., da han i dette Aar fik sin Svigersøn Anders Lauritsen antaget til Lector Theologiæ, hvorimod han selv synes at have bestået Sognepræsteembedet i 30½ Aar til sin Død 22. Sept. 1572. Han ligger begravet i Domkirkens midterste Gang.

s. Bodil Madsvatter. Deres Søn findes som Nr. 3.

Hans Ligsteen bærer følgende Indskrift med gotiske Bogstaver:

Mortuus vivo.

Hic positæ sunt exuvie clarissimi viri
Mag. Petri Paulini

vera pietate, doctrina, gravitate, fide, constantia et vitæ innocentia præstantis, qui quum XXX annos et VI menses fidelissimi pastoris in hac ecclesia et doctissimi Theologi in schola munus obivisset, XXII die Septembris anni Christi MDLXXII in ardenti invocatione filii Dei placidissime expiravit Ps. CXXX: Exspeeto Dominum et spero in verbum ejus.

Sm. l. Vinding, Acad. Hafn. p 79 Er. Pontoppidan, Marmora Danica II, 282. S. N. J. Bloch, Roeskilde Domskoles Historie I, 30 Et. Friis, Roeskilde Domkirke 2. S. 203—4.

2. Mag. Morten Pedersen (Martinus Petri v. Petrus), der ogsaa stundom kaldes Alban, var født d. 10. Novbr. (Mortensdagen) 1537 i Greenaa. Han gik i Aarhus Skole, studerede en Tid i Kbh. og reiste derefter udenlands; besøgte 1560 Wittenberg, hvor han 8. Juli blev indskreven blandt de akademiske Borgere og senere tog Magistergraden. Efter sin Hjemkomst blev han 1562 Læsemester (Rector eller som det hedder i hans Gravskrift Professor) ved Sors Kloster, 21. Juni 1565 blev han efter Oluf Lauritsen Karsemoses Død (den 50de) Abbed ved Sors Kloster. Ved Kongebrev af 28. Aug 1571 fik han aarlig 100 Rdl. af Klosters Indtægt til et Kannikedømme i Roeskilde blev leibigt, som han kunde faae; 1672 blev han kaldet til øverste Sognepræst ved Roeskildes Domkirke; 30. Oct. s. A. fik han, foruden Igl. Tilfagn om fremdeles aarlig at maatte nyde de 100 Rdl. af Sors Kloster, endvidere Løste om et Kannikedømme i Roeskilde. Den 18. Mars 1573 fik han et kongeligt Bessjærmelsesbrev i Anledning af, at han, der efter Igl. Befaling som Abbed i Sors havde ladet en vis Oluf Pedersen for Rildtøveri dømmes frebløs, nu forfulgtes med Sogmaal af den Frebløses Slægt. Det forbrødes derfor ved dette Brev alle Fogeder og Igl. Embedsmænd at antage noget Klagemaal imod ham i denne Sag. Den 1. Febr. 1582 fik han endelig Igl. Fortjeningsbrev paa det Kannikedømme,

der var bleven ledigt ved den tidligere Ringstedse Abbed Mag. Frants Andersens Død.

Saaledes levede Mag. Morten Pedersen lykkelig i en anseelig og hæderlig Virksomhed ved Landets første Kirke, æret og belønnet af sin Konge. Sin Livsledsagerinde havde han forlænget siden hentet sig fra Kolding. Det var Dorothea Sørensdatter Paludan (Kiær), en Datter af Søren Paludan (Kiær) eller som han kaldtes Søren Skriver, der var født i Ribe og havde været Slotsskriver i Kbh., men senere var Borgemeester og Tolder i Kolding, bekendt som Psalmesdiger, † 23. Marts 1582 og af Anna Raub Thuresens Datter. Jaordet holdt han 29de Marts 1573 i Kolding og Bryllup s. St. d. 31. Mai s. A. Da slog uventet og pludselig et Lyn ned fra den hidtil saa klare Himmel. Den 30. Marts 1588 — alt-saa 5 Dage før Frederik d. II hængtes paa Antvorskov Slot — blev Morten Pedersen pludselig ved et tgl. Brev (Sjæll. Reg. 12 641, sml. Hegelunds Gal. under Apr. 1588) afskediget fra sit Embede som Syp. ved Roeskilde Domkirke, hvormod han til sin Underholdning fik Bindinge Sogn med tilhørende Præsterente og Rettighed, imod at han, enten selv eller ved Andre, skulde gjøre Sognefolket den tilbørlige Tjeneste. Men hvorledes det nu end forholder sig med denne Afskedigelse, saa er det klart, at han kort efter maa have saaget dette sit Embede tilbage. Dette slutter jeg ikke blot af hans nedenfor anførte Gravskrift, hvori han siges at have været Præst i 23 Aar, uden at der nævnes noget andet Sted end Roeskilde, hvor han ogsaa døde, men meget bestemtere deraf, at den bekendte Søren Olsen (der findes nedenfor blandt de ældste Capellaner her ved Kirken, Nr. 35) i sin Bوندats af 17. Jan. 1592 om Boder til de Fattige skriver:

Først haver jeg ventlig ombudet Hæderlige, Høylærde og ærlige Mand, Mester Morten Pedersen, øverste og ældste Sognepræst til Roeskilde Domkirke, Mester Frants Nielsen, Læsemester der sammesteds og Reynholt Hansen, ældste Borgemeester her i Roeskilde, at de som nu ere og deres Efterkommere, øverste Syp. til Domkirken, Læsemesteren i den hellige Skrift og den

ældste Borgemeister, ville Gud almægtigste til Ære, og disse Fattige til Hjælp og Trøst, være fornævnte Fattiges Forstandere osv. (Hofmans Fundatser VII, 245).

Paa Prædelsesholen i Bindinge Kirke findes følgende Indskrift: Hæc reparata sunt anno dom. 1589, temporibus M. Martini Petri, pastoris eccles. Roschildensis et huius loci.

Foruden en „Tractat om en Comet, som lod sig tilspæe 1580“, der udkom i Rbh. s. A., men neppe eksisterer mere, har han udgivet: Biscops Absolons oc Esbern Snoris Herreløst oc Adelige Stamme: Deßligeste Sore Klosters første Fundat. oc Fundatores. Rbh. 1589. 4to. (Hvillen Bog findes paa Stiftsbiblioteket her i Roeskilde). Desuden har Pastor Hølg. Fr. Rørdam i Ny Kirkehist. Saml. 3. B. p. 483—505 udgivet hans historiske Calendarantegnelser, der indeholde adskillige interessante Data.

Han ↑ i Roeskilde 16. Juni 1595 og ligger begravet i Domsirkens søndre Gang, hvor hans Ligstuen bærer følgende Indskrift:

M. A. P. E.

M. A. P. E.

Jesus salvator meus.

Scio quod redentor meus vivit. Job. 19.

1575.

Hic iacet sepultus pius et doctus vir

Mag. Martinus Petri, Cimber Grenaaensis,

quondam Professor Coenobii Sorensis anno 1562. Deinde eiusdem loci Abbas 1565. Tum pastor primarius Cathedralis ecclesie Roeskildie anno 1572, qui pie obiit anno 1595, die 16. Juni, ætatis anno 59, pastoratus sui 23, coniugii 22, sub rege Christiano IV, cum sua coniuge Dorothea, filia optimi viri Severini Paludani, scribæ, consulis Coldingensis, quæ obiit 27. Martii anno 99. ætatis suæ anno 44.

pisteon kai elpeston.

Sm. Er. Læti Res Dan. p. 494. A. Bartholini de script. Danor. cum Supplem. Mølleri p. 99. Marmora Dan. 1. 44. Gjesfings Jubel. II, 2, 63. Note b. Et. Riis, Roeskilde Domsirke 2. 224—5. A. T(eitmanns) Fr. Skærræffer, S. 86 (der urigtigaaen giver ham Plads blandt Sap. i Sore). Ny Kirkeh. Samlinger, 3, 483 flg. Børns (2, 187) og Rørnæs (456) Rit. Per.

3. Mag Bovel Pedersen (Paulus Petreius v. Petri), født 1540 i Roeskilde, var en Søn af ovennævnte Pastor Peder Bovelsen (P. Paulinus). Efterat han havde gennemgaaet Roeskilde Domskole, rejste han udenlands paa Cavilletz Stipendium. Efter sin Hjemkomst blev han omtr. 1574 Collega her ved Skolen under Rector Desid. Foss, hvem han 1580 efterfulgte i Rectoratet. 1586 blev han udvalgt til Informator for Frederik II's Søn Prinds Ulrich, med hvem han i 6 Aar gennemrejste største Dele af Europa. Han rejste først med ham til Wittenberg, og blev imidlertid 1587 Canonicus Cap. Roesk. Derefter drog de til Wien, senere besøgte de England, Holland, Frankrig osv. 3. Aar efter Hjemkomsten udnævnedes han 1605 til 1ste Sognepræst ved Roeskilde Domkirke. Som øverste Sgr til Domkirken har han 19. Sept. 1600 understrevet en ny Fundats af Søren Olsen. See Hofmanns Fund. 7 S. 257 ell. S. 251*). † 5. Novbr. 1616 og ligger begr. i Roeskilde Domkirke. Paa sin Udenlandsrejse havde han sandsynligvis gjort Bekjendtskab med en bekjendt dansk Lærd Christophør Hansen Dalbøe, der tilbragte sit Liv udenlands tilveels understøttet af Hertugen af Nassau og forgjæves forsøgte her hjemme at faae en eller anden Befordring. Denne Dalbøe udgav 1598 i Basel til hans Ære et latinsk Digt, der omtales af A. Thurah i valvæ sch. ap.; men vel neppe eksisterer mere, da det ikke nævnes hos Worm eller Røperup. Han var i 6 Aar gift med „Margarethe Svendi“.

Indskriften paa hans Ligsteen (Marm. Dan. 1, 33) lyder saaledes:

Bonæ memoriæ sacrum.

Paulus Petreus

Delicium suæ urbis, Decus Musarum ingenio, sapientia, virtute. Sol suorum, amor omnium, felici fato ereptus et leni letho sopitus, quod claudi potuit, heic deposuit, qnum vixisset lustra tredecim, annum unnum. Rector Lycei, quod

*) Det kan bemærkes, at han i Fundatsen af S. Oleien benævnes Poul Pedersen, men selv underskriver sig Paulus Petreius.

adstat Anm. VI, Illustrissimi principis Uldarici VI, ædis, in qua iacet XXI, Canonicus interea XXIX, maritus VI. O relictæ dolor! tuum hospes adde, quisquis Musas amas, immo quisquis virtutem aut humanitatem amas, quarum ille Mysta erat. Abi, vota pone, si nom lacrimas. Margareta S v e n d i, olim heu! uxor B. M. P. Nonis Novembr. MDC. XVI.

Em l. Pontoppidan, Marm. Dan. 1, 33. E. N. J. Bloch, Roeskilde Dømsfle 1, 41.

4. Daniel Knoff*) var født 1571 i Kbh. og var af 13 det ældste Barn af Subellæren Mag. Christopher Knoff, f i Friesland, † 1611 i Roeskilde (begr. i Domkirken), der var Frederik II's Hofpræbikant (sm l. Marm. Dan. 1, 33. Pontopr. A. E. D. 3, 608—9. Treschow's Subell 157—59. Zvergius Sjell. Cler. S. 479—83. Alb. Bartholin de script. Dan. p. 32. Moll. Hypomn. p. 200. Øjesing, Subell. II, 2, 59—77. Worms (1, 531—2) og Nyerups (303) Litteratur Lexika) og hans Hustru Barbara Paludan, f. 1549, † 1598, D. af Johannes Paludan, Eivmedicus hos Dronning Dorothea. Navnet Daniel havde han faaet efter Daniel Rangero, hos hvem Faderen var Feltpræst, da han saldt ved Barberg. Eksterat have studeret her i Roeskilde til sit 17de Aar, rejste han 1598 udenlands med en aarlig Understøttelse af Roeskildes Domkapitel af 60 gode Daler, for hvilken hans Fader quittede 1599 til 1603. Imidlertid studerede Sønnen i 5 Aar paa de berømteste europæiske Universiteter. Kort efter sin Hjemkomst blev han 1603, efter Mag. Frants Nielsen, udnævnt til 2den Sognepræst ved Roeskildes Domkirke. Derimod blev han først 1605 tillige Lector Theologiæ, hvilket Embede, som i Regelen var forbundet med 2det Præstembede, altsaa her i 2 Aar var adskilt fra samme, og i den Tid beskæftedes af Lauritz Andersen, der tidligere havde været Rector ved Skolen (see S. Bloch, Røsk. Dømsf. 1, 30). Derefter blev han Capituli Sacristanus og Canonicus Capituli. 1616 endelig blev han øverste Sognepræst. I dette

*) Saalebet blev hans Fader selv sit Navn, der ellers skrives Knoff. Em l. Øjesing, Sub II, 2, 59

Embedet f. han 6. Febr. 1625, og ligger begravet i Domkirken midterste Gang. Hans Gravskrift findes nedenfor. I Litteraturen har han intet Navn efterladt sig. 3 af hans Brevbreve have været hørere ved Roeskilde Skole.

∞ 1606 Anna Christophersd., f. 1589 i Roeskilde, f. 7. Novbr. 1628 (var Moder til 5 B.) Hun ligger ligeledes begravet i Roeskilde Domkirke.

Deres Gravskrifter lyde saaledes:

Beati pacifici, quia vocabuntur filii dei,
Mag. Daniel Knofius, Christophori filius, in studiis liberalibus domi forisque egregie exercitatus, huius ecclesie pastor, deinde Theologiae lector, et tandem Capituli Sacristanus, ob fidem integritatemque, junctam vitæ suavitate omnibus carus, valedicens uxori cum quinque liberis anno Christi 1625, die 6. Februar, ætatis 54, piam animam deo reddens, corpus huc recondi voluit.

Beati mundi corde, quia videbunt deum.

Paa samme Steen læses:

Under denne Steen hviler ærlig og gudsfrygtig Kvinde Salig Ane Christophersdatter, barnløs her i Roeskilde, som levede i Egetskab med sin forn. Kjære Høshonde 19 Mars Tid og døde efter hannem 1628, den 7de Novbr. i hendes Alders 39 Aar.

Gud give dennem med alle troe Christne en glædelig Opstandelse.

Sml. Marmora Dan. 1. 34. Friis. Roesk. Domk. 2 202. Gjesfing, Jubel. II, 2, 64—65 Note. 74. S. R. J. Bloch, Roesk. Domskole 1, 0—31.

NB. For Niels Eschilson, der hos Worm (1,291) siges at være bleven Domprovst og Egp. i Roeskilde, men hvem Rperup (S. 155) blot nævner som Egp. ved St. Pedersk. i Restved, har jeg ingen Plads fundet her ved Domkirken.

II. Sæmste Sognepræster ved Domkirken.

Fra 1625.

5. Laurids Mortensen Stavanius (eller Staboe) f. 6. Aug. 1589 i Stagen, var en Søn af Morten Lauritsen,

en fattig Fisker, og Maren Sørensdatter. En Oversømmelse, der berøvede hans Forældre deres Bopæl, bragte dem 1597 til at drage med Sønnen til Kbh., hvor de satte ham i Frue Skole, men derefter begge døde 1599. Dog blev Laurids Mortensen ikke forladt, da han fandt en Belgjører i den betjendte medicinste Professor, Dr. Thomas Finte, i hvis Huus han forblev i 13 Aar. Med denne sin Belgjører gjorde han som slet og ret Tjener to Rejser, den første til Lybßland og Böhmen, den anden i Prinds Christian (den V)'s Følge til Norge. Dog forsømte han derved ikke sine Studeringer, saa at han strax efter Hjemkomsten, efterat have underkastet sig den offentlige Examen, blev indskreven i Studenternes Lal. Han blev derefter 1610 Hører ved Frue Skole, et Embede, han beskæftede sig med til 1612, da Michael Wibe (Borgemeester i Kbh. 1609—24) antog ham til Hovmester for sine to Sønner og en Brodersøn paa deres Udenlandsrejse (1612—16). Med disse besøgte han Universiteterne i Meissen, Warburg og Giesßen. Efter sin Hjemkomst erhvervede han sig 1617 Magistergraden i Philosophie ved Kbh's. Universitet, hvorefter han atter tiltraadte den afbrudte Rejse med de unge Wiber igjennem Lybßland, Schweits (hvor han opholdt sig i 16 Maaneder i Geneve), Frankrig, (hvor de forbleve nogle Maaneder i Lyon og to Gange besøgte Paris), Belgien og Holland. Han var imidlertid bleven udsæet til Informator for Prinds Frederik (III) paa en Udenlandsreise, men da Brevet til ham derom, paa Grund af den 1619 herstende Pest og Sygdom, blev for længe opholdt, blev en Anden (Enevold Randulff) antaget til denne Post. Hjemkomsten 1620 blev han dertimod udnævnt til Lector Theologiæ og (2den) Sognepræst ved Roeskilde Domkirke, og blev 1625 ved Daniel Knoffs Død i Oversømmelse med det ovenstaaende Brev af Christian IV eneste Sognepræst, hvorimod den hidtilværende Rector ved Frue Skole Mag. Frands Jørgensen blev Lector Theol. (men ikke Sgp.) i Roeskilde (sml. Giesßing II, 1, 150—52). 1627 blev han af Christian IV kaldet til at være Sgp. ved St. Nicolai Kirke i Kbh., hvilket Embede han beskæftede sig med til 12 Aar indtil han 10de Juni 1639

bestilledes til Professor i Theologie ved Kbh.s Universitet; den 9. Decbr. 1640 blev han dernæst af Sjællands Biskop Dr. Jesper Brochmand, creeret Dr. Theologiæ. 1648 var han Universitetets Rector (Rector magnificus) og gjorde som saadan, under Stændernes Forsamling paa Christiansborg Slot i Anledning af Kongevalget, paa Gæjtlighedens og Borgerstandens Begne stærk Indsigelse imod Adelsens Paastand om Eneret til Kongevalget. Kort efter fik han Tilbud om Bispeembedet i Viborg, hvilket han dog allerunderdanigst frabad sig. Men efter den 7de sjællandske evangeliske Biskop Hans Hanjen Refsens Død blev han 24. Maj 1653 af Gæjtligheden valgt til hans Eftermand, hvilket Kong Frederik III derefter bekræftede. Den 5. Juni afslagde han derpaa sin bispoppelige Led paa Kbh.s Slot og 4de Søndag i Trinitatis blev han af den Skaanske Biskop Peder Winstrup indviet i Frue Kirke i Kbh. D. 29. Dec. f. A. creerede han i Kong Frederik III's, Dronning Sophie Amalies og Hertuginde Annas Kærdærelse 6 lærde Gæjtlige, deriblandt 3 Biskopper til Drr. Theologiæ ved Kbh.s Universitet. Sit Bispeembede bestodte han dog kun i 2 Aar. Thi under et Ophold ved Landemødet i Roskilde blev han syg, og f der 22de Juni 1655 i sit 66de Aar. Som Biskop havde han ordineret 55 Præster. Hans Eeg blev ført til Kbh. og begravet i Frue Kirke, hvor hans Børn udsatte et Monument over ham, hvis Indskrift findes i Winding, Acad Haun. 349—50, Marm. Dan. 1, 64 og hos Zwerg S. 252—53. Universitetets Sørgeprogram over ham udstededes af Universitetets Rector Dr. Thomas Bartholin (det findes paa Universitetets Bibliotheket). Hans Skrifter ere fornemlig latinske theolog. Afhandlinger og Eegprædikener.

∞ 15. Octbr. 1620 i Roskilde, Else Pedersdatter, f. i Kbh. 15. Jan. 1601, en Datter af Peter Laurisen, Borger f. Et. og Karen Christensdatter. Hun f 5. Juni 1653, altsaa imellem hans Udnavnelse og Indvielse til Biskop. Over hende udstedte Thomas Bang et Sørgeprogram, der ligeledes findes paa Universitetets Bibliotheket. Hun fødte ham 6 Sønner og 9 Døt-

tre, af hvilke dog kun 2 Sønner og 1 Datter overlevede Forældrene, nemlig Dr. juris Peder Lauritsen Scavenius, f 27. Aug. 1623, † som Statsraad og Generalsprocurer 10. Juni 1685, Morten Scavenius, † 1683 som Justitssecretair, og Datteren Else, † 1671, s 1, 1645, Professor, Magister Jørgen From, † 1651, og 2, 1656 Christian Foss, Bioløge hos Chr. V, f. 1626, † 5. Decbr. 1686.

Sm. Winding, Acad. Havn. 345—50. Marm. Dav. 1. 64. Kbh. Nye Tidender 1734 Nr. 10—11 Bontoppi'an, A. E. D. IV, 84—86. Zwerg. Sj. Cler. 246—55 Haas, Saml. af Gv. Bistopper 57—64 med Portrait. S. N. J. Bloch, Nosl. Domskele 1. 31. Koenigsfeldt S. 88—89 F. G. Hundrup, Dr. theol. Nr. 34. Penand, Etaarvare over Kam. Scavenius (hvor han urigtigen kaldes Morten Lauritsen). Worm (2 321—23) og Nørups Litt. Lex.

G. Enevold Randulf var født af ubekjændte Forældre i Faderslev d. 18. Febr. 1597, men meentes at være en Søn af en høj Person (Chr. IV). Efterat have studeret paa forskjellige Universiteter, blev han 1619 af Christian IV (stillet for Laurig Mortensen Scavenius) antaget til Informator for hans Søn Prinds Frederik (III) paa hans Udenlanderejse. Han rejste da med Prindsen til Holland og Flandern, hvor Krigsvidenskaben da havde naaet en høj Udvikling, derefter til Frankrig, hvor de især opholdt sig i Paris, Orleans og Anjou. Paa Grund af Bøst og Krig gik Rejsen derefter hjemad. Randulf vedblev derpaa at være Hofmester hos Prindsen medens denne studerede 1624—27 paa Sorb Akademi. Som Tegn paa den kongelige Naade fik han imidlertid Kongens Brev, dateret Faderslevhuus d. 24. Decbr. 1625, at han for denærlige sin Tjeneste maa bekomme det første ledige Canonat ved Roskilde eller Aarhus Capitel. Da der nu i to Aar intet saadant Præbende blev ledigt, fik Randulf Confirmation paa det tidligere Kongebrev Dat. Cramp (Kremp) d. 4. Aug. 1627. Den Juli s. A. var under Kongens Forværelse utgaaet et Misivoe fra den indsatte Regjering til Roskilde Capitel saaledes lydende:

Vi Christian IV med Guds Naade osv. Vor synderlig Gunft tilføjn, Videt eftersom os elskelig M. Laurig Skabo, Egv. till Dom-

kirken der ubi Bort Kjøbstæd Roeskild, bliffuer befordret till St. Nicolai Kirke herudi Bort Kjøbstæd Kjøbenhaffn, da haffuer Vi Raadigst bevilget Os Giffelig M. Enevold Rielsøn att maa lade sig høre derudi Domkirken, om han loulig efter Ordninguhen fandt kaldes, och Gud till Hære och Menigheden till Opbyggelse fandt tjendes dygtig till samme Kald. Befalendes Eder Gud, freffuit paa Bort Slott Kjøbenhaffn d. 2. Julii Anno 1627.

Under Bort Signet.

Høibemældte Hans Majestæts forordnede Regjeringsraad
udt Hans Majestæts Fraværelse:

Christian Frijs. Christopher Wilsch. Frank Ranzow.

Denne Skrivelse gjorde naturligtviis sin Virkning. Domcapitlet bestemte strax en Dag til at høre ham i Domkirken og udfærdigede derefter d. 23. Juli s. A. hans Kaldsbrev, og kaldede ham at være en eneste Sognepræst. S. A. blev han Provst i Somme Herred, 1628 Canonikus ved Domkirken. Randulf blev saaledes Egv. her i sit 31te Aar og beskæftede derefter dette Embede i næsten 40 Aar. Han nød i dette Embede megen Ælde, megen Anerkjendelse og Hæder, men havde ogsaa store Sorger. 17. Apr. 1648 var han med paa den store Forsamling af Gejstlige paa det Igl. Slot, da han med tre andre Provester var committeret for det sjællandske Clerici i Anledning af Kongevalget, 1650 var han atter committeret ved Prinds Christians Udvalgelse. Ved Valget af tre sjællandske Biskopper afgav han sit Votum 1639, 1652 og 1653. 1647 saae han en voldsom Ildbrand forlære 160 Huse og Gaarde i Roeskilde, 1658 maatte han være Vidne til Svenskens Overmod og see sit Fædreland dybt ydmyget. Herover fik han et apoplektisk Slag, der omsider endte hans Liv.

Han stod i stor Anseelse og Yndest ikke blot i Domcapitlet, hvort Senior han var, men ogsaa hos Rigets Magnater formedelst sin Lærdom og ypperlige Haandsgaver. Tvende Gange tilbød Kong Frederik III ham en Bispeskol, først 1661 i Stavanger og siden 1665 i Bergen.

Uagtet han 1660 paa Grund af Alder og Svagelighed fik

Mag. Jens Frandsen Trojel tit Adjunctus og Successor, vedblev han dog selv at prædike, og da han formedelst Svagthed ikke længer var istand til at bestige Prædikestolen, prædikede han siddende i Kirkens Midtergang, hvor han nu ligger begravet. † 30. Apr. 1666 (begr. 11. Mai).

Af Skrifter har han, foruden en Liigprædiken over Thomas Sehested 1629 og tvende latinske Afhandlinger: *Tuba Danica s. disputatio Theologica de aureo cornu in Cimbria invento.* Haun. 1644 Fol. (sm. Müller om Guldhornene S. 11—12) og *Resonabilis Echo h. e. Orationis seriæ mira vis.* Haun. 1649. 4, blot udgivet: Klar Beviisning, at Jesus Christus er piint, forsfættet, død og begravet om Fredagen. *Contra cl. Nic. Lesleum.* Kbh. 1651. 12mo. og *Tractat om den Formorskelse, som stete i Solen 2.* Aug. 1654. Kbh. 1655. 12mo.

∞ paa Kjøbenhavn's Slot Hellig Tre.Kongers Dag 1628 Bente Rasmus datter, † begr. i Roeskilde 16. Jult 1673. Af 5 Børn, der med Efterkommere findes paa Stamtablen hos Gjesfing, levede to Sønner og to Døtre. Sønnenne Niels og Rasmus bleve begge Studenter fra Roeskilde Skole 1648. Niels † 1¹/₂ 1711 som Doctor Theolog. (see bl. min Drr. th. Nr. 46) og Biskop i Bergen, Rasmus † 8. Aug. 1671 i Kbh. som Landsdommer p. Laaland og Falster (og ligger begr. hos Faberen i Roeskilde Kirke). Af Døttrene ægtede den ældste Bente (f. 1629) 1, 1651 Mag. Peter Schvendi, Sacristanus Capit. Roesk., † 1652 og 2, 1655 Dr. med. Hans Ebeling, Provincialmedicus i Roeskilde (see bl. mine Drr. med. Nr. 28 og 30, der var Søn af denne) en yngre Datter Ellen (f. 12. Nov. 1635, † 1705) ægtede 1, Mag. Iver Eilerfen Schøler, f. 1610, Lector philos. og Canonikus i Roeskilde, † 165 ., og 2den Gang Mag. Eschild Lauritsen Dalhuus, † 1688, Lector Theol. og Prof. philos. i Roeskilde.

Hans Liigsteen i Roeskilde Domkirke bærer Indskriften: (M. D. 1, 45, Frits 2, 205).

Nobile par Conjugum:

Mag. Envaldus Randulf,

Canonicus et pastor prim. Roesch. Præpos. Sømmensis & Benedicta Erasmi filia beatissimas animas cælo vendicavit, Mortalitatæ reliquum hoc tumulo condidit Anno 1667 (o: 1666).

Derimod har en stor Messingplade, der 1742 blev funden i Begravelsen følgende Inscription (Gjesfings Jub. 1, 365 Note):

Mag. Envaldus Nicolai Randulf,

ecclesiæ capituli, quæ Roeskildæ est, Pastor Primar., Præpositus Sømmensis, Senior in Capitulo Roeskildensi, Natus Hadersleben Anno 1597 die 18. Februarii, Denatus anno 1666 die 30. April ætatis 69, 2 mens. 12. di. Anno Pastorat. et Præposit. 39, Canonicat. 38.

Animam Deo, corpus humi, famam orbi reliquit.

Emil. Marmora Dan. 1, 45. Molleri Cimbria literar. 1, 519—20. Gjesfings Jubell. 1, 360—65 Noten. Friis Roeskilde Domkirke 2, 205. Worms (2 225) og Myerups (S. 481) kirt. Per.

7. Mag. Jens*) Brandtzen Trojel var født i Ryzborg 4. Novb. 1631 (ifølge Universitets-Programmet ved hans Død: Friis (N. D. 2, 205), har 4 Sept. Han var den ælteste Søn af Brands Thowæsen Trojel, Rjøbmand i St., og Anna Pedersdatter Teistle, der var født i Norge. I en Alder af ni Aar mistede han sin Fader, og han var ilke fyldt 14 Aar, da han ogsaa var moderløs. Han kom derefter i Helsingørs lærde Skole, hvorfra han 1651 afgik til Universitetet, hvor han med megen Iver studerede i 3 Aar. Han blev derefter Huuslærer hos Pastor Pülche, med hvis Sønnen han foretog sig en Udenlandsrejse, paa hvilken han i 3 Aar (1655—58) studerede de orientalste Sprog i Restock, hvor han da vel ogsaa erhvervede sig Magistergraden, men han blev hjemkaldt just da han vilde rejse til Wittenberg. Efter Hjemkomsten blev han 1658 Lærer i de orientalste Sprog

*) Gaavel i Gravskriften som i Sørgeprogrammet over ham kaldes han Johannes eller Jannes, hvilket som bekyndt dog ogsaa ofte findes som en Overrættelse af Navnet Jens.

ved Køb. Universitet, og i A. efter Mag. Iver Eileren Lector Philosophiæ & mathematicum ved Roeskilde Gymnasium; 1660 fik Enevold Rantulf ham til Adjunctus og Succesor. Ved dennes Død blev han da virkelig Egp. og Provst i Somme Herred. Hans Livs-Traad blev dog snart afstaaet. † 4. Decbr. 1666, 35 Aar gl. Han ligger (begravet $\frac{1}{2}$ s. A.) i Nietergangen i Roeskilde Domkirke. Indrifiien paa hans Liigsteen findes nedenfor.

∞ 1. Sept. 1660 Margrethe Bülche, † 1676, D. af Pastor Pülche Hun fødte ham 4 Sønner og 1 Datter, af hvilke jeg kun kan nævne de 3 Sønner.

De to ældste af disse: Peter og Frants deponerede 1681 fra Roeskilde Skole. Peter blev Hører ved denne Skole og 1693 Egp. i Orting og Faling i Aarb. Et., hvor han † 1701. (Poulsen catal. pag. 87). Frants derimod † 1718 som Rector i Kallundborg. En tredje Søn hans deponerede 1683 fra Roeskilde Skole, ved hvilken han derefter blev Hører. Han † 1716 (som Præst?).

Hans Gravskrift lyder:

Viro clarissimo

Johanni Francisci Troyel,

primum lectori Matheseos in Gymnasio Roschildensi, deinde Ecclesiæ Cathedral. apud Roschildenses Pastori Prim., Canonico et Nomarchiæ Sommens. Præposito, nato die 17. Sept. 1631, mortuo die 4. Decbr. ann. MDCLXVI, Pastorat. VI, Ætat. 35, conjug. VII, marito suo longe exoptatissimo monumentum hoc moestissima vidua Margaretha Bülche poni curavit.

Philipp. 1, 21: vivere mihi Christus et mori lucrum.

Sml. Marm. Dan., p. 45. Gieskings Jubell. 1. 364. Friis. 2. 205. Hans Evanes Sørge-Program fra Decbr 1696 findes paa Univeri. Bibliotheket.

S. Dr. Christen Løbberg var født 31. Oct. 1625 i Tødbøl i Løbberg Sogn i Thy, hvor hans Forældre Jens Christensen og Karen Christensdatter vare fattige Bønderfolk. Da han tidlig røbede gode Anlæg og havde stor Lyft til Læning, an-

vendte Faderen Alt, hvad han formaacede, paa at skaffe ham Ustervedi Bøining, men aldies forarmet ved de Kejserslige Indtald maatte han lare Sønnen vogte Døag og sjere Plov. Dog kom Christen Lødberg i sit 11te Aar i Thibled Skole, der dengang styredes af Rector Anders Veile. Her blev han til 1640, da Anders Veile blev Præst; han kom derfra i Viborg Skole, men da han ikke kunde leve her af Skolens Stipendier og hans Foralors stiel ikke kunde hjælpe ham, gik han til en rigt doterede Skole i Koeslitz, hvor han kom i 5te Lectie og 1644 blev oplyttet i Mesterlectie. Herfra dimitteredes han 1647 til Universitetet (simmatr. 22. Juli), hvor han i flere Aar med stor Fremgang studerede under Hesen, Brochmann, Bang og Spormann. Da han derpaa i et Par Aar havde været Hønskalar hos den sgl. Præviantsforvalter Morten Tunoe, erholdt han 1652 et Kejsers-Stipendium, hvorpaa han rejste til Holland og England, og ned begge Steder megen Velvilie og Beraagenhed af de danske Gesandter Peter Redz og Erik Rosenkrands. Skjonet hans Pengemidler kun vare ringe, gik han dog ansporet af sin store Kejserslyst igjennem Nederlandene, Tyssland og Schweiz til Mailand, Rom og Neapel. Her gjorde han Velkendtskab med General Andr. de Concublet Marquis d'Avena, der fandt meget Bedag i hans Selskab og ofte underholdt sig med ham. Ved dennes Opmustring, der uden Tvivl understøttedes af Kejsersforlegenhed, traadte Lødberg i Kr.gstjeneste og tjente 1½ Aar i den spanske Garde i Neapel. Han tog derpaa Afsted og rejste over Rom til Frankrig, hvor han atter tog Tjeneste blandt de kongelige gens d'armes under Prindsen af Condés Commando, og deeltog saaledes i Belejringen af Arras. Efter fulvænet Campagne tog han Afsted og drog hjem. Ved sin Hjemkomh 1657 udsolde Lødberg en stor Birkomhed, idet han ikke blot 30. Juni s. A. erhvervede sig Magistergraden i Philosophie, men udgav (1657—8) fire physiske astronomiske Disputatter, og samtidig holdt philosophiske Førelæsninger for et talrigt Auditorium. Derefter antog Sorgen Rosenkrands p. Kjølegaard, Præsæs for Sorø Akademi, ham til at ledsage sin Egn Jens paa en Udenlanderejse. Kort efter

at han var hjemkommen fra denne, blev han 1663 ansat som Professor i Historie ved Sorø Akademi. Her erhvervede han sig i to Aar saa stor Berømmelse, at Frederik d. III, der (som bekendt) selv havde nydt en videnskabelig Udvikling og var en stor Ynder af Omgang med Videnskabsmænd, kaldte ham til Kjøbenhavn og ansatte ham som Opdrager for Prinds Sorgen, der senere ægtede Dronning Anna af England. Hans Underviisning behagede i den Grad Kongen, at denne rste i hele Tider overværede samme. Den Lodbergs religiøse Anstueiser havde Kongen, inden hans Ansættelse hos Prindsen, staaet sig Underretning ved at foreslægge ham to Læxer af den hellige Skrift (nemlig 1 Cor. 15, 19 og Ephes. 4, 30), som han i hele Geheimeraadets og de Kjøbenhavnske Professors Rædseelse maatte forklare og udlægge, hiin i en latinss, denne i en dansk Tale. Dette havde Lodberg gjort til Alles Fornøjelse. 1667 blev han eiter Jens Frandsen (Trojels) Død udnævnt til Sognepræst ved Roeskilde Domkirke, hvilket Embede han dog skulde lade bestyre ved en Vikarius medens han selv skulde rejse udenlands med Prinds Sorgen. Forinden Afrejsen 1667 blev han af Hans Svane ordineret, ior at han kunde følge Prindsen som hans Confessionarius; tidlige fik han den Forpligtelse at føre en Dagbog paa Rejsen. Denne Rejse blev 1670 pludselig afbrudt ved Efterretningen om Kongens Død, som Prindsen fik i Venedig, hvorfra han hurtigt ilede hjem. Efter hjemkomsten overleverede Lodberg Prindsen to Foliobind, hvori han ikke blot havde optegnet Alt, hvad der havde tilbraget sig paa Rejsen, men ogsaa havde givet Efterretninger om alle Markværdigheder i de Lande, de havde besøgt. Disse Bind menes Prindsen at have medtaget, da han rejste til England. Lodberg tiltraadte derpaa sit Embede som Sognepræst ved Roeskilde Domkirke; dog vedblev han tillige at være Prindsens Confessionarius indtil han 12. Sept. 1681 af Christian d. 5te bestilledes til Biskop i Ribe Stift. Ordinationsdagen d. 12 Marts 1682 blev han tillige af Kongen per bulsam uenævnt til Dr. Theol. Som Beviis paa den Anseelse, han stod i hos Kongen, kan anføres, at han 1669 var committeret

tilligemed Rigs-Marschal Jo v. Rörbitz, Stiitsbefalingsmænd Otto Krabbe og Sjællands Biskop Johan Bagger at undersøge og afgive Beretning om Sorø Skoles Tilstand 1674 var han tilstede i Rolding ved et colloquium Theologicum for at afgive responsum*) tilligemed den tgl. Contestionarius Hans Leth og Piisoverie i Marhuus og Falberg Dr. Erik Graae og Dr. Niels Hojs. I 12 Aar bestodte han Bispestolen med Fremhed, Trofasthed og Iver. Uordentlige Øjstlige havde i ham en streng Tugtimester, de Fremme en hjertelig Fader. Han ordinerede 121 Præster, 17 Provster. † 12 Juni 1693 i Ribe. Hans Lig førtes senere til Roeskilde og blev nedlagt i Domkirkens midterste Gang. Gravskriften findes nedenfor. Af Skrifter har han kun i 1657—8 udgivet de ovenfor omtalte 4 latinske Disputationer. Ved Fundats af 11. Oct. 1682 stiftede han aarligen 12 Elevedaler af nogle Jerder, han ejede ved Roeskilde, til 4 Barfjeldsvinder. (Sml. Hofmanns Fundatjer VII, 271—3.

☞ 1. Novbr. 1671 Johanne Jacobsdatter Eilersen, f. 8 Octbr. 1647, † 1714 i Odense, beyr. i Roeskilde, D. af Raadmand Jacob Eilersen i Rbh., † 18 Jan. 1683 og Birgitte Clausdatter Lodberg, f. 1631, † 15 Oct. 1690. Hun fødte ham 9 Børn, 3 Sønner og 6 Døttre, af hvilke Jacob Lodberg blev Biskop i Apen; Jens tog 1707 i Rbh. den medicinske Doctorgrad (bl. Dr. med. Nr. 46) og Datteren Birgitte blev i Høstet med Præster Bagge Friis Moder til Christen Lodberg Friis, der 1725 i Rbh. tog den medicinske Doctorgrad (Nr. 60).

Inscriptionen paa hans Ligsteen:

Christianus Lodbergius Jani filius,
S. S. Theologiæ Doctor, ecclesie cathedralis Roeschildensis
pastor primarius et Nomarchiæ Sommensis præpositus annis

*: Spørgsmaalene gif ud paa om det ikke var muligt uden at misse sin Salighed at bekjende sig til den romersk-catholiske Religion. Spøret var et fuldbrændt Afslag. Man havde altsaa trykt Nolle med Catholicismen og antaae den protestantiske Bekjendelse for den ene saliggjørende Kirke. Forantledningen til Spørgsmaalene er altsaa ukjendt.

XIV, hinc episcopus Ripensis annis fere XII, immortalis anima viri vere incomparabilis coelo remissa et fasciculis viventium illigata, mortales exuvias in certissimam immortalitatis spem hoc tumulo condi curaverunt relicta vidua

Johanna Eilertz, Jac. filia,
et superstites orphani. Decessit Ripis Cimbrorum anno sal.
MDCXCIII, ætatis vero suæ LXVII.

Ps. 17. 15. Satiabor quum apparuerit gloria tua.

Paa hans Riste fandtes følgende Gravskrift:

Hvudi og under hviler i Gud den velædle, højbærdige og højoplyndte nu Salig Guds Mand Dr. Christen Jensen Lodborg, fordem velfortient Superintendent over Riber Sticht, fød uoi Lodborg Segn i Thy Aar 1625 Alle Helgens Aften af Christelige Gtete Forældre. Hans har af første Ungdom lagt Bind paa Guds Fryet, Dyd og boglige Konster. Ved mange Keyser i fremmede Lande og idelige Studeringer gjort sig naafkundig hos alle. Har været Professor (sc. Historiar.) paa Soerøe Academie KRIGS GEORGS Informator og Confessionarius, Sognepræst til Domkirken i Roeslild udi 14 Aar. De endelig Superintendent over Riber Stift paa 12 Aar. Har været, som det sig bør en Biscope, Gen Qvindes Mand, og ni Børns Fader, af hvilke 4 ere døde og 5 igjen levede med deres højbærdige Moder Johanne Jacobsdaatter Eilerk. Hans Lif har været meget priselig og hans Død fød og salig. Hans er ved Døden afgangend den 12. Juni A. 1693, efterat hans halsde levet her i Verden 67 Aar, 7 Maaned og 13 Dage. Hans usødelige Afsnæs Minde skal levede hos Efterkommerne saalænge Dyd, Gudsfrøet og Lærdom findes i Verden. Gud gifve hannem med alle Udvalde en glædelig Opstandelse.

Eml. Progr. fundr. (paa Universitetsbibliotheket). Thura, hist. lit. p. 207. Marm. Dan. 1, 37 og II, 59. Mølleri Cimbr. litt. II, 484—5. Pontoppidan A. E. D. IV, 151—5. Gjeddinge Insell. III, 388. Tab. IV. Trapper Inscript. p. 97—100. Frøst, Gfsteretn. om Ribe Domkirke, S. 57—60. Keenigfeldt 213—15. Hundrups Drr. theol. Nr. V. Tergnid, Stamtaale

over Kam. Jacobsen. St. Friis, Rosk. D. 2, 208. Worms (I, 611—2) og Rycups (S. 319) Litt. Lr.

9. Dr. Hans Braem var født 12. Apr. 1648 i Rbh. og var en Søn af Toldforvalter Gotthard Braem, f. 18. Apr. 1601, † 20. Apr. 1664, og hans 2den Hustru Dorothea Christensdatter, f. 1610, † 10. Aug. 1655, og var en yngre Broder af Gerfig Braem, Borgemeester i Helsingør, der er Stamsfader til den endnu blomstrende Slægt af dette Navn. Efterat have nydt privat Underviisning blev han 1661 af Forældrene sat i Roeskilde Skole, hvorfra han 1665 blev dimitteret til Universitetet (immair. 12. Mai). Efterat have studeret her i 3 Aar, rejste han 1668 udenlands, og kom til Holland, hvor han i længere Tid studerede i Leyden, derfra rejste han igjennem Brabant og Flandern over Galais til England, hvor han især studerede østerlandske Sprog i Oxford, og derpaa gik tilbage til Holland og derfra til Wittenberg, hvor han studerede i et Aar. Derefter vendte han hjem over Stralsund, og blev kort efter Hjemkomsten 19. Marts 1674 af Biskop Hans Bandal udnævnt til Rector ved den lærde Skole i Helsingør, i hvilken Stilling han til stor Gavn for Skolen forblev i 7 Aar, og tog imidlertid 13. Mai 1675 i Rbh. Magistergraden. 1681 kaldedes han til Sognepræst ved St. Pederskirke i Rostved, men allerede 31. Dec. s. A. udnævnedes han til Domprovst og Egp. ved Roeskilde Domkirke samt Provst i Somme Herred. Efter over 9 Aars Virksomhed i dette Embede bestiftedes han 22. Marts 1691 til Biskop i Aarhus Sl., hvortil han indviedes Dom. Lætare af Biskop Hans Bagger. S. A. erholdt han ved en fgl. Bulle den theologiske Doctorgrad. Som Biskop i 22 Aar ordinerede han 190 Præster og 38 Provster. 1703 indrettede han en Enkeltstue for Stiftets Gejstlige; ogsaa gjorde han sig fortjent ved at restaurere det af den katolske Biskop Jens Ivarsen Lange i det 15 Aarhundrede byggede Synodal-Capel eller saakaldte Conventhuus, hvor han og hans Hustru ligge begravede under et Marmor Monument. Deres Gravskrift findes nedensfor. † 21. Mai 1713. I Litteraturen har han kun bevaret sig en ringe Plads

ved trende Viigprædikener over Jørgen Skeel, Jørgen Høgskro og Jesper Gutfield.

∞ 26. Sept. 1682, Enkefru Mette Raalsund, f. Harboe, f. 19. (siste 29) Febr. 1652 i Frederikshald, † 18. Jan. 1709 i Aarhus, Søster til Geheimeraad Harboe og Enke efter hans Formand ved St. Peterskirke i Kjøbenhavn, Mag. Jørgen Hansen Raalsund, (død 1671 fra Kjøge), † 1681. Hun fødte ham en Søn, Cancelliraad Gotthard Braem, Gjer af Giesegd., der † ugift.

Deres Gravskrift:

Quos amor junxit vivos, mortui hic ob amorem
jungi voluerunt conjuges conjunctissimi
Doct. Johannes Braem

post septennem Rectoratum sholæ Helsingorensis, annum
Pastoratum Nestvedienssem ad Templ. D. Petri., Novennem
Pastoratum Roschildensem una cum Præpositura Semensi,
Superintendens Arhusiensis annorum XXII. Natus Hafniæ
MDCXLVIII. die XII April. Denatus MDCCXIII, die XXI
Maji, et Medea Harboe, nata Friderichshaldia anno MDCLII,
die XIX Februar, denata Arhusii anno MDCCIX die XVIII Ja-
nuar. Aucti filio Gothardo Braem. Nato Roschild. MDCLXXXVIII,
die 1 Aug. qui hoc tæ B. L. nescire noluerunt, ne tu nescius dis-
jungeres, quos in vita et morte conjunxit deus, cui Soli Gloria.

Små Procr. fun. af 2. Juni 1713 (der findes paa Univers. Bibliothek), Poulson, Bibliotheca Arhus. pag. 99—110. E. Pontoppidan, Merm. Dan. II, 90—91. vj. Ann. eccl. Dan. IV, 170—1. Hertel, Aarhusens Demf. 2, 322—26. Rønigsfeldt 83—84. Sundrup, Drr. Theol. Nr. XI og Lærerskolen ved Helsingers Skole 9—10. Lingnick „Gotthard Braem“. Worms (I, 149) og Myerbo (84) 2. 2.

10. Mag. Søren Jonæsen var født 14 Apr 1656 i Aarhus, hvor hans Fader Jonas Sørensen, der senere blev Hospitalsforstander i Kbh., da boede. Hans Moder var Christine Veegaard. Han kom i sin Fødebyes lærde Skole, hvorfra han 1675 sendtes til Kbh.s. Universitet, imatriculeret 22. April (dog nævnes Skolen ifte i Matriculen); 6. Juni 1676 tog han Baccalaureigraden, og 1678 theologisk Attestats. 1690 rejste han udenlands med Poul og Jacob Binding, Søner af daværende Cancelli-

raad, senere Etatsraad, Professor Casmus Binding. Efter 2 Mars Rejse blev han Hofmester for Geheimeraad, Oversecretair Mathias Roth's Søster søn Poul Hals, senere adlet v. Roth. 3. Marts 1691 blev han Egp. ved Roskilde Domkirke og Provst i Sømme Herred. Dette Embede beklædte han i over 26 Aar; 4. Mai 1692 erhvervede han sig Magistergraden i Kbh. 1695 fik han Rang med Kbh's. Sognepræster. Han har oversat og omarbejdet en Deel Psalmer, der findes i Ringø's Psalmebog; ligeledes har han oversat Profeten Jonas paa Vers (Kbh. 1680) og har udgivet en Oversættelse af Etatsraad N. Bindings Liv og Levnet (Kbh. 1684). † 27. Mai 1717.

1. 1. 25. Novbr. 1691 Anna Pedersdatter, † 5. Oct. 1692.

2. 11. Sept. 1694, Ellen Fleischner, D. af Mag. Esaias Fleischner, Egp. ved Helliggeistes Kirke i Kbh. (der dep. 1652 fra Sorø) og Ellen Jacobsd. Riber.

Eml. Universitetets Progr. af 16. Juni 1717 (paa Univerf. Bibl.) Brandt og Helweg's danske Psalmedigting 1, 54 55. N. M. Petersen Pitterat. Hist. III. 518—19. 641. Worms (1, 510—11) og Myrup. (1, 295—6) 2. 2.

III. Mag. Peder Paullin, født 15. Sept. 1662 i Aalborg, var en Søn af Mag. Jacob Poulsen, Provst og Egp. ved Frue K. i Aalborg, og 2. Hustru Maren Bering. Optoges 1678 i Kbh's. Skole (vor Frue Sk.), hvorfra han 1682 sendtes til Universitetet. 15. Juni 1686 erhvervede han sig Baccalaureigraden, blev derefter Huuslærer først hos Etatsraad Peter Hjort, derefter hos Gothard Braem, indtil han 1694 blev Rector ved Latinskolen i Ringsted, hvorefter han 1696 i Kbh. tog Magistergraden (creeret 19. Mai); 29. Sept. 1697 bestiftedes han til Egp. ved St. Pederskirke og Hospitalet i Slagelse; 5. Mai 1707 blev han Provst, adjungeret og succederende Præst ved St. Bendts Kirke i Ringsted, hvor imidlertid den forrige Egp. Mag. Christen Blichfeld først døde 2. Marts 1717. Kort efter, nemlig 5. Juli s. A., blev Paullin Egp. ved Domkirken i Roskilde og Provst i Sømme Herred. † 1729 efter 12 Aars Tjeneste her ved Kirken, (begr. i Kirken 28. Sept.). Han søges forjævet i Forfatterlexica.

1, 1699, Karen Blischfeld, rimeligvis D. af Mag. Christen Jensen Bl. (dop. 1654 f. Nørh St.), hvem han succederede i Nørh. S. v.

2, 1717 Tabitha Fleischer, † i Apr. 1742. (Acta synod.)
Emil Hofmanns Fundatier VII, 228. Jens Palmans disputat. IV de templo Luci Roeskild A. Reventen. St. Bendts Kirke, S. 83. K. G. Hundrup, Lærerkanden ved Slagelse l. Skole, S. 72. A. I. (Eilmann) Præsteræfter, S. 77.

12. Mag. Hans Buch var født 1. Novbr. 1696 (efter Distinctionsprotokollen) eller 1699 (efter Worm og Rypur) i Nalsøe Præstegd. i Nørhuus Stift, hvor hans Fader Mag. Jacob Buch (der dop. 1666 fra Rødding St.) var Egp. Han blev optagen i Rbbs. Skole, hvorfra han 1716 afgik til Universitetet (hvor hans Alder da angives at være 18 Aar). 13. Maj 1717 tog han Baccalaureigraden, 21. Febr. 1719 underkastede han sig theologisk Attestats med bedste Charakter. 1724 blev han Egp. i Narslev, Hørring og Lime i Nørhuus Stift. 1726 blev han Egp. ved Frue Kirke i Nørhuus og Provst i Ring Herred*). S. A. 19. Maj Mag. ved Rbbs. Universitet. S. A. erholdt han Rang med Sognepræster i Rbbs. 1728 Egp. ved Garnisons Kirke i Rbbs; 30. Oct. 1729 Domprovst og Egp. ved Domkirken i Roeskilde og Consistorialraad. † Advent Søndag 1751 (begr. i Domskirkens Næstergang ved Ghoret 6. Decbr.). Foruden nogle Prædikener har han udgivet „Jostias i Danmark“, Rbbs. 1736 Folio, et Digt i Anledning af Reformationsjubilæet. I Mskr. har han efterladt „Roeskildia subterranea.“

13. Birgitte Lintrup, † begr. 6. Marts 1752 (ifl. 1756), D. af Mag. Søren Lintrup, Biskop i Viborg og Maria Randulf en D. af den ovenfor omtalte Biskop Riels Randulf. Deres eneste Datter Maria Buch, † 1752 Ferdinand Anton Broe, Forpagter af Sorø Ladegaard, † 1755.

Emil Gieskings Jubel. I, 370 Tab. Worms P. L. I, 187 og Rypurs S. 102.

13. Henrik Meyer var født 1720 i Runmedalen i

*) Han findes dog ikke i Præsterækken hos Hertel S. 206, hvor han skulle staa imellem Hans Nabsen Hammerrich og Mag. Jens Hundrup. Derimod er en Hans B.:s urigtigen indført blandt Capellanerne ved samme Kirke (S. 521), hvor han siges at være død 1729

Trondhjems Stift, og dimitteredes i Juli 1739 til Universitetet fra Trondhjems Kathedralsskole; 26. April 1745 underkastede han sig i Kbh. theologisk Attestats med bedste Charakter; blev s. A. Capellan paa Balløe, 1749 Spp. i Rorup og Glim i Sj. St.; 3. Martii 1752 Domprobst og Spp. ved Roeskilde Domkirke, men døde allerede 29. Aug. 1756 (begr. 3. Sept. i Domkirken). Man har af ham: Prædiken ved St. Hansdags Landemøde 1752 (indsført i Sermones ad clericum 7de Saml. Nr. 2) og Beskrivelse over Roeskilde, udg. af L. S. Winding. Kbh. 1793. Hans Gravskrift følger.

∞ 1. Sept. 1751, Marie Elisabeth Frederici, D. af Georg Ernst Jr., Spp. i Burg og Kirke- og Stole-Inspektor p. Fehmern, † 1753 og Hofpræst Joh. V. Bluhmes ældste Datter Anna Catharine.

Hans Gravskrift:

Heic quod habuit caducum deposuit vir plurimum venerabilis ac doctissimus Henricus Meyer Nidrosiensis. Primum anno 1745 comminister in Valloe, deinde anno 1749 Pastor ecclesie Rorup et Glim, postremo anno 1752 Præpositus ecclesie Cathedralis Roeskildensis. Ubique divina veritatis pietatisque semina fideliter sparsit. Carus omnibus, deo carior, vitam expertus fragilem, utinam longiorem, fidei, candoris, patientie ac laborum fructus in coelo demetiendos anhelans et lento consumptus morbo. Mori potius quam vivere desit. Natus anno 1720, denatus anno 1756, die 29. August. Ita suo quisque tempore metemus non defatigandi.

NB. Denne Ligstøen laae tidligere over Mag. Henrik Plate, † 1711.

Sm. Friis, R. D., 2, 203. Worms (3, 963) og Myrup (386) L.Her.

14. Mag. Christopher Schulz, f. 25. Juli 1714 i Roeskilde, hvor hans Fader Johannes Schulz, † 1722 (begr. 7. Decbr.) var Kjøbmand. Moderen Anna Maria Jendatter Westengaard, f. 1687, ∞ 2. Octbr. 1713, † 1774 (begr. 29. Decb.), (∞ 2, Kjøbmand Peder Sessel i Roeskilde). 1733 re-

ponerede han fra sin Fødebyes lærde Skole ved Universitetet, hvor han 12. Juni 1741 underkastede sig theologisk Attestats med Charakteren h. lil. Blev derefter 1742 Egp. i Emmerløv og 22. Octobr. 1756 Domprovst og Egp. ved Roeskilde Domkirke samt Provst i Sømme Herred; her forundtes det ham at leve og virke i 40 Aar, saa at han † 14. Marts 1796 som Jubellærer. I Litteraturen er han aldrig optraadt.

ω 1, Augusta Claudius, f. 17 . . , † 1744 i Barselæng med en Søn Johannes, der † af Smaakopper i Kbh. 1765 som cand. theol. Hun var en D. af Provst Joh. Claudius, Egp. i Emmerløv.

2, 1746, Anna Magdalene Reimarus, f. 1730, † 1807 (begr. f.), D. af Georg Heinrich Reimarus, fyrstelig Confessionarius og Generalsuperintendent i Kiel. Hun fødte ham 8 Sønner (af hvilke blot den yngste Carl Frederik S., der † 1812 som Rector ved Roeskilde Kathedralsskole, efterlod mandlig Afkom) og 1 Datter.

SmL. Gjesfings Jubel. III, 162. Fængnia „Johannes Schultz“, (hvor Descendenten findes)

15. Dr. Theol. Andreas Birch var født 6. Novbr. 1758 i Kbh., hvor hans Fader Andreas B., f. 1716 i Rønne paa Bornholm, † 1763 i Kbh., var Byskriver og Igl. Mineralinspecteur, hans Moder var Charlotte Maria Gårdenholz. Da han i sit 5te Aar var baade fader- og moderløs, tog hans Morbroder Brygger A. T. Gårdenholz sig af ham og hans 6 Søskende. Litterat have nydt privat Underviisning blev han 1774 dimitteret til Universitetet (immatr. 30. Juli laud.). Det næste Aar tog han den philofophiske Examen og 23. Marts 1779 theologisk Attestats med samme Udfald. I Efteraaret 1779 rejste han til Göttingen, hvor han forberede til 1781, da han efter Joh. David Michaelis's Raad og med Understøttelse af den danske Etatssecretair Dve Høgh-Guldberg igjennem Schweiz og Spbfrankrig over Turin, Venua og Livorno rejste til Rom, især i den Hensigt der at undersøge adskillige hidtil ubenyttede Haandskrifter af det Nye Testamente. De

Romerfle Bibliotheker ydede ham ogsaa i denne Henseende et rigeligt Udbytte; hvorpaa han efter en kort Udflugt til Neapel begav sig paa Hjemreisen, hvor hans Samlinger endnu forsøgedes i Florents, Bologna, Parma, Benedig og fornemlig i det kejserlige Bibliothek i Wien. Over Prag Dresden, Leipzig og Göttingen kom Birch efter 4 Aars Ophold i Udlandet hjem i Slutningen af 1783. Det blev ham nu af Regjeringen overdraget at besørge en Pragtudgave af det Nye Testaments Grundtext med kritisk Apparat. Af dette Værk udkom 1788 i Kbh. 1ste Del, som indeholdt de 4 Evangelier, i Folio og i Quart. S. A. konkurrerede Birch med Mag. Fred. Münter (senere Biskop i Sjælland) om et nyt oprettet overordentligt Professurat i Theologien ved Kbhvns. Universitet (jf. de 1789 udgivne Præbeforelæsninger); 17. Juli 1789 blev han Præst ved Baisenshuset, 1790 disputerede han for den theologiske Doctorgrad (de censu Quirini a Luca relato), og den 30te s. M. creeredes han tilligemed 9 Andre, i Anledning af Kronprinds Frederiks Formæling, af Dr. theol. (i Kiel) Daniel Goth. Weldenhaver til Dr. Theologiæ. 16. Juni 1792 erholdt han Prædicat af Professor i Theologien. I 1795 afbrændte ved Kbhvns. Ildbrand det lat. Raisenhuus, hvorved næsten hele Oplaget af den udfemne Deel af Birchs Nye Testamente tilintetgjordes. Paa Grund af dette Uheld og andre Omstændigheder ergav Birch Fortsættelsen af dette Værk og uergav 1799 og 1801 i to smaa Octavbind sine samlede Variationer, der derefter bleve afbenyttede af Gesbach ved hans kritiske Udgave af Testamentet. Imidlertid var Birch 20. Mai 1797 bleven udnævnt til Domprovst og Egp. ved Roeskilde Domkirke, samt Provst i Somme Herred. I dette Embede virkede han noget over 7 Aar, indtil han 30. Decbr. 1803 bestilledes til (den første) Biskop over Laaland og Falster, der hidtil havde hørt med til Fyens Bispeskel. Her var hans Virksomhed dog kun af saare kort Varighed, thi allerede d. 12. Juli 1805 kaldedes han til Biskop i Aarhuus Stift. Dette Embede beklædte han i 24 Aar. 28. Jan. 1810 blev han K. af Dannebærg; 11. Sept. 1816 Medlem af det

agl. danske Selskab for Fæderlandets Historie og Sv. og; 28. Oct. 1817 Commandeur af Dannebrog. † 25. Decbr. 1829. Foruden de anførte Skrifter har han bl. A. udgivet årsskiftige Lejlighedstaler og en Biographi af Fred. Sneedorf, foraa 1ste Deel af dennes samlede Skrifter.

∞ 4. Juli 1797 Charlotte Marie Birch, f. 16. Decbr. 1779, † 4. Juli 1839, ældste D. af hans ældre Broder Dr. theol. Carl Christian Birch, Provst og Sognepræst i Aarsens. Hun fødte ham Sønnen Fred. Sneedorf B., der findes blandt Adjuncter i Aarhus, (Grelew's N. L. 1, 132—3. Suppl. 1, 255).

Eml Autobiographi i Universitetets Programmet til Fæden 1790, S. 13 og i Kallsefens Ethol Waanedskrift III S. 660—64, samt i den 1804 udfærdigede Dispenfelsesact og i Dagen 1804, Nr. 109. Nekrolog af Pet. Gr. Müller i Litt. T. 1829, Nr. 48, S. 747—91, af J. Wøller i Nyt Theol. t. ibl. XVIII, 331—33, Dagen 1829 Nr. 168. Handbrugs Dr. theol. 114. Konigsfeldt (Molbechs Eth. Arb. I.) 189—91. Kbhvs. Skifteri 1818, S. 416. Aarhuus Stiftsvidende 1829, Nr. 175, 179 og 180. Kbhvnsvesfen 1829, Nr. 710. Nyerups Litteratur Lex. S. 64. Grelew's N. L. 1, 131—2 og Suppl. 1, 151—2.

16. Peder Glod var født 29. Jan. 1753 i Fredericia, hvor hans Fader Marcus Glod, (f. 1715 i Helsingør, Student 1732 fra Helsingørs Skole [ved hvilken hans Fader Peter Glod var Rector] var Sgp. ved Trinitatis Kirke og Anneget Veilby, † 19. Mai 1786. Hans Moder var Mette Elisabeth Wischmann, D. af Valentin Erich B. Han blev Discipel i sin Fædres latinste Skole, fra hvilken han 1770 sendtes til Kbhvs. Universitet 1771 tog han den filosofiske Examen, hvorefter han 1775 blev Collega ved nysnævnte Skole 2. Lect. 25. Mai 1779 underkastede han sig i denne Stilling theol. og st. Attestats (h. ill.). 1782 var han kaldet til Sognepræst for Nylsjar Menighed paa Vornholm, hvorhen han dog ikke kom, da han strax efter af Chr. Gn. Gederfeldt Simonson til Erholm og Søndergaard blev kaldet og af Kongen Ge Febr. f. A. confirmeret Sgp. i Skjærbjerg og Orlø i Fyen. Ordineret 11. Martz f. A. i Oense af Biskop Jac. Ramus. 27. Novbr. 1788 blev han bestillet til Provst i Baag Herred og indvied Quasimodog. Kantende 22. Apr. 1789; 19. Sept. 1794 Sgp. ved Trinitatiä

Kirke i Fredericia og i Anneget Veitby, d. 19. Oct. 1798 Stiftsprovst og Egv ved St. Knuds Kirke i Odense. 17. Febr. 1804 Domprovst og Egv ved Roskilde Domkirke, † 28. Juli 1804. I 1774 og 75 har han i Rbh. udg. to latinske Afhandlinger (De spiritu concupiscente ad invidiam ex Jac. 4, 5—6, og De Lysania, Abilenes Tetrarcha. Luc. 3, 1), men nævnes dog ikke hos Worm eller Nperup.

∞ Wilhelmine Louise v. Staggemeyer, f. 1749 (døbt 3. Dec.), † 25. Mai 1826, D. af Major Staggemeyer.

Sm. L. Odense Ordin. Protokol, S. 337. Anførselen Nr. 382. Sjesings Jubell. II. 1. 234 Tab. J. C. B'och R. O. 2, 288—9.

17. Dr. Jens Michael Herk var født 26. Juli 1766 i Orskov ved Bordingborg, hvor hans Fader Herman Herk var sgl. Skovrider over det vordingborgske District (siden 1. Aug. 1763). Hans Moder Birgitte Cathrine Johansen, (f. 7. Marts 1742 i Gjentofte, ∞ 23. Sept. 1763 s. St., † 7. October 1824 i Rbh.), der har gjort sig bekendt som Digterinde, har navnlig forfattet en Mængde Psalmer, der ere blevne optagne i den guldbergske Psalmebog (1778). Dette Moders Talent gif i Arv til Søn, Sønnesøn og Sønnesønson. Efter Faderens Død 1775 blev Jens Michael, tilligemed en ældre Broder Christian, der døde 1810 som Klokker ved Roskilde Domkirke og omtales i Nperups Litt. Lex., med en Understøttelse af Arveprinds Frederik, som Moderen havde erhølet ved Statssecretair Ove Hoegh Guldbergs anbefaling, sat i Hellsingers Skole, under den bekendte Rector Jacob Vaten. Men da hans Moder 2. Jan. 1778 indgif et nyt Ægteskab med daværende Controllør ved Malmøllen senere Toldstriver i Rbh. Hans Boye († 7. Juni 1815), saa fik hun 25 1781 sine Sønner forshytede til Kjøbenhavns Skole (Frue Skole) under Rector Skule Thorlacius, der 1784 dimitterede ham til Universitetet. Ved examen artium erhølet han Charakteren h. ill.; d. 26. Juli 1785 undertastede han sig den filosofiske Examen (), men maatte derefter af Trang forlade Kjøbh. Han blev da Huuslærer paa Falster, hvor han deels øvede sig i

at prædike, deels læste til Aftenstads. 1787 kom han tilbage til Kjøbh., for efter 3 Aarsanæders Forløb at indstille sig til theologisk Embedsexamen, ved hvilken han derfor ikke kunde aspirere til mere end 3die Charakter, som han erholdt 19. Juni s. A., hvorpaa han atter vendte tilbage til sin Huuslærerplads hos Pastor Jens Peter Koch i Hørvelø. 1789 kom han atter til Kjøbh. for at ledsage sin Elev Jacob Claus Koch til Secretet-Akademiet. Han søgte nu med Held at indbente, hvad han tidligere havde maattet forsømme; han studerede flittig, hørte Forelæsninger hos Wolbenhauer og Fr. Münter, og traadte ind i det af Biskop Valle stiftede homiletisk-catechetiske Selskab, der dannede Grundvolden for det senere Pastoral-Seminarium. Den 21. Jan. 1791 kaldedes han til Egv. i Rørhø i Thy. Fra dette lille Embede, hvor han trøstes af Røringsforger blev han 15. Juli 1796 forflyttet til Buiterup og Tude i Holbøks Amt i Sjælland, hvor han tog en iøvrig Andeel i den Løvenborgske-Skolekommissionens heldige Virksomhed; 28. Febr. 1800 befordredes han til Egv. i Korsør og Laarnborg. Her udgav Hersh 1804 „det befriede Israel“ et bibelsk Epos i 18 Sange i Hexametre, et Digt, der udmærker sig saavel ved sin poetiske Skjønhed, som ved sin correcte og elegante Form og som skaffede sin Forfatter, der tillige erholdt en Priisbelønning (paa 600 Rd) af Selskabet for de Kønne Videnskaber, stor Anerkjendelse. 2. Novbr. s. A. udnævnedes han til Domprovst og Egv ved Roskilde Domkirke samt Provst i Somme Herred; 18. Decbr. 1807 tillige til Amtprovst over Roskilde Amt, og 28. Jan. 1812 til Aidsen af Dannebrog. I Roskilde tog Hersh sig meget af Skolevæsenet og Byens offentlige Stiftelser, og udgav 1807 en Plan til Ovrethelien af et Stiftsbibliotek, der senere noget forandrede, hvorefter Biblioteket oprettedes af Biskop Fr. Münter. I disse Aar skrev han ogsaa adskillige theologiske Afhandlinger, der tilligemed en metrisk Oversættelse af Apokalypsen ere optagne i „Videnskabelige Forhandlinger ved Sjællands Stifts Landemøde“. 24. Oct. 1817 disputerede han i Kbh. for den theologiske Doctorgrad, som 1. Novbr. s. A. ved Reformationens Ju-

kjælesten i Frederik d. VI's Overværelse conferedes ham og 4 Andre, der dog alle udværende modtog Gradene ved Bacc. Diplom (af Dr. Th. Peter Krog Meyer). Den 29. Sept. 1819 befuldtes han til Biskop i Ribe Stift. Skøndt han kun virkede i denne Stilling paa 6 1/2 Aar vidste han dog ogsaa her at faa sig baade Indest, Hengivenhed og Højagtelse ved sin elstændige Charakter, sin Midfærdighed og Retfærdighed i Forbindelse med Miløhed og Humanitet. Skønne Minder om hans Virksomhed her afgive Stiftsbiblioteket og Pibelselskabet. Ligeledes var han en ivrig Talsmand for sin Gejstlighed, hvis økonomiske Forhold dengang især i Ribe, det fattigste danske Stift, vare saare ringe. Han var heller ikke selv, endog paa Bispestolen, fri for Næringsørger. Han † 2. Juni 1825 efter 8 Aars Sygdom. Han var en ualmindelig duelig Forretningsmand, en erfaren Skolemand og en fortrinligt begavet Læser.

1, 18. Marts 1791 i Hørbeløv Christiane Sophie Koch, f. 16. Decbr. 1772 i Hørbeløv, † 5. Marts 1804 i Korsør (8 A.), D. af Jubellærer Hans Koch, f. 31. Marts 1723 i Nastrup ved Haderslev, † 20. Apr. 1806 i Hørbeløv, hvor han var Egv., og Lucia Olsen, f. 1741, 17. Mai 1757, † 16. Apr. 1797 i Hørbeløv. Eml. J. Barfod S. G. Stamtable over Fam. Koch, S. XVIII, hvor Descendenten findes.

2, 27. Novbr 1804 i Hørbeløv Else Christence Thriige, f. Koch, Forriges aldtte Søster, f. 27. Decbr. 1768 i Hørbeløv, † 9. Marts 1845 i Roeskilde, Enke efter Hof- og Stadsrevisprocurator Søren Thriige, † 2. Oct. 1804.

Eml. Autobiographi i Acta Sol. ved Reformationens Fæst 1817 p. 9—13, og i det ved hans Bispevielse af Fr. Wunter utg. Program 1819. Nekrolog af B. G. Müller i P. T. 1825, S. 428—31 og af J. Møller i Nyt Theol. Biblioth. IX, 39—65. Conversationsblad 1825, Nr. 78. Thaarnds Nekrol. 376—82. Frost. Gistr. om Ribe, S. 130—8. Kjøbhs. Skilderie 1825, S. 729, 779, 784. Ribe Avis 1825 Nr. 45, 47, 50. Møllers Hist. Arb. III, S. 227—31 (ved Kjøbsh. Hundrups Dr. Theol. Nr. 130. Danst. Conversations Per. V. S. 369—71. Bredbøns Generel. Per. IX. Afsn. VII, 110. J. Barfod, S. G. 1. Stam. over Fam. Koch, S. XVII og XVIII—XX. Myerups P. L., Grølew S. L. 1, 646—47 og Encycl. 1, 787—89.

18. Eiler Hammond, f. 2. Febr. 1757 paa Herregaarden Naegaard i Sjælland, som ejedes og beboedes af hans Fader Commerceraad William Hammond, forhen Grosferer i Trondhjem og hørende til en der bosat engelsk Familie, f. f. St. 4. Aug. 1707, † 4. Juni 1787 i Slagelse. Hans Moder Louise Charlotte Hagerup, f. 30. Aug. 1727, † 1750, † 14. Febr. 1801 i Slagelse, var en Datter af Biskop Eiler Hagerup i Trondhjem (bep. 1702 fra Trondhj. St.) og AnnaChristine Barhøw. 3 Mæret 1768 blev han indsat som Discipel i Slagelse lærde Skole, hvorfra han 1776 dimitteredes til Universitetet (immatriculeret 10. Oct. h. ill.); d. 8. Juli 1777 tog han den philosophiske, d. 29. Juli 1780 den (store) philosophiske og 13. Juni 1786 den theologiske Examen alle med Charakteren laud. Rød Communitetsstipendiet og var Alumnus paa Borchs Collegium og skrev og forsvarede som saadan 4 trykte latinske Disputationer. 31. Oct. 1788 blev han ref. Capellan ved St. Mikkel's K. i Slagelse og Syp. i Høininge (inds. 4 S. t. Adv.). Her vakte han ved Nidhærhed og Iver i sit Kald, ved Omfjorg for Ungdommens Oplysning og Skolevæsenets Forbedring en saadan Dymærksomhed, at det ved Igl. Resol. af 16. Apr. 1796 blev paalagt det danske Cancelli at tilkjendegive ham H. M.s allerhøjeste Tilfredshed med hans Embedsflid og Dueltighed, og der blev givet ham Løfte om et større Embede. 23. Decbr. 1796 blev han Syp. i Brøndbyvester og Brøndbyvester i Sj. Her erholdt han en Cancelli-Skrivelse af 28. Febr. 1801, hvori der bevidnedes ham Tilfredshed „med hans Omhu og Nidhærhed for Skolevæsenets Fremme og hans øvrige heldige Bestræbelser til grundig Oplysnings Udbredelse“. Derhos blev der tilskillet ham et Exemplar af Bertuchs Wilderbuch med Funks Text, som et Hjælpemiddel ved den offentlige Underviisning om Winterastener, som han i en Række af Aar havde givet sine Sognefolk. I Slutningen af 1801 ubearbejdede han efter Opfordring af den daværende Cancellipræsident Mr. Fr. Jul Raas en Plan til Fattigvæsenets almindelige Indretning og Bestyrelse paa Landet, der blev lagt til Grund for det under 24. Mai 1802 allernaadigst approberede Reglement for Fattigvæsenet i Sjælland; hvorhos Cancelliet ved at

oversende ham dette Reglement i Skrivelse af 29. Juni s. A. bevidnede ham Tak for den vigtige Andeel, han havde deri.

Ved Igl. Resol. af 28. Mai 1802 blev det ham befalet at oprette et Skolelærer-Seminarium i Brøndbyvester og at være Forstander og Iste Lærer ved samme. Underretning om dette Institut afgav han i Egeria, Iste Aargang 2det B. S. 165—84. Efter Igl. Befaling af 12. Oct. 1804 blev der ham igjennem Cancelliet tiltjendegivet allerhøjeste Bisald og Tilfredshed med hans Virksomhed derved. 1805 blev han tillige Provst i Smørum Herred: 18 Decbr. 1807 Amtsprovst i Kjøbhs. Amt; 28. Juni 1809 Ridder af Dannebrog; efter 23. Mars Virksomhed i Brøndbyvester, hvor han bl. a. ogsaa for Landhuusholdningsfællesskabet havde virket til Havedyrkningens Fremme (see Landhuusholdn. Selsk. Beretn. Ny S. 1, 431), kaldedes han endelig 5. Jan. 1820 til Amtsprovst over forrige Roeskilde Amt, Domprovst og Egp. ved Roeskilde Domkirke. Her var hans Virksomhed kun af kort Varighed. Han † 28. Juli 1822 efter 14 Dages Sygeleje.

∞ 29. Oct. 1789 i Kbh Charlotte Maria van Deurs, f. 6. Marts 1763, † 9. Mai 1847 i Roeskilde u. B. (Sm. Berl. Tid. 1847 Nr. 110). D. af Justitsrd., Grosserer og Revisor i Astatisk Compagni Jacob Christian v. D., f. 18. Novbr. 1729, † 14. Juni 1800 i Kbh. og Henriette Johanne Dorothea de Ploypant, f. 1733, † 7. Dec. 1807 i Kbh. Sm. Lengnick Fam. v. Deurs, S. 4—5.

Sm. Sjedstings Jubel. III, 1, 213 Tab. IV. Møes Tidsskrift for Nordt Verdenshistorie, 1, 550. Fr. Thaarups Retstol., S. 123—5. 502. Hundrups Philolog. Cand. 1, S. 26—27 II, 20. A. T(eitmann) Prædikerakt., S. 79. Myerups Litt. Ler. S. 220. Urslews Forf. L. 1, 563, Suppl. 1, 662—3.

10. Jacob Hansen Bang var født 19. April 1770 i Viig i Sjælland og var en Søn af Peter Schvane Bang, (f. 21. Oct. 1744 p. Tegbjerggaard, deponerede 1761 fra Herlufsholms Skole) dengang rej. Cavellan i Viig og Nsminderup, hvor han 17. Mai 1792 døde som Segnepræst, og Ida Johanne Rogert, f. 3. Aug. 1743 i Uttersløv, ∞ 1769, † 6. Aug. 1800 i Kbh. Efterat være bleven underviist hjemme af sin Fader, blev han 1786 sat i

Georgskøbstads l. Skole, hvorfra han i Oct. 1788 dimitteredes til Kbhv. Universitet. Ved examen artium erholdt han Charakteren h. ill., men 1789 erholdt han ved den philosophiske Examen, ligesom 22. Oct. 1793 ved theologisk Attestats, og 30. Oct. 1793 ved homiletisk og catechetisk Prøve, Charakteren laudab. Han var derefter i 2 Aar Sogneprædikanthos hos Grev Joachim Godtke Wollke paa Bregentved; 9. Oct. 1795 residerende Capellan i Asminderød og Grankløse samt Fredensborg Slots Capel, (ordineret 6. Nov.); 5. Febr. 1802 Egp. i Nykjøbing og Rørvig i Sjell., 10. Apr. 1812 erholdt han Rang med Kbhv. Egp. i Sjælland; 9. April 1813 anden Præst ved Roeskilde Domkirke; 23. Mai 1825 Domprovst og Egp. ved samme Kirke, samt Provst i Sømme og Boldborg Herreder; 28. Oct. 1836 Ridder af Dannebrog. † 28. Februar 1841 „efter mange Aars smertefulde Lidelser, som han bar med Kraft og Taalmod, men kun 14 Dages Sygeleje“. Han havde i sine sidste Aar Carl Wilhelm Boesen til Hjelpepræst. See nedenfor blandt Catecheter Nr. 6. „Han var en kraftig Personlighed, der fulgte Livets rationalistiske Retning“. Han har intet Navn skaffet sig i Litteraturhistorien.

∞ 6. Oct. 1796 i Kbh. Anna Cathrine Sophie Østrup, f. 1779 i Kbh. (døbt 18. Febr.), † 6. Mai 1820 i Roeskilde, D. af Sorgen Østrup, f. 1725, deponerede 1744 fra Nyborg Skole, † 27. Mai 1780 i Kbh., øverste Cap. ved Nicolai Kirke, og 2den Hustru Anna Sophie Finch, ∞ 2. Decbr. 1762. Deres Børn vare:

1. Peter Georg Bang, f. 7. Oct. 1797, † 2. April 1861, Geheimeconferentsraad, Dr. jur. (Nr. 38) osv.

2. Carl Frederik Emil Bang, f. 24. Juni 1799 i Frederiksberg, deponerede 1817 privat, Artilleriofficier, † 5. Sept. 1818.

3. Frederik Wilhelm Trojel Bang, f. 1802 i Nykjøb. i Sjell., † 1803.

4. Ida Sophie Maria Bang, f. 27. Sept. 1804 i Nykjøbing i Sj.

5. Ulricha Cæcilia Glenore Svane Bang, f. 3. Jan. 1809 i Nykjøbing i Sj., † 16. Decbr. 1862 i Kbhvn.

∞ 21. Aug. 1841 Carl Henrik Wittb, f. 31. Marts 1805, dep. 1833 pr. Overfølebedirecteur, † 6. Mai 1865.

6. Joachim Gottsche Adam Wilhelm Bang, f. 11. Decbr. 1817 i Roeskilde, dep. 1834 f. Roeskilde Stole, Egp. ved vor Frue K. i Roeskilde og p. St. Jørgensbjerg.

∞ 11. Juli 1845 i Roesk. Inger Sophie Marie Kornerup, f. 26. Juni 1822 i Roeskilde. Sml. Hundrups, Fire Roesk. Fam. S. 22.

Sml. Gjedings Jubel. III, S. 164. Fr. Barfod, Danm. Geistl. I, Sp., 139—40, Nr. 7 Leth om Hertusholm, S. 436. Grønløvs F. L. Suppl. 1, 67.

20. Søren Rosbjerg Drtved, f. 7. Apr. 1796 i Helsingør, hvor hans Fader Hans Ditgel Drtved, f. 19. Aug. 1766 i Holbek, † 2. Novbr. 1805, var Garnisons-Auditeur p. Kronborgs Fæstning samt Biskedommer og Skriver ved den kronborgske Geværabrik (Hellebøls Birt). Moderen Caroline Rosbjerg var født 1767 i Sorø, † 19. Apr. 1803. 1804 optoges han i Helsingørs lærde Skole, fra hvilken han 1813 dimitteredes til Universitetet. Ved examen artium fik han Charakteren mg. (10 udm. a. 1, mg. og 1 g.), det næste Aar blev han udmærket ved 2den Examen, 22. Apr., 1817 tog han theologisk Attestats laudab. et quidem egr.), 28. Decbr. 1820 afslagde han den hom. og lat. Pr., begge med Charakteren laudab. Han havde imidlertid levet af Information i Kbh., hvor han 11. Apr. 1821 blev ord. Catechet ved vor Frue Menighed (ordineret 13. April); 31. Decbr. 1823 blev han Præst for den lutheriske Menighed paa St. Croix i Bestindien, 25. Febr. 1824 tillige Missionair f. St. Han prædikede her paa Dansk, Engelsk og Tseolfsk. 29. Apr. 1829 blev han S.p. i Rønne og for St. Knuds Menighed samt Landprovst p. Bornholm; 4. Juni 1834 blev han Egp. ved St. Knuds Kirke i Odense, samt Stiftsprovst i Fyen og Provst i Odense Herred; d. 28. Juni 1840 udnævnedes han til R. af D.; 24. Mai 1841 bestilledes han til Domprovst og Egp. ved Roeskilde Domkirke; 1. Juli f. A. tillige Provst for Somme og Voldborg Herreder; besøgte 1846 Tyssland og Frankrig i 3 Maaned, og

foretog sig i Sommeren og Efteraaret 1855 atter en Udenlandsrejse til Tybkland, Frankrig og Italien. 12. Januar 1866 blev han efter Ansøgning paa Grund af Svagelighed entlebiget i Raabe og med Pension, efterat han havde havt Hans Sørensen til pers. Cap. siden 20. Oct. 1861 (see nedenfor Nr. 58). Foruden en Deel særskilt udgivne Taler og Prædikener har han 1837 i Odense udgivet Prædikener, holdne ved forskjellige særegne Lejligheder for flere forskjellige Menigheder. Han havde udmærkede Kundskaber i Historie og Sprog, var en trofast og paalidelig Ven, der stedse vil mindes med Agtelse og Kjærlighed af dem, der kjende ham.

En stor Deel Medlemmer af Roeskilde Menighed lode ham forinden hans Afreise til Kbhvn., hvor Domprovsten nu lever, „overrække en smukt forarbejdet Mindegabe af Sølv, som Beviis paa den Kjærlighed og Agtelse, de nære for ham (Roeskilde Nr. 1866, Nr. 163). Den 24. Mai 1866, 25 Marsdagen efter Ordveds Udnævnelse til Provst i Somme og Boldborg Herreder, samledes Provstiets Præster og Solelærere samt Functionairene ved Roeskilde Domkirke med ham ved et Festsmaaltid, „for at bringe ham en hjærlig Afskedshilsen og Taksigelse for den Humanitet og Venlighed, hvormed han i saa lang en Mærrelse havde varetaget sin Provstegjerning. Ved dette Festsmaaltid lode gjentagende og indtrængende Biddesbyrd om den smukke og milde Aand, der stedse havde besjælet Domprovsten.“ (Roeskilde Avis 1866, Nr. 119).

∞ 7. Aug. 1827 Johanne Marie (døbt Martine) Moth, f. Wohl adopteret Patermann, f. 3. Mai 1799 i Kjerteminde, D. af Kjøbmand Hans Kragh Wohl og Ingeborg Martine Krøll og antagen som Plejebatter af Christian Patermann, Oplagskriver ved Kbh.s. Ioldkammer, og Enke efter Krigsraad Jens Ludvig Stoud v. Moth, Ioldkontrolleur paa St. Croix, f. 6. Juni 1794 p. St. Thomas, ∞ i Kbh. 6. Apr. 1819, † 8. Mai 1825. Dette Eglestøb er barnløst.

∞ I Grønlæs Forf. Per. II, 507—8 og Suppl. II, 597—98.

21. Ludvig Jacob Mendel Gude, f. 23. April 1820 i Rude ved Holsteinborg, hvor hans Fader Etatsraad Albert Peter

Gude (f. 1. Aug. 1789 i Kbh., Student 1808 fra den kjøbenhavnske Borgerdybskole) dengang boede som Viredommer ved Grevelstabet Holsteinborg. Hans Moder var Louise Henriette Thomsen, f. 17. Aug. 1792 i Kbh., † 29. Juli 1819, † i Slagelse 5. Marts 1825. Efterat hans Fader 1822 var bleven Byfoged samt By- og Raadstuefriver i Slagelse, blev han 1ste Oct. 1829 optaget i Slagelse Skoles nederste Klasse. Fra denne Skole dimitteredes han 1837 til Universitetet, og erholdt ved examen artium, ligesom 1838 ved den philologisk-philosophiske Examen, Charakteren laudab. Han studerede derefter Philosophie og Theologie. Undertastede sig den 22. April 1844 theologisk Embedsexamen med Charakteren admodum laud., hvilken Charakter han ogsaa erholdt den 17de Mai 1846 for den homiletiske og i Foraaret 1848 for den lateiniske Proeve. Blev i Juni 1844 Lærer i Religion i den Christianshavnske Borgerdybskole, og var Notarius ved theologisk Embedsexamen, til hvilken han tillige manuducerede; blev 23. Decbr. 1844 Alumnus paa Borchs Collegium; 3. Juli 1848 blev han kaldet til Egp. i Huseby paa Laaland og 23. Marts 1866 til Domprovst og Egp. ved Roeskilde Domkirke, tillige til Provst i Sømme og Volbborg Herreder.

Han er Forfatter af følgende Skrifter:

1. Bemærkninger om Religionsunderviisningen i den lærde Skoles højere Classer. I Programmet fra Borgerdybskolen paa Christianshavn 1846. Jfr. Theolog. Tidsskr. XI, 144.

2. Tale indlemmet i Skriftet ved Viredommer Justitsraad H. G. Meinigs Forbedrørd 9. Juli 1847. Kbh. (Erindring for Familie og Venner).

3. Høstprædiken p. 18 S. efter Erln. 1849. (Trykt som Mskrpt.) [Danst Kirketid. V, 328].

4. Om Mag. S. Njerlegaards Forfattervirksomhed. Jagttagelser af en Landsbypræst. Kbh. 1851. (Udfom anonym.) [Jfr. Nyt Theol. Tidsskrift IV, 397—8. Danst Kirketid., VI 735—8.]

5. Eggert Christoffer Knuths Confirmation. Trykt som Mskrpt. 1853.

6. Om Kirke-Katechisationer 1854. (Nyt theolog. Tidsskr. V, 290 - 324.)

7. Sørgetale i Skriftet „Ved Khr. Lehnsgreve Fr. W. Knuths Bisættelse i Holmens Kirke 17. Jan. 1856. Kbhvn.“

8. Om Kirkeforsatningsagen. 1857.

9. Irvingianismens Betydning i vor Tid. Et Bidrag til religiøs Lidsbetragtning. Kbh. 1859.

10. Christenforfølgelsen i Syrien. 1860.

11. Sørgetale over Gfvd. J. H. C. Stellwagen, ved hans Jordefærd i Frue Kirke 1864.

12. Den And, hvori Christi Mission bør søes. Til Minde om Ansgar 1865.

13. S Dr. G. P. Brammers Kirkelige Lejlighedstaler af danske Prædikanter, 3die Samling (Kbh. 1864): 1, Tale ved Comtesse B. Knuths Confirmation (S. 61-69). 2, Skriftetale (for en Familiekreds) (S. 146-9). 3, Skriftetale (S. 208-10). 4, Skriftetale (S. 211-4). 5, Ved en ung Piges Grav (1858) (S. 522-4). 6, Ved Fru Nicol. Math. Bergenhammer f. Münster's Jordefærd d. 3° 1858 (S. 587-9). 7, Ved en ung Mand's Grav d. 7. Apr. 1855 (S. 601-2).

Desuden har han leveret flere theologiske Bidrag i Berl. Tid. (1841 Nr. 161, og 1855 Nr. 67), i Danst Kirketidende og i Ugekrift for den evang. Kirke i Danmark.

∞ 3 Juni 1846 Marie Henriette Amalia Meinig, f. 25. Juli 1820 i Røddebo, Frederiksborg Amt, D. af Justitsraad og Birkedommer i Kronborg District og Hellebæk Birk Herman Carl Meinig, f. 16. Novbr. 1776 p. Christianshavn (dep. 1793 privat), † 3. Jul. 1847 i Røddebo, og Elisabe Georgiane Dideriksen, f. 8. (døbt 21.) Marts 1783 i Kbh., ∞ 1807, † i Frederiksborg 19. Mai 1862. Hun har født ham følgende Børn:

1. Louise Henriette Gude, f. 17. Juni 1847 i Kbh

2. Anna Elisabeth Gude, f. 17. Aug. 1849 i Sunseby.

3. Herman Albert Gude, f. 4. Mai 1851 i Sunseby, Discipel i Roeskilde Kathedralskole. † - 1866.

4. Karen Marie Gude, f. 11. Januar 1853 i Hunsedy.
 5. Emma Dorothea Gude, f. 30. Januar 1855 i Hunsedy, † s. St. 11. Marts 1860.
 6. Marie Christine Gude, f. 22. Nov. 1856 i Hunsedy.
 7. Hans Christian Gude, f. 6. Juli 1859 i Hunsedy.
- Sm. Grønlunds Forf. Lex., Suppl. 1, 608—9.

III. Lectores Theologiæ og Præster ved Domkirken.

— 1625.

I. (22). Hans Lausen, „Danmarks Luther“, var født 1494 i Landsbyen Birkende ved Kjerleminde, hvor hans Forældre Tage (Tawe) og Karen vare fattige Bønderfolk. Da han tidligt røbede gode Gaver og Lyst til Bogen, blev han sat i Dbenſe Skole, som han senere ombyttede med Aarhus Skole, for hvilken den berømte Morten Borup dengang var Rector; endelig blev han optaget som Runk i Korsbrødreneſ Orden i Antvorskov Kloſter. 1. Oct. 1521 blev han indtegnet blandt de akademiske Borgere ved Univerſitetet i Kbh., hvorefter han havde begivet ſig for at forſætte ſine theologiske Studier; 1522 beſogte han ligeledes paa Kloſterets Befoſtning de berømte Univerſiteter i Lowen og Geln. Da han her blev beſkjendt med flere af Luther udgivne Skrifter, beſluttede han imod et hjemme givet Veſte at tage til Wittenberg, hvor han 16. Mai 1523 blev indtegnet blandt de Studerende. Her var han i et fuldt Aar en ivrig og begeiſtret Tilhører af Luther og Melancthon, indtil han 1524 uventet af Kloſteret i Antvorskov blev hjemkaldt. Han benyttede dog Hjemrejsen til i Koſtad at erhverve ſig Magiſtergraden i Philoſophie (A. Gviffelbt, D. Krøn. 1305). Da han ved ſin Hjemkomſt til Antvorskov Kloſter aobent tilſtod ſin Hengivenhed for den nye Lære, ſom han fulgte i ſine Prædikener og ikke vilde fraſalbe, kaſtede Eſtilb Thomſen, Kloſterets Prior, ham i Fangetaarnet, hvorfra han 1525 ſendte ham til Viborg, for at ſerſøge hvad Forſtanderen for det derovæ-

rende Johaniter-Kloster Peder Jensen, der var bekendt for sin Enlidhed og Betsalenhed og som stod under Prioren p. Antvorskov, kunde udrette til Lausens Omvendelse fra hans Hjelteske Meninger. Men Alt var forgjæves. Lausens faste Overbeviisning lod sig ikke røkke ved rhyllst Bold og Magt, og indespærret, som han var, fandt han fra sit Fængselsvindue Lejlighed til at prædike den evangeliske Lære for den udenfor sammenstimlede Mængde. En fattig bondesødt, fangen Munk, der havde erholdt sin Uvilling paa den katolske Gejstlighedens Betsøftning, opflammede saaledes først ved sit livfulde Foredrag og sin kraftige Betsalenhed den Begjæring hos Folket, den religiøse Overbeviisning og den Samdrægtighed, der snart ved Kongens Medfølelse og Hjælp skulde styrte den mægtige katolske Gejstlighed, der her, som allevegne, havde lænkebundet den aandelige Frihed og tilranet sig store Rigdomme. Det var, som saa ofte, Uretten, der opfostrerede sin egne Banemand. Da Peder Jensen indsaae, at hans Strængthed ganske forsejlede sin Virkning, søgte han med Mildhed og Gtergivenesshed at naae sit Maal. Han tillob da Lausen at prædike i Klosterkirken hver Søndag, naar Munkene vare færdige med Aftensangs-Tjenesten. Men da Byens Borgere strømmede til i stor Mængde for her at høre Lausen, fortrød han sin Gtergivenesshed og pønsede atter paa voldsomme Midler. For at flikte sig herimod søgte Lausen Beshyttelse hos sine Tilhørere og forlod omringet af disse Klosteret, hvorefter han aflagde sin Ordens-Dragt, og tog Ophold hos en anseet Borger i Byen. I Oct. 1526 fik han af Kong Frederik d. Iste et Lejdebrev, samt Tilladelse og Befaling som Kongens Capellan offentlig at prædike Evangelium i Viborg. Blandt de Mænd, hvis Aand han havde vækket, og som bleve ham trosfaste Medhjælpere, maa nævnes den bekendte Thøger, hans tidligere Ordens Broder, Erasmus Minorita, Jørgen Jensen Sabolin, der 1537 blev den første evangeliske Biskop i Byen, hvis Søster han senere ægtede, og Jacob Skøning, Rector ved Viborg Kathedralskole, der 1537 blev den første evangeliske Biskop i Viborg. I tre Aar prædikede Lausen i Viborg, først i St. Hans's Sogneskirke, senere, da den ikke kunde rumme hans Tilhørere, i Graabrødre (Franciscaner Kloster) Kirke,

hvis Dør Menigheden sprængte, da Munfene luftede den for ham. Reformationen havde nu en saadan Fremgang i Viborg, at Dorighed og Borgerstab i Forening ansøgte Kongen om, og 23. Febr. 1529 erholdt Lillabølle til, at nedbrøde deres tidligere Sognekirker og tage Graabødrenes og Sortebødrenes Klosterkirker i Brug som Sognekirker, ved hvilke Menigheden ansatte Tausen og Sadelin som Sognepræster. I Sommeren 1529 kaldede Frederik d. 1ste Tausen til Sognepræst ved St. Nicolai Kirke i Kbh. Her havde den evangeliske Lære hidtil vakt liden eller ingen Opmærksomhed; men efter Tausens Ankomst fik den i kort Tid en stor Mængde Tilhængere, og der opstod megen Gjæring imellem de forskellige Partier. Kongen sammenkaldte derfor i Sommeren 1530 den bestjendte Herredag i Kbh., paa hvilken begge Parter skulde føre deres Sag for Kongen og Rigsraadet. Herredagen aabnedes d. 2. Juli, altsaa samtibigt med Rigsdagen i Augsburg, hvor Melanchthon d. 25. Juni oplæste den Augsburger Confession. Paa denne Herredag, hvor Rigets Bisper og Prælater vare tilstede, baade som Indstævne og som Medlemmer af Rigsraadet, overleverede Tausen i sit og sine Brøders Navn Kongen deres Troesbekjendelse affattet i 43 Artikler, hvilke samtlige evangeliske Geistlige vegehvils daglig under stort Lidsøb forklarede i Helliggeistes Kirke. Mod disse 43 Artikler indgave Katholikerne et Klagestrift i 27 Artikler, der atter blev gjendreven i et Modstrift, der lige som Troesbekjendelsen fornemlig spjødte Tausen sin Oprindelse. Herredagen endte uden noget Resultat, idet Kongen erklærede, at han, indtil Sagen var bleven afgjort paa en alm. Kirkeforsamling, vilde tage begge Parter i Beskyttelse. 27. Decbr. 1530 sandt en Billedstorm Sted i Frue K. i Kbh., hvortil Tausen beskyldtes for at have været hemmelig Ophavsmand, uagtet han siden udtalte sig strengt imod disse Uordener. Paa den Tid førte han en Strid med den bestjendte Poul Glæsen (P. Vendesaae), der forsattede et Strift til Forsvar for Mæssen (udk. i Narhuus 1531). Herimod udgav Tausen s. A. i Malmø et Modstrift (Sml. Engelsstof i Nyt hist. Tidsskr. 2, 462—67). Paa Herredagen, der aabnedes i Kbh. 24. Juni 1534 i Anledning af Kongevalget efter

Frederik d. 1stes Død, blev Tausen anslaget for Eshelsord imod Bisperne og for Kjetteri i Læren om Raadveren (hvori han med Niels Hemmingsen stemmede med Calvin) osv. 14. Juli fældede Rigsraadet den Dom, at Tausen ikke mere maatte prædike i Kbh. eller skrive Bøger, ej heller opholde sig i Sjællands og Slaanes Stifter, eller uden Bispens Tilladelse besatte sig med noget Præsteembede. Men da Tausen ved Vortgangen fra Raadhuset havde gjengjældt sin værste Fjende Biskop Joachim Rønnows Fjendskab med Udelmodighed, idet han bekvæmte ham mod de ophidsede Borgere, fik han ved Familien Gjøes Hjælp af Biskoppen Tilladelse til at vende tilbage til Kbh. og der at prædike Evangeliet uden al Skjendsord. Da endelig Christian d. 3die, efter Greveskjendens Ende og Kbhs. Obergivelse paa Rigsdagen i Kbh. d. 30. Oct 1536 indførte den lutheriske Reformation i Danmark, blev som bekendt Peter Plade (Pet. Palladius) foretrukket for ham, der dog var den nye Kirkes Grundlægger, til at besejle Sjællands Bispeskol. Ja han kom ikke engang i Betragtning 1537 ved Valget af alle de andre evangeliske Biskopper. Han vedblev saaledes at prædike i Kbh., hvor han tillige holdt Forelæsninger over Hebraisk ved det restaurerede Universitet, indtil han i Februar 1538 blev ansat som Lector theol. ved Capillet og Præst ved Domkirken i Roeskilde. Han staaer saaledes ogsaa ved denne Kirke i Episcopen for de evangeliske Fortyndere af Ordet. Hans Virksomhed her var dog ikke af lang Varighed, da han 1542 ved Joh. Vandals Død blev valgt til Biskop i Ribe Stift, og hans Indvielse ved Bugenhagen fandt Sted i Ribe Domkirke Søndagen d. 30. April med ualmindelig Højtidelighed i Kongens, Rigsraadets og samtlige Biskoppers Nærværelse; hvorefter han den næste Dag tog Sæde i den kirkelige Forsamling, paa hvilken de 26 Ribes-Artikler udstededes. I flere Aar fungerede han her tillige som Lector Theologiæ, da det efter Reformationens Indførelse ikke var let at faae sig Pladser besatte. I henved 20 Aar blev det ham forundt at virke med sin sædvanlige Ridhæder og Varme i sit Tilspuns-Embede, indtil han † 11. Novbr. 1561 ofte prøvet i Modgangens Skole. Blandt hans Skrifter, der opregnes hos Worm og Ryerup, maa især mærkes hans

Huuspostil, den ældste danske, Kbh. 1539 og Vor Herres Jesu Christi Passion og Pinsels Historie. Magdeburg 1539. Et smukt Maleri af ham hænger i Ribe Domkirke.

Søndagen d. 13. Jan. 1867 afløredes i Virkende Kirke en Mindetabel om ham, der var anskaffet ved frivillige Bidrag af Sognets Beboere og smukt udført i Billedhugger Schmidts Atelier i Odense. Ved denne Leilighed holdtes der Mindetaler til hans Ære saavel af Stedets Egn Gøtlich Fred. Peter Strøm, som af Fyens Stifts Biskop Dr. Theol. Engelstoft. (Fyens Stiftstid).
 1. Dorothea Sadolin, en Søster af hans tro Ven Biskop Mag. Jørgen Jensen Sadolin.

2. Anna Andersdatter, † 20. Aug. 1570.

I disse to Ægtefæder havde han 13 Børn.

Sm. l. Hans Levnets Beskrivelse findes i L. Brønlands, Memoria Joh. Tausanf. Haun. 1721. Dänische Bibliothek (Ses. St. 1—24 (m. Fort.) Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. 3, 139—51. P. Non, vita Joh. Tausani (paa Dansk) Kbh. 1857 (med Portrait). P. L. Bandall, Mindesmærker p. Jøgersprids 1, 283—322. S. Bloch-Suhr, Tausens Levnet, Ribe 1836 (2den Udg. Kbh. 1840). S. Knudsen, Hans Tausen og Reformationen i Viborg i Aarsaaler for Nordisk Oldkyndighed. 1847, S. 85—131. Kongeseldt i Holbechs historiske Aarbooger 3, 195—203 (som her meest er fulgt). Billeder af berømte danske Mænd og Qvinder. S. 17—18 (med P. efter Maleriet i Ribe Domk.). Worme (2, 461—5) og Myerups (591) L. L.

2. (23). Mag. Peder Povelsen (Petrus Paulinus) see ovenfor blandt øverste Sognepræster Nr. 1.

3. (24). Mag. Anders Lauritsen (Andreas Laurentii) var født 1528 i Roskilde, ved hvis Skole han 1552 (forinden han deponerede i Kbh.) blev Lærer; han rejste derefter udenlands; studerede i Wittenberg, hvor han 1555 erhvervede sig Magistergraden, og blev efter Hjemkomsten 1557 Rector ved Roskilde Skole samt Canonicus Capituli i St.; 1565 afgav han atter Rectoratet, da han efter sin Svigersøder, nyssævnte Peder Povelsen, overtog Rectoratet i Theologien samt det dermed forbundne Præsteembede ved Domkirken; s. A. blev han ogsaa (efter Bindings Beretning) indstreden ved Kbh.s. Universitet, ved hvilket han derefter d. 29. Juni 1574 fik den theologiske Baccalaureigrad, og endnu s. A. blev Professor i Theologie. D. 23. Decbr. s. A.

blev han af Dr. Niels Hemmingsen creeret til (den første) Licentiatus Theologiæ; 1575 blev han (ligeledes af Dr. Niels Hemmingsen) creeret til Dr. Theol. I 1581 var han Universitetets Rector Magnificus, og 1582 creerede han den theologiske Professor Mag. Jacob Madsen (Harhuus) til Dr. Theol., ved hvilken Lejlighed han af Kong Frederik II fik vestem thonorarium. Efter G. Pontoppidans Beretning (Ann. eccl. Dan. III 99) arbejdede han i 12 Aar i Forening med Sjællands Biskop Hans Madsen og Professor Dr. Hans Olsen Elangerup paa den forbedrede Bibeloversættelse, der udkom i Februar s. A., som han døde. † 3. Novbr. 1589. Hans Skrifter, der for største Delen bestaae af theologiske Disputationer, opregnes hos Worm, Myerup og S. Bloch.

o Anna Povelsen, D. af ovennævnte Mag. Peder Povelsen. De havde to Sønner (af hvilke den ene Laurits Andersen blev Rector i Roskilde) og en Datter Barbara, s. 1569, der først ægtede Hans Lauritsen, Kannik i Roskilde og 2den Gang 1594 ægtede Dr. Hans Povelsen Resen, Biskop i Sjællands Stift. Hun † 1601 af Pesten og ligger begravet i Roskilde Domkirke, hvor en smuk, sort Marmorstavle betegner hendes Hvilested.

Emil Winding, Acad. Haan 70. 136—7. Er. Lætus, res. Dan. I. XI p. 495. G. Pontoppidan, Ann. Eccl. Dan. 3, 99. Zwerg, Sjell. Glerf, S. 154. Treschous Jubell. S. 61. S. Bloch, Roskilde Domsstole 1, 39—41. F. G. Sundrup bl. Dr. Theol. Nr. 9. Worms (I, 585—86) og Myerups (339) S. 2.

4. (25). Mag. Frants Nielsen (Franciscus Nicolai Alburgensis) s. i Aalborg, blev 1565 den første Rector ved den af Christian IV oprettede Latinskole i Frederiksborg; 1568 erhvervede han sig Magistergraden i Kbh., hvortil han nød sgl. Understøttelse. (Geh. Arch. Teg. p. all. Land. Nr. X Fol. 158); et sgl. Brev af 2. Oct. s. A. lover ham efter tre Aars tro Tjeneste det første ledigblevne Kanikedom ved Roskilde Domkirke, og et følgende Brev af 17. Juli 1569 tilføjer ham et saadant, der er bleven ledigt (Geh. Arch. Reg. p. alle Lande Nr. 10, fol. 220 og 251); men da han endnu 1572 ikke havde faaet dette Kanikedom, tilslagde Kongen ham ved sit Brev af 26. Oct. indtil hans Løste var gaaet i Opfyldelse aarlig 2 Læster Korn af sin Gaard

i Roeskilde (Udast i Gch. Archiv. D. Canc. Sjell. Regist. Nr. 11, fol. 32). Ved Kongens Brev af 4de Sept. 1573 blev han kaldet til Slotspræst paa Frederiksborg Slot (Sj. Reg. 11, fol. 58), hvor han fik Gaarden Fjeldkindsrup til Præstegd. og betydelige Indtægter og Benaadninger; og efterat Kongen under 8. Jan. 1574 havde kaldet Severin Grønbech til Slotspræst paa Frederiksborg (s. St. fol. 86), tillod et andet af 21. Marts s. A. (s. St. fol. 110) Frants Nielsen, „der nu en thiid lang haffuer ladett Siig bruge for en gudh ordh thienner her for Slottid Eaa Och saa wdi Skolen for en Skolemester, och Dptucht og Verdt Wugdommen, Och Siig wdi Samme kald wdi viii Aar wdi Alle maader throligen stitteligen och wel sticket och forholdit, som en gudh ordh thienner Egner och bør att giøre“, nu da Sygdom og Djensvaghed hindrer ham i at forestaae sit Kald længere, at boe i Roeskilde. Her blev han s. A. Lector Theologiæ og Præst ved Domkirken. Som saadan har han saavel 1592 som 1600 understrevet Søren Olsens Fundatser fra disse Aar (Sml. Hofmanns Fundats VII, (245) 250 og (251) 257. I dette Embede † han 6. Oct. 1603 og ligger begravet i Domkirkens midterste Gang.

∞ Maren Jacobsdatter (Quist). Deres Søn Mag. Niels Frandsen Quist blev den første Conrector ved Roeskilde Domskole.

Hans Gravstrift lyder saaledes:

Clarissimi Viri

Mag. Francisci Nicolai Alburgensis

S. S. Theolog. Doct. et Eccl. hujus Pastoris, qui obiit VI
Octobr. 1603.

Francisci hic recubant venerandi viscera, Lector

Divini verbi ac buccina sancta fuit.

Inclyta Rectorem hunc schola Friderichsburgica primum

Vidit et ipsa Roës-kildia Canonicum.

Christum, sacra, necem, coluit, docuit, superavit.

Justa, alacri, stabili, mente, labore, fide.

Ergo inter superos nunc gaudia mille capessit,

Ista legens simili sorte fruare, vide.

Sm I. Pontoppidan, Marm. Dan. II app. 281. Fr. Dahl, Hist. Gft. om Fred. Skole 1. 15 -17. S. Bloch, Roskilde Domskole 1. 30. Et. Friis, Roskilde Domk. 2. 201—2.

5. (26). Mag Daniel R noff (1603—16) findes ovenfor blandt de øverste Sognepræster Nr. 4.

6. (27). Peter Petersen Hie (Petrus Petreius Hiennius Cimber) var født 15. Juli 1584 i Jylland, men kom i Roskilde Skole, hvorfra han 1607 affendtes til Universitetet; 1610 blev han Rector for Herlufsholms adelige Skole; 15. Oct. f. A. erhvervede han sig med 13 Andre Magistergraden i Abh.; 1613 blev han Egp. i Bordingborg. 1617 (Lector Theologiæ) og Præst ved Roskilde Domkirke; 1620 Egp. ved Helliggeistes Kirke i Abh., hvor han † 13. Mai 1625 af Pesten. Han har strevet og udgivet 4 Liggprædikener.

Sm I. Inscript. Hafn. p. 121. 126. Melchior om Herlufsholm, S. 102 (udg. af Peth. S. (101). Worms (1. 439) og Myerups (252) Litt. 2.

7. (28). Laurits Mortensen Skavenius (1620—25) see bl. øverste Sognepræster Nr. 5.

Fra 1625 havde, som ovenfor bemærket, Kirken kun een Sognepræst og 2 Capellaner. At disse ophørte den ene 1752 og den 1ste fik da Prædikat af Residerende Capellan; der atter 1813 fik Prædikat af 2 den Præst ved Domkirken. Den første af disse bliver allsaa herefter:

IV. Anden Præst ved Domkirken.

8. (29). Jacob Hansen Bang (1813—23), findes ovenfor bl. Domprovster og Egp. Nr. 19.

9. (30). Elieser Gad var født 11. Juli 1771 i Vejby i Sjælland, hvor hans Faber Provst Jørgen Jensen Gad (der var født i Svendborg 6. Juni 1717, og 1735 var bleven Student fra Svendborg Skole, 1. Juli 1745 Egp. i Aarstrup og Strup i Ribe St.) dengang var Egp. (siden 19. Mai 1753), † 28. Decbr. 1786. Hans Moder, Faberens 3die Ægtefælle Elisabeth Hammer, f. 6. Dec. 1734, † 17. Decbr. 1753, † 2. Octbr. 1808 i Hasle p. Bornholm, var en Datter af Provst Mag. Hans Hammer, Egp. i Helsingø og Baldby ved Frederiksborg (der findes

blandt Conrectorer i Aarhus). Optoges 1787 i Mesterlectie i Nyljøbing Rathedrallstole p. Falster, hvorfra han 1790 dimitteredes til Universitetet (imm. 3. Mai.) Ved examen artium erholdt han Charakteren laud.; 4. Oct. f. A. undertastede sig den philosophiske og 8. Mai 1793 theologiske Examen (laud.), samme Charakter erholdt han ligeledes ved den homiletiske og catechetiske Prøve; 31. Oct. 1794 blev han Egp. i Pederster p. Bornholm; 1. Juni 1798 i Rø f. St. (hvor hans Præstegaard om Natten 23. Aug. 1800 ved Lynild totalt nedbrændte). 3. Jan. 1806 Slots- og Egp. i Hirschholm; 31. Oct. 1809 Egp. i Stevinge og Hjorløse i Sjælland; 22. Oct. 1823 Vden Præst ved Domkirken i Roeskilde, hvor han † 20. Novbr. 1838.

Foruden adskillige Prædikener og en Sørgedale over Overlærer Thrige, samt flere Bidrag i Fallesens Raanedeskrift, i Samlinger, udg. af det bornholmste Selskab for Eiterlægten, i Kbh. Stillerie og Roeskilde Avis, har han udgivet Veiledning til at forstaa Falles Bibeelæsning (Kbh. 1799); den nærværende Tilstand af Underviisningsanstalterne paa Bornholm med Forslag til dens Forbedring (Kbh. 1803); Endnu noget Lidet om Underviisningsanstalter p. Bornholm (ib. eod.).

17. Novbr. 1794 i Kbh, Søster Christiane Stenersen, f. 28. Jan. 1773 i Fosnæs Præstegjeld i Nummedalen i Norge, † 18. Mai 1847 i Herslev Præstegd. ved Fredericia, eneste D. af Opt. i 1ste Trondhjemske nat. Inf. Reg. Peter Christian Stenersen, Ejer af Gaarden Seiersted i Fosnæs Præstegjeld, † 1775, og Elsa Falck, Kjøbmandsb. f. Trondhjem, † i Skjævinge Præstegd. 1810. Sex Sønner bleve Præster, den ældste Peter Christen Stenersen Gad, Biskop i Fyen, † 12. Oct. 1851 i Odense, den næste Jørgen Gad, Consistorialrd og Egp. i Gaverslund og Bindinge, den tredje Christen Pram Gad findes nedenfor Nr. 31, d. 4de Isaac Marius Bendtsen Gad er Egp. i Kolding, den 5te Theodoros Ronus Gad, Egp. i Gtstav og Rønberg entlediget 1851, den 6te Lieser Theophilus Gad er Egp. i Darum og Bramminge i Ribe St.

Sml. Dns. Materialet Nr. 106. 148. Kjøbenhavnsposten 1838, Nr. 349. Grønlæns F. L. 1, 476 og Suppl. 1, 532. Oplysninger om Familien Gad. Beile 1866, S. 4—9, hvor Descendenten findes.

10. (31). Christen Fram Gad, f. 22. Juli 1801 i Røp. Bornholm, S. af Formanden. Blev som Discipel sat i Frederiksborg Skole, hvorfra han deponerede 1817. Ved examen artium erholdt han Charakteren godt, 1818 tog han filosofisk Examen og 23. Apr. 1822 theologisk Attestats, begge med Charakteren laud. 1823 oprettede han i Kbh. i Forbindelse med Pastor G. H. Bisby et privat Institut; afslagde 20. April 1824 den homiletiske og kateketiske Prøve, begge med laud.; 26. Mai s. A. Egv. (paa Sydstrøms) i Thorsøhavn med Anneger paa Færøerne (ord. 8. Juli); 17. Mai 1833 Egv. i Rudkjøbing og Strøbeløv paa Langeland. 29. Novbr. s. A. tillige Provst for Langeland, Thorsøng, Drejs og Støps; 29. Jan. 1839 2den Præst ved Roeskilde Domkirke; 28. Juni 1840 Ridder af Dannebrog; 24. Marts 1846 Egv. ved Helliggeistes Kirke i Kbh.; 17. August 1856 Egv. i Stouby og Hornum i Bjerre herred i Aarb. St. (boende i Gammelby). Foruden forskjellige særskilt trykkede Prædikener, Læser og Psalmer, Bidrag i Kbh.s. Skilberie, Kbh.sposten, Lidskrift for Almueskolevæsenet, Dansk Kirketidende, B. L. og Fædrelandet, har han udgivet „Et Ord for Borgerstolen i Danmark, Roeskilde 1841. Han var Medredacteur af Psalmebog, samlet og udg. af Roeskilde Præsteconvents Psalmeconitee, og af Psalmebog udg. af Roeskilde Præsteconvent. Hans Portrait er 1855 lithografert af J. M. Tegner efter en Tegning af S. Jensen og s. A. i J. B. Tegner og Kintendorffs litbogr. Inst. efter et Malerie af A. Schjætt. Sml. A. Strunks Samlinger, S. 174—75 (No. 848—49).

∞ 4. Aug. 1824 Maria Elisabeth Olsen, f. 16. Mai 1798 i Thorsøhavn, D. af Sørenskriver s. St. Lars Olsen, døbt 1. Sept. 1752 i Stubbekjøbing, † 4. Mai 1822, og Elisabeth Gad, f. 15. (døbt 23.) Juli 1765 i Bisby, ∞ 31. Marts 1791, † 7. Decbr. 1838 i Kbh. 3 Søner og 5 Døttre.

Sml. Grønlæns F. L. 1, 478—79 og Suppl. 1, 531—32. Oplysninger om Familien Gad. Beile 1866, S. 7—8, hvor deres Afkom findes.

11. (32). Laurig Peter Binding Grüner er født 20. Marts 1793 i Helsingør, hvor hans Fader Elias Laurig Grüner, (f. 14. Decbr. 1761 i Udesundby, død. 1783 fra Frederiksborg Skole, † 28. Jan. 1819) var Egg. ved Slots- og Garnisons-Menighed. Hans Moder var Karen Holm, f. 17. Decbr. 1768 i Helsingør, † 13. Oct. 1831). (Grælev, F. L. 1, 516, Suppl. 1, 601—2). Han kom som Discipel i Helsingørs lærde Skole, hvorfra han 1811 afgik til Universitetet. Ved examen artium gaves dengang ingen Hovedcharakter; 2. Oct. 1812 underkastede han sig den filosofiske og 2. April 1813 den philologiske Examen, samt 11. Juli 1816 theologisk Attestats med Charakteren laud. 10. Jan. 1817 aflagde han homiletisk og kateketisk Prøve, begge ligeledes med bedste Charakter; 14. Februar 1823 blev han udnævnt til Catechet i Randers; 2. Marts 1831 residerende Capellan ved Aarhus Domkirke; 23. Apr. 1839 Egg. i Rudløbing og Skrobeløv p. Langeland og endelig 6. Juli 1846 2den Præst ved Roeskilde Domkirke, fra hvilket Embede han efter Ansøgning 23. Decbr. 1865 entledigedes i R. m. P. fra 31. Decbr. at regne. Den 27. Jan. 1866 tilfillede en Kreds af hans Tilhørere i Anledning af hans Entledigelse ham ved en Deputation af 4 Borgere, som Tegn paa deres Erkendtlighed og Hengivenhed for ham, en Hædersgave, som bestod i et meget smukt forarbejdet Skrivebord med en Kristusfigur og en indlagt Solplade med Indskrift: Pastor L. P. B. Grüner fra erkendtlige Tilhørere. Roeskilde d. 31. Decbr. 1865. (Roeskilde Avis 1866 Nr. 27.)

∞ 26. Mai 1823 Cathrine Andrea Michaeline Rosted, f. 21. Mai 1797, † 6. Juni 1863 i Roeskilde (7 B.), D. af Justitsraad og Contoirchef i Admiralitetet Christen Ludvig Rosted, f. 7. Febr. 1766 i Roeskilde, † 7. Juni 1826, og Hustru Margrethe Birch, døbt 2. Juli 1771 i Frederiksborg, † 1825. Sml. Lengnick, Fam. Rosted, S. 4. Af 4 Sønner bøde de to yngste i deres Barndom, de to ældste saldt tappert kæmpende for deres Fædreland; idet den ældste Harald Laurig Christian Grüner, f. 26. Jan. 1826 i Randers, Student 1844, som Frivillig gik med i Krigen 1848 og var Underofficier i 2den Liniebataillon, men i Marts 1849 ansattes

som Reservelieutenant i 4de Reservebataljon i General Nyes Brigade, under hvem han gjorde hele dette Mars Felttog med, indtil han 6. Juli ved Fredericia fik sit Banesaar, hvoraf han + 29. f. M. paa Lazarethet i Bogense. Den 2den Otto Peter Traugott Gr., f. 2. Jan. 1828 i Randers, faldt 18. April 1864 ved Stormen paa Dybbøl som Capitain af 1ste Klasse og R. af D. Deres Minde lever i Hæder. Af 3 Døttre ægtede den yngste Iba Christophine Eufanne Maltheline Gr. (f. 3. Apr. 1833 i Aarhus) 21. Sept. 1853 i Koeskilde Statsraad Johan Frederik Christian Knudsen, f. 8. Jan. 1823 i Kbh., forhen Appellationsraad i Slesvig, Rigsråd, Medlem af Folkethinget, Redacteur af Berlingske Tid.

Eml. Lengnick, Supplement til Stamtablen over Fam. Binding, S. 8.

12. (33). Johan Carl Vilhelm Tolstrup, f. 18. Nov. 1819 i Grenaa, er en Søn af Cancelliraad Peder Tolstrup (jydsk Bondesøn), f. 20. Juni 1777 i Rødager Sogn, + 29. Aug. 1833 og Karen Knudsen, f. 6. Jan. 1786 i Mandal, + 27. October 1848 i Kbh. Var i nogle Aar Discipel i Randers L. Skole, men blev 1839 af Pastor William v. Bylich privat demitteret til Universitetet. Ved examen artium erholdt han Charakteren laud., 1840 afsløderede han den philosophiske Examen med Charakteren h. ill. og 28. Oct. 1844 den theologiske Attestats med Charakteren laudab.; 1849 afslagde han den catechetiske Prøve (laud.) og 28. Aug. 1848 den homiletiske Prøve (laud.). 1844 blev han Lærer ved Borgerdydstolen paa Christianshavn. 1845—46 foretog han sig en Udenlandsrejse til Tydskland, Frankrig, Schweiz og Italien. Efter Hjemkomsten blev han atter Lærer i den Christianshavnske Borgerdydstole, hvor han fra 1848 ogsaa deltog i Inspectionen. 6. Decbr. 1853 befuldmægtedes han til ord. Catechet og Aftensangsprædikan i Nyborg, ordineret 1. Febr. 1854. 31. Mai 1860 residende Capellan f. St.; d. 26. Marts 1866 2den Præst ved Koeskilde Domkirke. Han har foruden 2 Foredrag (i Nyborg 1855 og i Svendborg 1863) og en Missionsprædiken (i Kbh. 1867), der alle findes i Missionsbladet, udgivet:

1. „Hengiven for vore Overtrædelser, og opreist for vor

Retfærdiggjørelse". Prædikener, holdte i Nyborg Kirke i Paaften 1865. Nyborg 1865.

2. Affædspræd. i Nyborg K. d. 29. Apr. 1866 og Tiltrædelsesprædiken i Roeskilde Domk. d. 13. Mai 1866. Nyborg. 1866.

∞ 1, 15. Sept. 1849 i Frue K. i Kbh. Anna Gunilbe Fabri-
cius, f. 11. Juni 1827 i Kbh., † 14. Juni 1862 i Nyborg,
D. af Sullerrastinadvr Hans Ditlev F. (Søn af Biskop Otto Fabri-
cius i Kbh.), f. 9. Sept. 1799, og Nicoline Christiane f. Fabri-
cius, f. 28. Juli 1803. Af 7 Børn leve 4.

2, 3. Mai 1864 i Kastels Kirken i Kbh., Frederikke Hansine
Louise Lopp, f. 3. Aug. 1836 i Kbh., D. af Grosferer Joachim
Lopp, f. 19. Juni 1800, † 12. Mai 1848, og Elisabeth Manne-
stad, f. 7. Mai 1795, ∞ 18. Dec. 1824. Sml. Lengnick, C.
J. Mannefad, S. 2, og Fam. Nyholm, S. 23.

Deres Børn ere:

1. Hans Peter L., f. 28. Juni 1850 i Kbh., † 1. Sept. f. A.
2. Hans Peder Frederik L., f. 10. Mai 1852 i Kbh., † 4. Aug.
f. A.
3. Raia Nicoline L., f. 29. Marts 1855 i Nyborg.
4. Anna Amalie L., f. 29. Juli 1857 i Nyborg.
5. Christiane Charlotte L., f. 14. Febr. 1859 i Nyborg.
6. Amalia Othilia L., f. 1. Novbr. 1860, † 3. Febr.
1861 i Nyborg.
7. Johannes Peter Frederik L., f. 16. Novbr. 1861 i Nyb.
8. Elisabeth Gunilbe L., f. 12. Mai 1865 i Nyborg.
9. Frederikke Louise Georgia L., f. 13. Febr. 1867 i Roeskilde.

V. Overste Capellaner.

Denne Fortegnelse støtter sig, hvor ingen anden Hjemmel er
opgivet, paa Provst Hans Buchs »Roeskild. subterranea»

H. (34). Hans Jepsen ell. Ipsen (Ibsen) nævnes som
Capellan ved Domkirken 1547 og 1548. I 1547 tillagdes ham
og hans Efterfølgere de Vikarie Ejendomme, som Nogens God-
ske tidligere havde haft af Kongens Gaard i Roeskilde, og i 1548
fik han den i gl. Andeel af Lienden i Fersløf.

Sm. Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. III, 298. 303.

2. (35). Søren Olsen, s. i Sept. 1532 i Roeskilde. (Hofman, Fund. 7, 250). Blev øverste Capellan ved Roeskilde Domkirke. Da Kong Jacob af Engelland 1590 var her i Roeskilde, holdt han Gudstjeneste her i Domkirken, og da S. Olsen satte sig herimod, blev han forvist Byen, saalænge Kong Jacob var der. † i dette Embede 11. Aug. 1601, og ligger begravet i Kirkens Nordre Sidegang. Ved Fundatser af 17. Jan. 1592 og 19. Sept. 1600 fikste han det endnu i Dølgade (St. Døds Gade) og Rosenhave Stræde liggende Hospital, som han rigeligt doterede med Forbegøds, men som senere ved Bort salg af Forbegødset er bleven forarmet.

Hans Gravskrift:

Severinus Olai Roeschildensis, olim apud Roeschildenses minister evangelii Jesu Christi, in hoc loco sepultus quiescere voluit. Vixit annos LXIX et XI menses. Diem autem suum obiit anno a partu virginis MDCI, XV Augusti.

Dan. 12. et cet.

Under denne Steen hviler ogsaa hans Hustru Karine Andersdatter, født i Afsens 1526, † 7. April 1596 i Roeskilde.

Sm. E. Pontoppidan, Marm. Dan. II. 277. Hofman, Danske Atl. VI. 117. Friis, Roeskilde Domkirke 2, 230. Hofmans Fundationer VII, 244—257.

3. (36). Mag. Peder Hansen Glab fra Randers (Petrus Johannis [al. Andreae] Lætus Randrusiensis) var 1591—7 Hører ved Roeskilde Skole, rejste i 1597 udenlands til Lydsland, hvorfra han næste Aar vendte hjem, og var 8. Sept. d. A. atter Hører ved Skolen. Han skriver 1591, at en Aft i Hørrergaarden*) blev omhugget og sønderflog Vinbuerne paa hans Kammer. Han blev derefter Capellan ved Roeskilde Domkirke, og tog i dette Embede (minister verbi) 12. Juli 1602 Magistergraden i Bbh., hvortil Capitelet i Roeskilde forærede ham 10 Rd., for hvilke der haves hans egenhændige Qvittering af 21. Juli d. A.

Sm. S. Bloch, Roeskilde Domskole 2, 33.

4. (37). Niels Pedersen, † som Medtjener ved Kirken 1612. Ligger begravet i Kirken.

*) Da Hørrerne havde deres Kamre i Skolebygningen, har Hørrergaarden rimeligviis været en ved denne paa Kirkegaarden liggende lille afskilt Gaard.

∞ Anna Jensdatter Bind. Ligeledes begravet i Kirken.
 Sm. L. Hofmans Fundationer VII, 227.

5. (38). Herman Høyer, f. 1571 i Roskilde, var en Søn af Hans Høyer. 1605 var han Hører i Roskilde Skole (som en egenhændig Qvittering af ham bevidner), blev derefter Capellan og Vikarius her ved Domkirken, i hvilket Embede han † 3. Juni 1635, begravet i Roskilde Domkirke.

∞ Catharine Jørgensen, der overlevede ham.
 Hans Gravskrift lyder:

D. O. M. S.

et beatæ memoriæ Mariti Desidcratiss. viri Reverendi et Pii
 Dni Hermanni Høyer
 ad hanc Ædem in Verb. D. Ministri Evang. & ejusd. loc.
 Vicarii, qui post exantlatos in officio quum Scholast. tum.
 Ecclesiast. labores gravissimos, vitæ hnjus miseris defunctus
 in beatam veræ vitæ quietem pertransiit d. 3. mens. Junii
 Ao. J. Chr. 1635, ætat. vero 64.

Uxor mætlissima Catharina Georgii p. c.

Defuncti vitæ mentem deus æthere servat,
 Corpus in hæc vermes depopulantur humo.
 Qui fuit æternæ Christus mihi causa Salutis,
 Exuviis rursus vestiit ossa mea.

Denne Ligsteen ligger nu f. St. over en Grovsmed Niels Jørgensen, † 1743, der kjøbte den, lod Indskriften aflibe og en ny indhugge.

Sm. L. Marm. Dan. II, 283. S. Bloch, Roskilde Domskole 2, 34 og 1, 53. Friis. R. D. 2, 219.

6. (39). Jacob Nielsen blev 1620 Student fra Roskilde Skole (immatr. 11. Mai), blev derefter Hører ved denne Skole (bl. Hørere Nr. 89); og quitterede som saadan 1623 og 24 i Protokollen; 27. Mai 1622 Baccal.; var tillige Degn ved Kirken (som 5te Rectie-Hører); 9. Mai 1625 nederste og 19. Juni 1635 øverste Medtjener ved Domkirken.

Sm. S. Bloch, Roskilde Domskole 1, 49. 2, 36. 3, 20.

7. (40). Niels Rasmussen Ferslov, f. 1623 (muligen den Nicolaus Erasmi Limovicensis, der 1645 deponerede fra

Metropolitanstolen) blev 1649 Medtjener og Vicarius ved Domkirken. † 1667, begravet i Domkirken.

∞ Sophia Sommer, ligeledes begr. i Domkirken.

Deres Gravskrift:

Exuviae viri venerandi Domini Nicolai Erasmi Jersovii, quondam Ecclesiae Roeschildensis Comministri et Vicarii item Uxoris charissimae Sophiae Sommerae, hic requiescunt, quorum ipse in Domino post labores 18 Annorum in Domo Dei exantlatus Anno 1667, ætatis 44, obdormiit, Illa vero 16 . . . æt . . . gloriosam expectantes resurrectionem.

Sm. Hofmans Fundationer VII, 227.

S. (41). Hans Jacobsen fra Roeskilde, deponerede 1656 fra Roeskilde Skole (imm. 27. Novbr.); var først nederste Capellan og kaldedes 4. April 1667 til øverste Capellan ved Roeskilde Domkirke, hvor han † 1670.

Sm. Giesfings Jubel. III, 379.

D. (42). Søren Lyngbye (Lyndbye), f. 6. Decbr. 1637 i Lyngby Præstegd., hvorfra han tog sit Tilnavn. Hans Fader var Niels Rasmussen Nykirke, der 1605 blev Egp. i Lyngby og Alboe i Nørh. St., hans Moder Mette Thomashatter, der blev Moder til 23 Børn, hvoriblandt 6 Præster, og ∞ 2, Eftermanden Svend Sørensen Leth (der dep. 1643 f. Nørh.). Han gik først i Nørhuus, siden i Grenaa og endelig i Sorø Skole, hvor han 1660 blev Student med Testimonium af Rector Casper Smith; f. A. gik han til Kbhvn., hvor han 20. Juli blev indskreven bl. Studenterne. I 1662 tog han theologisk Altestats med bedste Charakter; 1665 blev han Collega i 2. Lectie i Kbhvs. latinske Skole, medens han tillige informerede privat og prædikede, navnlig et Aar hver Fredag og Søndag for Sangler Peder Keeg's Frue Anna Kamel i Lyngby. 1667 blev han af Domprovst Christen Lodberg kaldet til nederste Capellan ved Roeskilde Domkirke og tillige Egp. ved Frue Kirke f. St., hvortil han 22. Maj af Erkebisp Svane blev ordineret; efter Hans Jacobsens Død blev han af Kong Christian

V 17. Juni 1670 kaldet til at succedere ham som øverste Capellan ved samme Kirke og tillige Egp. i Gadstrup og Egp. Han underskrev 1688 den ovenfor omtalte Fundats af Biskop Christen Lødberg (bl. Sognepræster Nr. 8) og en Fundats af Amtsforvalter Peter Sørensen (Hofmans Fund. VII, 273—5). Da hans Residents som øverste Capellan i Roeskilde 1684 var i en brystfældig Tilstand, købte han den ved Igl. Confirmation for 100 Rdl. efter at den havde været opbudt til Linge. † 31. Mai 1717 som Jubellærer og Jubelbrudgøem og blev 9. Juni nedsat i sin Begravelse i Kirkens Nordre Gang bag Choret.

∞ 1667, Sfr. Anna Rentz, f. 1642 i Kbh., † 1723 (bejr. 1. Marts i Roeskilde Domkirke), Datter af Nicolai Rentz, Stadschapitain og den Tid eneste Sillefarver i Kbh. Hun fødte ham 2 Sønner, af hvilke den ene succederede ham, og 3 Døttre, af hvilke Anna Cathrine Lyngbye (der † 1711 af Pest i Roeskilde, ∞ 1699 Nicolai Söhl, Raadmand og Toldinspecteur i Kjøge, † 1710, og blev Moder til Anna Sophie Söhl, der ∞ 1, Jørgen Larsen Wiibby og 2, Jacob Ebbesen, begge Capellaner i Gadstrup og Egp), og Anna Sophie Lyngbye ægte Sønnens Succesfor.

Hans Gravskrift lyder saaledes:

Ta ano.

Venerandus in Christo senex
Dn. Severinus Nicol. Lyngbye,
quondam Vicarius et Symmysta Roeskild.

Primarius,

post annos { 80 Ætatis,
50 Ministerii,
50 Conjugii,

cum amica, thori Socia

Anna Nicolai Rentz,

Matrona pientissima, ex qua 2 filios et 3 filias,
casti amoris pignora, suscepit, quæ obiit

Ao. MDCCXXIII, ætatis LXXXI.

Quicquid mortale habuit heic deposuit

Ao. MDCCXVII, XXXI Maji.

Consumar dum consummor.

Gal. 1, 10.

Sm. E. Pontoppidan, Marm. Dan. II, 283. Trefsem, Jubellærere, 191—93 Gjesfings Jubell. III, 377—81 med Stamtafle. Lengnick, Sam. Lyngbye, S. 7. Friis, Rosk. Domkirke 2, 233.

IO. (43). Nicolai Sørensen Lyngbye, f. 16. Aug. 1681 i Roeskilde, var en Søn af Forrige Deponerede 1700 fra Roeskilde Stole (immatr. 30. Juli). Tog 16. Apr. 1704 theologisk Atestats med Charakteren illum (og blev som saadan indstrevet 19. Oct. 1716); blev 1709 Hører ved Roeskilde Stole, hvor han 1712 var Hører i Ase Lectie; tog 9. Oct. 1716 den homiletiske Prøve land., og kaldedes 18. Junii 1717 efter sin Fader til øverste Capellan ved Domkirken og Egp. i Gadstrup og Eyb; men døde allerede 13. Juni 1721, ugift. Han ligger begravet ved Siden af Faderen i Roeskilde Domkirke, med en Liigsteen, der bærer følgende Indskrift:

Optimo parenti haud impar filius et sucesor venerandus
olim, nunc venerandæ et beatæ memoriæ

Dn. Nicolaus Severini Lyngbye,
quondam Vicarius et Symmista Roeskild. Primarius, post
exantlatos fideliter labores in pulvere scholæ hujus Cathedr.
ultra octennium, æde hac sacra quadriennium, mortales heic
deposuit exuvias, anima coelo reddita d. XIII Junii anno re-
paratæ salutis MDCGXXI, ætatis XXXX, toto vitæ curriculo pie
meditatus monitum Augustini: Si vita amator, talis quærat,ur,
huæ nunquam finiatur. Uti et desiderium Apostoli Philipp. 1, 23.

Sm. Gjesfing a. St. S. Bloch, Rosk. Domk. 2, 41. Lengnick,
Sam. Lyngbye, S. 8. Friis, Rosk. Domk. 2, 233—34.

II. (44). Rasmus Bernissen Oglær (Erasmus Bernhards Oglær) var født 20. Martii 1683 i Høsfelager i Fyen, hvor hans Fader Provst Mag. Bernh. Bendigen Oglær fra Odense (der 1664 blev Student fra Roeskilde Stole) var Egp., († 30. Mai 1705), hans Moder Hilleborg Rasmussen var en Datter af Pastor Rasmus Rasmussen Herrested i Herrested i Fyen. Faderen satte ham i Odense Skole, hvorfra han 1702 dimitteredes til

Universtitet (immatr. 20. Juli); 1704 tog han i Kbh. Baccalaureigraden og 6. Juli 1705 theologisk Attestats med bedste Charakter (indskreven 30. Aug. 1707, da han levede i Roeskilde), 2. Aug. 1706 aflagde han den homiletiske Prøve (laud.); 30. Apr. 1712 blev hanagl. confirmeret som nederste Capellan ved Domkirken og Præst ved vor Frue K. (til 1721) og 20. Juni 1721 efter sin Svoger til øverste Capellan ved Roeskilde Domkirke. I dette Embede † han 1752 og ligger med sin Hustru begravet i Roeskilde Domkirke sammen med sin Svigersviger og Svoger. Han er ikke optraadt som Forfatter.

1, 1713, Anna Sophie Lyngbye, f. 1675, † 1747, D. af ovennævnte Søren Lyngbye (Nr. 9).

2, 3. Juli 1748, Margrethe Jonæsen, f. 17 . . , † 1. Decbr. 1772.

Gravfristen i Roeskilde Domkirke lyder saaledes:

Sacellum hoc trium pastorum unius officii, uniusque generis successive olim in hac ecclesia . . .

Dei militantum, jam vero simul inter coelites triumphantium, patris cum matre, uxore ipsius et filii ipsorum, quorum beatae memoriae documenta saxea hæc . . . declarant monumenta uti et generi Dni Erasmi Bernhardi Øglteri, devote defuncti Anno MDCCLII,

{ officii XLII cum filia, uxore ipsius Anna Sophia Severini
{ ætatis LXX

Lyngbye beate denata Anno MDCCXLVII { conjugii XXXIV.
{ ætatis LXXII.

Dum vicit Christus, tandem bona causa triumphat. Nobis etiam, qui ut municipes coelorum exspectamus inde Servatorem Dominum Jesum Christum, Philipp. III, 20.

Sm. Gjesfings Jubel. III, 377, Tab. I. Friis, Roesk. Domk. 2, 234.

Rasmus Øgler var den sidste øverste Capellan, istedet for begge Capellaner attraadte nu

VI. Residerende Capellaner.

=1. (45). Søren Frand, f. 12. Aug. 1701 i Saaby i Sj., var en Søn af Jubelæderen Mag. Michael Frand (f. 12. Aug.

1669 i *Rbh.*, Student 1690 fra *Rbh.*s Skole, † 6. Mai 1752 i Koeskilde), Egp. i Saaby og Ribserup og Provst i Boldborg Herred, og Den Hustru Karen Andersd. Bruun, f. 1674, † 1698, † 1748 (Eml. Treschow's Jubell., S. 261—2). Deponerede 1722 efter privat Information, underkastede sig 1723 anden Examen og 6. Novbr. 1725 theologisk Attestats med Charakteren laudab.; blev 17. Juli 1733 Igl. cfr. nederste Capellan ved Koeskilde Domkirke samt Egp. ved vor Frue K. ved Koeskilde (til 1752), og efter Dalers Død 21. Apr. 1752 residerende Capellan ved Domkirken, hvorved det nederste Capellani bortfaldt. I dette Embede † han 1760 (begravet 29. Oct.)

∞ 22. Januar 1734 i Koesk. Dorte Lisbeth Wilfeldt. Eml. Lengnick. Berf. Bid. 1, 1, 14. 15. Treschow's Jubell., S. 262.

2. (46). Christian Holst, f. 14. Novbr. 1731 (1730 Lengnick, Personalhist. Bidrag 1, 1, 17) i Trondhjem, var en Søn af Krigskommissair Peter Holst f. St. Han blev sat i Trondhjems Skole, hvorfra han 1747 afgik til Universitetet (immatr. 28. Juli), tog 1748 den philosophiske og 17. Oct. 1750 den theologiske Embedsexamen (laud.); 23. Jan. 1761 udnævnedes han til residerende Capellan ved Koeskilde Domkirke, hvorfra han 9. Oct. 1782 befordredes til Egp. ved Trinitatis Kirke i *Rbh.* Dette Embede forestod han til sin Død 3. Oct. 1807. Han var en særdeles værdig Religionslærer, der i Kirken altid havde talrige Tilhørere. Aaben og frimodig i sin Færd kaldte han enhver Ting ved sit rette Navn og hyllede for Ingen. Hans Renighed agtede ham højt; mange Trængende maatte savne ham ved hans Bortgang. Han har blot udgivet en Prædiken (1774) og en Tale (1793).

∞ 31. Oct. 1765, Inger Marie Hersleb, f. 3. Oct. 1733, † 28. Aug. 1795, D. af Provst Jacob Hersleb, f. 15. Decbr. 1686, bep. 1703 fra Trondhjems Skole, † 14. Oct. 1758, Egp. i Stod i Trondh. St., og Inger Maria Frost, f. 16 . . , † 13. Juli 1713, † 1764 (begr. 17. Oct.). Af 3 Sønner og 4 Døttre efterledes 2 Sønner og 2 Døttre:

1. Rebekka Christiane Holst, f. 27. Jan. 1767 i Koesk.

2. Inger Maria Holst, døbt 14. Marts 1769 i Rosk., † 2. Aug. 1850 i Stege.

∞ 10. Aug. 1791 i Rbh., Pastor Ojerleb Christian Krog, f. 19. Marts 1762 i Rørdalen, Amtsprovst og Egp. i Stege, † 2. Jan. 1830. Sml. Erskew, F. L. 2, 66, Suppl. 2, 108.

3. Andrea Frederikke H., døbt 29. Apr. 1770 i Rosk., † b. 5. Mai s. A.

4. Jacob Hersted Holst, f. 23. Apr. 1771 i Roskilde, Student 1789 efter privat Dimission. † 1820 som Egp. i Raskov. ∞ 4. Decbr. 1798, Ingeborg Müller. Sml. Rhode, Laal. Hist. Nye Udg., S. 107.

5. Bolette Sophie Holst, døbt 19. Apr. 1774 (ikke 1773) i Rosk., † 28. Mai s. A.

6. Peter Holst, f. 10. Febr. 1776 i Rosk., Student 24. Aug. 1793 priv. Egp. i Rallundborg, † 24. Aug. 1832. Sml. Erskew, F. L. 1, 690, Suppl. 1, 841.

7. Frederik Ludvig Holst, døbt 18. Jan. 1778, † 17. Oct. s. A. Sml. Gjesjungs Jubell. II, 2, 260 Tab. I. Falsens Theol. Maa- nedskrift X, 440. Erlandsen, Trondhj. St., S. 226. 254. Worms (3, 357-8) og Rverups F. L., S. 265. Lingua, Pers. B. I, 1, 19. III, 1, 13.

8. (47). Peder Baagøe, f. 6. Marts 1743 i Svendborg, var en Søn af Hans Jørgen Lauritzen Baagøe, Kæbslager f. St. og hans første Hustru Marie Frih, † 1760. 1760 dimiteredes han fra Svendborg til Universitetet af den bekendte Rector og Chorbegn Jens Lorenz v. Støden; underkastede sig 26. Mai 1761 2den Examen, og 23. Sept. 1767 theologisk Attestats (n. c.); efterat have conditioneret nogle Aar, deels i Fyen, deels i Norge, blev han 1774 af Biskop Egede antaget som Adjunct i hans Præsteembede ved Bartou, og 14. Sept. s. A. fgl. cfr. som Capellan p. p., 1776 blev han tillige Educations-Inspecteur ved Opfostringshuset; 18. Decbr. 1782 ref. Cap. ved Roskilde Domkirke, i hvilket Embede han † 11. Mai 1812 og ligger begravet paa Domkirkegaarden, hvor en Steen ligger over ham. Han har udgivet en Tale (1778) og en Prædiken (1794) og de- uden oversat G. F. Seilers Religion for Umyndige, Rbh. 1776.

∞ 14. Jan. 1778 i Rbh., Christine Rasmussen Schønberg, f. 22. Febr. (døbt 27. f. M.) 1762 i Rbh., † 16. Marts 1836, D. af Egl. Staldkarl Peter Rasmussen S. og Sunilb Marie Hansd., † 1803. De havde 9 Børn:

1. Hans Jørgen Schønberg B., f. 1. Jan. 1779, dep. 1795 f. Roeskilde Skole, † som Høuslærer og Lt. ved Studenterkorpsen 11. Apr. 1815 i Rbh.

2. Maren Marie Baagøe, f. 11. Aug. 1780. † 5. Jan. 1823 i Roesk.

3. Caroline Frederikke Baagøe, f. 16. Sept. 1782 i Roesk., † 29. Jan. 1867 i Darum Præstegd.

∞ 6. Marts 1807 Eduard Augustinus Haar, f. 23. Oct. 1773 (der dep. 1792 fra Roeskilde Skole), Sgp. i Himmelvog og ved Roeskilde Tomfruktøster, † 9. Mai 1820. (Redensfor Nr. 134).

4. Peder Schønberg B., f. 5. Oct. 1785 i Roesk., † 10. Novbr. 1790 i Roeskilde.

5. Poul Adolph B., f. 20. Marts 1788 i Roeskilde, 27. Juni 1807 exam. juris, †

6. Frederik Peter Laurentius Gam B., f. 1. Novbr. 1790, 1817 cand. chir. Bataillonschirurg, † 29. Marts 1850 ved Roeskilde.

7. Sophia Amalia B., f. 7. Oct. 1792 i Roesk., † 25. Marts 1826.

∞ 7. Juni 1815 i Roeskilde Niels Jensenius Blume, døbt 15. Oct. 1780 i Spandet, Cancelliraad og Herredsfoged i Rasmø-Thune Herreder, † 9. Juni 1853 i Roeskilde. SmL Erstlevs F. L. 1, 156—7 og Suppl. 1, 175.

8. Leonore Charlotte Cathrine B., f. 11. Apr. 1796.

∞ 12. Aug. 1808 i Roesk. Hans Christopher Georg Frederik Hedemann, f. 7. Juli 1792, Generalk lieutenant, S. K. D. M., † 31. Mai 1859.

9. Tortild Johannes Gottlieb Schønberg B., f. 31. Juli 1798, Apotheker i Rbh., † 1837.

∞ Hebevig Charlotte Andresen, f. 1807, D. af Christopher A., Sgp. i Kjeldby p. Roen, (Erstlevs F. L. 1, 18. Suppl. 1).

Hans Eiigheen paa Domkirkegaarden bærer følgende Indskrift:

Her hviler

Peder Baagøe,
født d. 6. Martz 1743.

Præst ved Roeskilde Domkirke
til sin Død d. 11. Mai 1812,
og Hustrue

Christine Baagøe,
født Schönberg,
født den 22. Februar 1761,
død den 16. Martz 1835.

Salige ere de Døde, som døe i
Herren, de skulle hvile efter
deres Arbeide, men deres
Gjerninger følge dem.

Johannes 14 c. 15 v.

Sm. Worms P. 2. 3, 32—33. Nyerups Litt. Per. S. 24. (Udfælsen Nr. 11, 247 og Orslevs F. P., Suppl. 1, 175).

Hans Eftermand fik Præbikat af „2den Præst“ ved Roeskilde Domkirke og findes ovenfor Nr. 29.

VII. Nederste Capellaner.

Vare en Tid tillige Egpr. ved vor Frue Kirke. Sm. Hofmanns Fundat. VII, 271.

1. (48). Søren Lauritsen blev 1599 Egpr. i Slagslunde og Gandløse.

2. (49). Niels Pedersen, † 1612.

3. (50). Ole Simonsen var Hører ved Roeskilde Skole under Rector Poul Pedersen, og blev siden Capellan ved Domkirken (muligvis kaldet af sin forrige Rector efterat han (see ovenfor Nr. 3) var bleven Egpr. her ved Kirken).

Sm. S. Bloch, Rost. Dompr. 2. 32.

4. (51). Morten Pedersen Golding har 1621*) afgivet en Qvittering, som han har understrevet som Hører og Medtjener, maa altsaa vel da være kaldet til dette Embede.

*) Jeg formoder, at dette Navn maa være urigtigt, thi Martinus Petri Golding deponerede først 1627 fra Roeskilde Skole.

Sm. I. S. Bloch, Rosk. Domsk. 2, 36.

5. (52). Jacob Rielsen, 4. Mai 1625 — 19. Juni 1635, see ovenfor bl. øverste Capellaner Nr. 39.

6. (53). Niels Simonson.

7. (54). Hans Jacobsen var nederste Capellan til 1667, da han blev øverste Capellan her ved Kirken. See ovenfor Nr. 41.

8. (55). Søren Lyngbye var nederste Capellan her ved Domkirken 1667—70, da han blev øverste Capellan, see ovenfor Nr. 42.

9. (56). Anders Dinesen Rossin ell. Morsin (Andreas Dionysii Morsinus), blev 1657 Student fra Roeskilde Skole (tilligemed tvende Brødre, der begge bleve Præster, Christopher M. i Lønning og Træden i Aarhus St., † 1697 og Mag. Hans Rossin, † 1711 som Sgp. ved St. Mortens Kirke i Randers), immatrikuleret 14. Nov., blev derefter Hører ved nybnævnte Skole, og tog i denne Stilling 1668 Baccalaureigraden i Kbh.; 14. Juli 1670 blev han nederste (ikke residerende) Capellan ved Roeskilde Domkirke samt Sgp. ved vor Frue Kirke. † 1689 (1731?).

Sm. I. S. Bloch, Rosk. Domskole, 4^h S. 10.

10. (57). Laurig Ragen Lyche, deponerede 1672 fra Roeskilde Skole (imm. 18. Juli). Var rimeligviis ansat paa Bornholm forinden han 5. Marts 1689 blev lgl. confirmeret som Capellan ved Roeskilde Domkirke og ved vor Frue Kirke i Roeskilde, og tog i dette Embede 1702 Magistergraden i Kbh. † 19. Apr. 1712 i Roeskilde, begr. 25. Apr.

∞ Ellsabeth Maria Loufen, † begr. 1. Sept. 1747 i Roeskilde. Deres Søn Sieghard Lyche, deponerede 1706 fra Roeskilde Skole og blev Provst og Sgp. i Ude- og Dype-Sundby i Sj. † 1735. Hans Søn Laurig Lyche, der dep. 1737 fra Roeskilde Skole, blev Rector ved Metropolitanstolen. † 17. Juli 1770.

Sm. I. S. Bloch, Rosk. Domskole 4, 15.

11. (58). Rasmus Dgler var 1712—1721 nederste Ca-

pellan her ved Domkirken og Præst ved Frue Kirke. See ovenfor bl. øverste Capellaner Nr. 11 (44).

12. (59). Laurits Rielsen Spangenberg (ell. Spangenberg ell. Spanberg) var født i Decbr. 1685 i Svogersløv ved Roeskilde. Deponerede 1711 fra Roeskilde Skole (imm. 11. Juli), ved hvilken Skole han derefter blev Hører, og tog i denne Stilling d. 10. Decbr. 1720 theologisk Attestats med Charakteren laudabilis; blev derpaa 28. Juni 1721 Capellan her ved Domkirken og Egp. ved vor Frue Kirke, † 1733.

Sm. J. G. Bloch. F. Ø. 2, 347. S. Bloch, Roesk. Domskole 2, 41—42. 4. 23.

13. (60). Søren Grand var nederste Capellan og Præst ved vor Frue K. fra 17. Juli 1733 indtil han efter Vglers Død 1752 blev (eneste eller residierende) Capellan. See ovenfor Nr. 45.

VIII. Personelle Capellaner (Hjælpepræster).

Af saadanne kan jeg blot nævne:

1. (61). Hans Peter Vøge Herk, f. 2. Nov. 1793 i Korhøa, hvor hans Fader ovenuævnte (Nr. 17) Dr. Theol. Biskop Jens Michael H. dengang var Egp. Tidligere underbleift af sin Fader optoges han 28. Decbr. 1804 i 3die Lectie af Roeskilde Kathedralskole, fra hvilken han 1811 af Rector Carl Frederik Schulz blev dimitteret til Universitetet (uden Hovedcharakter); 18. Apr. 1812 tog han den philologiske og 5. Oct. f. A. den philosophiske Examen, begge med Charakteren laud.; d. 9. Juli 1816 underlæste han sig theologisk Attestats (h. ill.); 16. Januar 1817 aflagde han homiletisk (laud.) og kateketisk (h. ill.) Prøve; var 1½ Aar Huuslærer hos Godsejer Fred. Holger Barner til Skildstrup; 26. Mai 1819 pers. Cap. (hos sin Fader, Amtsprovsten i Roeskilde Amt) ved Roeskilde Domkirke (ord. 7. Juli); 29. Sept. 1824 Egp. i Kirkehvalfse og Særløse i Sj., 28. Aug. 1829 ved vor Frue K. og St. Jørgensbjerg ved Roeskilde; 1. Sept. 1832 tillige Bibliotekar ved Sjællands Stifts bibliotek i henved 13 Aar, derefter Medlem af dets Bestyrelse til 1856; 5. Mai 1835 tillige (indtil videre) Præst ved St. Hans

Hospital paa Bidstrupg; 18. Sept. 1846 Consistorialraad. Fra 16. Nov. 1851 havde han sin ældste Søn Jens Michael Herg (see nedenfor Nr. 71) til pers. Capellan. 24. Novbr. 1865 efter Ansøgning erlediget i Raade med Pension. Lever i Roeskilde hos sin Søn. Den 1. Jan. 1866 modtog han som Hædersgave en Eslvlands, hvortil saa godt som Alle i begge hans Menigheder havde bidraget, og som overleveredes ham af begge Menighedens Sogneforstandere, idet Gaardejer Wendt, der som Formand for St. Jørgensbjerg Sogneforstandere, førte Ordet for begge Menigheder, tolkede ham en dybt følt Tale for det lange Tidrum, han havde virket i det sidste ham anbetroede Kald, og især dvælede ved hans Virksomhed som den aandrige, begavede Taler, hvis Ord altid vare trængte ind i Menighedens Hjæter. (Roeskilde Avis 1866, Nr. 3). Han har skrevet: Farvel ved E. C. Borchs, født Bruuns Jorcesfærd d. 4. Juli 1840 (i Forening med E. B. Boesens Tale). Roeskilde. Desuden flere Lejlighedsstaler og lyriske Smaadigte, trykte som Manuskript for Penner, samt 4 Cantater. Desuden har han samlet og udgivet Prædikener af J. M. Herg. Kbh. 1830.

∞ 1, 3 Sept. 1819 i Roeskilde Maria Elise Kornerup, f. 11. Febr. 1794 i Roeskilde, † 7. Nov. 1820 s. St., D. af Kjøbmand Jacob Kornerup og Marie Elisabeth Bruun.

2, 12 August 1821 i Roeskilde, Inger Bolette Borch, f. 21. Apr. 1800 i Roeskilde. Forriges Sødsfendebarn, D. af Kjøbmand Jacob Borch og Else Cathrine Bruun. Søn nedenfor Nr. 71.

Sm. J. Barfod, Stamtable over Familien Koch i Falkers Gejstlighed, 1. Deel, S. XIX og Hundrup, 4 Roeskildske Familier, S. 3 og 20 (i begge Skrifter findes Descendentsen). Grønløvs H. L. Suppl. 1, 781—2.

2. (61). Carl Wilhelm Boesen, f. 23. Sept. 1809 i Ribe St., hvor hans Fader Ulrik Christian Boesen, de derp. 1787 privat, var Spp., Moderen var Maria Christine Schjødt. Kom i 1820 i Borbingsborg Skole, hvorfra han 1823 dimitteredes til Universitetet (laud); 1829 cand. ph. laud.; 14. Jan. 1834 cand. theol. laud.; 17. Oct. s. A. hom. Pr. 1., lat. Pr. laud.; 18. Febr. 1835 p. Sap. i Magleby og Holtug (ordin. 27. Marts),

hvilket Embede han bestyrede paa eget An- og Tilsvær fra 21. Oct. s. A. til 8. Mai 1836; derefter Hjalpepræst hos Pastor E. Gad (ovenfor Nr. 30) ved Roeskilde Domkirke; 29. Jan. 1839 ord. Catechet og første Lærer ved Borgerstolen s. St.; 27. Oct. 1847 Egp. i Mariager; 31. Aug. 1854 Egp. ved Domkirken i Aarhus, samt Stiftsprovst i Aarhus St., og Provst for Aarhus Kjøbstad med Hasle Herred; 31. Oct. 1862 Egp. i Hærritslev og Albæk Han var Medudgiver af »Betænkning afgivet af Stolecomissionen for Roeskilde Kjøbstad, 1841; har 1840 udgivet en Vigtale, og i Damhørs Samling af Prædikener over Epistlerne leveret 2 Prædikener.

1, 1839 Augusta Amalia Durchholz, f. 29. Marts 1817 i Rbh., † 5. Apr. 1842 i Roeskilde, D. af asb. Bagermester August Durchholz og Grethe Sophie Hagermann, f. 1779, † 17. Apr. 1853 i Roeskilde.

2, 4. Aug. 1843 i Helsingør Ernestine Sophie Delhe, f. 29. Juli 1807 i Helsingør, † 8. Oct. 1852 i Mariager, D. af Kjøbmand Christian Frederik D. og Marie Eleonore Dgaard.

3, 1854 Nicoline Wilhelmine Delhe, f. 13. Febr. 1814 i Helsingør, Forriges Søster.

Hans Børn ere:

1. Augusta Alvida Boesen, f. 20. Marts 1840 i Roeskilde.

2. Maria Christine Eleonore Boesen, f. 17. Apr. 1844 i Roeskilde.

3. Emilie Charlotte Boesen, f. 13. Sept. 1846 i Roeskilde.

Emt. G. slem, F. 2. 1, 159 og Suppl. 1, 179.

3. (62). Hans Sørensen, f. 4. Marts 1831 paa Hulegaard (p. Bangede Mark i Gjentofte Sogn), som hans Fader Søren Larsen ejede. Hans Moder er Ane Margrethe Hansdatter. 8. Marts 1848 blev han som Discipel optagen i Metropolitanstolens 4de Klasse. Her tog han 1853 Afgangsexamen (II); 20. Juni 1854 tog han den filosofiske Examen (II) og 24. Jan. 1859 theologisk Attestats (laud.); 25. Juni og 30. Juni s. A. aflagde han homiletisk og katechetisk Prøve, begge med laud., 5. Aug. s. A. personel Capellan i Højelstrup og 20. Oct. 1861 ved

Koeskilde Demfirkte hos ovennævnte Domprobst Ortvad (Nr. 20), efter hvis Afgang hans Stilling som Capellan ved Menigheden orhorte ved Raadensaaarets Slutning 12. Jan. 1867. 12. Apr. 1866 Læmelærer ved Koeskilde Kathedralskole.

∞ 4. Juni 1862 i Kbh. Johanne Frederikke Bolette Koch, f. 29. Marts 1838, D. af Strædermester Ernst Bernhard Koch i Kbh. og Hustru Marie Regine f. Schwarz.

Hun har ført ham følgende Børn:

1. Soren Martin S., f. 11. April 1863 i Koeskilde.
2. Johanne Marie S., f. 6. April 1865 i Koeskilde.
3. Hans Sørensen, f. 12. Jan. 1867 i Koeskilde.

IX. Catecheter i Koeskilde.

(Sfr. tgl. Anordn. af 29. Juli 1814 § 10).

I. (63). Nis Paulsen, f. 1778 i Ebbis i Brandrup i Gaderølev Amt, hvor hans Fader Ancher Paulsen havde en Landejendom, hans Moder var Anna Jepsen. Han kom 14 Aar gl. i Gaderølev lærde Skole og blev efter 5½ Aars Forsøb derfra 1798 med Testimonium af Rector Brincken privat instriberet ved Kbh's. Universitet (uden offentlig Examen); 7. Juli 1803 cand. theol. laud.; 6. Nov. 1808 aflagde han homiletisk (h. ill.) og catechetisk (laud.) Prøve; var i 13 Aar Lærer i Sprog og Videnskab i forskellige af Hovedstadsens Underviisnings-Anstalter, saasom Borgerdyds-skolen, Døttreskolen, det Biserupske Institut, Bings og Kalisch's Institut med flere, og besørge omtrent 1 Aar Catechet-tjeneste ved Frederiks tydse Menighed paa Christianshavn. 25. Mai 1816 Catechet og Forstælærer ved Borger-skolen i Koeskilde (ordineret 7. Juli); 7. April 1820 Egp. i Østerlinnet, † 18. Apr. 1853. Han er ikke optraadt som Forfatter.

∞ Mette Ravn Blichfeld, f. 28. Nov. 1794 i Lund Præstegd. i Rendsbøssel, † 23. Sept 1840 i D. Binnet, D. af Hans Jacob B. (der findes bl. Hørere i Aalborg Skole) Egp. i Breiløb og Hestrup, Aalborg St., f. 20. Juni 1753 i Kbh., † 6. Febr. 1820, og Ellen Maria Funderup, f. 31. Juli 1769 i Rørding, ∞ 23. Jan. 1793, † 1. Novbr 1822.

Deres Børn vare:

1. Anfer P., f. 13. Sept. 1823, Dr. med. & chir., prakt. Læge p. Gram, † 23. Novbr. 1858 f. St.
2. Maria Elisabeth P., f. 11 Febr. 1830, † 14. Marts 1835. Eml Sjeddauds Stifts Ordinationsprotokol.

3. (61). Laurids Peter Kaalund, f. 29. Juni 1792 i Orting, var en Søn af Provst Peder Benzon Kaalund, f. 21. Sept. 1762 i Kaltrup. Student 1781 fra Hersens Skole, † 1839 som Egv. i Gøsmø og Halling i Nørh St., tidligere 1789—92 i Orting og Halling i f. St., og Maren Sommer, døbt 7. Mai 1766 i Gøsmø, ∞ 1789, † 1835. Optoges 1806 under Rektor J. Stougaard i Aarhus Skole, fra hvilken han 1812 forsendtes til Universitetet. Ved examen artium erholdt han Charakteren h. ill.; b. 12. Apr. 1813 undertastede han sin philologisk (laud.) og 29. Oct. f. A. philosophisk Examen (h. ill.); b. 11. Jan. 1816 theologisk Embedsexamen med Charakteren h. ill. og 22. Oct. f. A. samme Examen med Charakteren laudab.; med samme Udsald afslogde han 16. Juni 1817 den homøiøtiske og læstetiske Prøve; i 1816 var han Huuskærer hos Etatsraad Chr. Røthe, 1817 blev han Lærer ved »Dronning Marias Institut i Aalborg», indtil han 15. Sept. 1820 kaldedes til Cateket i Aarskilde. Her levede han hened 6 Aar, indtil han 28. Juni 1826 bekliftedes til Egv. i Boddum og Biby i Aalborg St., hvorfra han 28. Mai 1839 forflyttedes til Flemløse i Rye, † 25. Juni 1842.

J Aalborg mistede han kort før sin Besættelse sin Forlovede Anna Maria Bang. Han har ingen Skrifter udgivet.

∞ Christiane Barbara Frydensberg, f. 1798 i Hersens (døbt 7. Oct.), D. af Bogbinder Christian Frydensberg og Margrethe Kaalund.

Hun fødte ham 6 Børn:

1. Ane Marie Margrethe K., f. 28. Juli 1828 i Boddum.
2. Peter Benzon K., f. 31. Juli 1830 i B., Bogbinder i Faaborg.
3. Christian Frydensberg K., f. 10. Dec. 1832 i B.
4. Otto Wilhelm K., f. 16. Mai 1835 i B. † 1. Juli f. A.

5. Otto Wilhelm K., f. 16. Oct. 1837.

6. Cathrine K., f. i Flemløse.

Sm. Fr. Barfod, Danm. Geistl. 1. Sp. 151, Nr. 54.

3. (65). Jens Severin Hvistendahl Galskjot, f. 16. Oct. 1797 i Hyllested, S. af Thomas Martinus Braem Galskjot, f. 2. Jan. 1748 i Laurberg, Student 1765 fra Kolding Skole, ved hvilken han derefter blev Hører, senere Egp. i Hyllested, Rensløv og Holsteinborg, † 23. Mai 1828, og Karen Hvistendahl, f. 10. Juli 1757 i Kbh., † 29. Jan. 1831 i Slagelse. Han blev Discipel i Herluisholms Skole, hvorfra han 1815 sendtes til Kbh.s. Universitet. Han erholdt ved examen artium, ligesom 1816 ved den filosofiske og 21. Apr. 1820 ved den theologiske Examen Charakteren laud.; afslagde 30. Apr. 1823 en homiletiske (h. ill.) og kateketiske (laud.) Prøve. 1820—23 Huuslærer, derpaa Lærer i det Første Institut paa Frederiksberg, i Garnisons og flere andre Skoler i Kbh. 13. Oct. 1826 udnævnedes han til Kateket og øverste Lærer ved Borgerkolen i Roeskilde (ordineret 1. Novbr.); 16. Decbr. 1831 residerende Capellan i Kolding og Egp. i Almind; 24. Juli 1837 Egp. i Kolding; 1849 Egp. i Høsteb og Mærte. — Skrifter har han ikke udgivet.

∞ 15. Sept. 1832 i Odense Frue Kirke Anna Elisabeth Johanne Heide, f. 8. Aug. 1795, † 31. Oct. 1861, D. af Generalmajor Andreae Oram Heide og 1ste Hustru Anna Elisabeth Wadstüder. Deres to Døttre nævnes paa Føngnicks Stamtavle.

Sm. l. Føngnick. Stamtavle over Kam. Hvistendahl. Keth. om Herluisholm S. 450—51.

4. (66). Niderik August Holberg, f. 16. Sept. 1804 i Sersø, er en Søn af Fuldmægtig Hans Holberg og Frederikke Pech. I sit 11te Aar blev han optagen som Discipel i Bordingborg lærre Skole, hvorefter han 1822 blev dimitteret til Universitetet. Ved examen artium erholdt han ligesom 1. Nov. 1823 ved den filosofiske og 16. Januar 1827 ved den theologiske Examen Charakteren laud.; d. 27. Febr. 1831 afslagde han den homiletiske og kateketiske Prøve, begge med bedste Charakter. Var derefter en Tid Huuslærer hos Justitsraad Worjaae, Amtsforvalter i

Beile; 11. Apr. 1832 blev han ordineret Catechet og Førstelærer ved Borgerkolen i Roeskilde; 8. Decbr. 1835 const. som Forstander og Førstelærer ved Skolelærerseminariet i Skaarup; 1. Oct. 1841 virkelig Forstander s. St.; 17. Aug. 1842 tillige Egp. i Skaarup. 10. Decbr. 1850 Egp. i Nørre Naby og Indsløv i Fyen. 29. Decbr. 1849 valgtes han til 6te Landsthingsmand for 6te Landsthingskreds, men nedlagde 19. Juni 1852 sit Mandat; gjenvalgt 3. Juni 1853; mødte paa de 3 første, samt Slutningen af 4de og hele 5te og 6te ordentlige Rigsdag. Han har udgivet: Udvikling af Valles Lærebog. Odense 1846 (2det Opl. ibid. 1848), Bibelske Fortællinger til Brug i Almueskoler. Kbh. 1847, og Beilebning ved Brugen af de bibelske Fortællinger. Odense 1847.

Henriette Sophie Worsaae, f. 29. Juni 1818 i Beile, D. af Justitsraad Jens Worsaae, Amtsforvalter i Beile, og Margrethe Elisabeth Bertelsen.

Sm. Fr. Barfoed, Dansk Rigsdagskalender 1, 202. J. Schurmanns Histor. Efterretninger om Skolelærer-Seminariet i Skaarup S. 54. Grønløvs F. 2., Suppl. 1, 821.

5. (67). Søren Hillerup Jørgensen, f. 8. Sept. 1806 i Kullerup i Fyen, hvor hans Fader Translator Andreas Jørgensen, D. M., da var Skolelærer og Kirkesanger, Moderen var Dorothea Maria Hillerup. Optoges 1820 i Nyborg lærde Skole, hvorfra han 1825 af Rector H. D. Wiorn affendtes til Universitetet. Ved examen artium erholdt han Charakteren h. ill. 1826 c. philos. laud.; d. 30. Apr. 1830 ubertastede han sig theologisk Attekats (h. ill.); blev derpaa Huuskærer paa Herselagerød. og af lagde 25. Sept. 1831 den homiletiske og catechetiske Prøve, begge med laud. 18. Novbr. s. A. perf. Capellan i Gudme og Brubager i Fyen (ord. 29. Novbr.) og forestod efter Sognepræst Bogisl. Mathiesens Død 23. Aug. 1832 i nogen Tid dette Embede paa eget Ansvar, indtil han s. A. overtog det ledige perf. Capellani i Dure og Veistrup; 13. Febr. 1833 perf. Capellan hos Amtsprovst P. C. Bendix i Vesterdigg. 26. Apr. 1836 ord. Catechet i Roeskilde; 16. Oct. 1838 efter Indstilling af Juul-Brocksdorff

til Echelenborg, Egn. i Dalby og Stubberup i Fyen, men døde allerede 19. Mai 1847 under et Besøg i Koeskilde. Foruden en Tale ved Joh. Hages Jordbefærd (Kbh. 1837) har han leveret Bidrag til (Barman Beders) Efterretninger om gamle Borge, 3die Samling, S. 13—19, 41—45, 46—48).

∞ 16. Oct. 1836, Conraddine v. Deurs, f. 10. Mai 1812 paa Aasebalken i Trepens Præstegjeld i Norge, yngste D. af Commandeurcapitain Conrad Christopher v. Deurs, Indrulleringschef i Norge og Birgitte Elisabeth Diderichsen. Deres Børn:

1. Eiler Andreas Christopher Jørgensen, f. 16. Juli 1838 i Koeskilde, blev 1858 Student i Sorø.
2. Marie Elisabeth Sophie Jørgensen, f. 26. Aug. 1840.
3. Carl Theophilus Jørgensen, f. 26. Novbr. 1841.
4. Sophie Frederikke Jørgensen, f. 26. Nov. 1841. (Tvilling).
5. Johanne Birgitte Jørgensen, f. 1845, † 28. Sept. 1850.
6. Søren Hillerup Jørgensen, f. 1847, † 13. Febr. 1856.
7. Charlotte Gabrielle Severine Jørgensen, f. 1848, † 16. Jan. 1861.

Eml. Fr. Barfod, D. G. I. Sp. 207—8 (Nr. 253). Lengnick, Stamtable over Simon Janjen van Deurs, S. 5. Grønw. Forf. Ver. 1, 314—5 og Suppl. 1, 999.

6. (68). Carl Wilhelm Boesen 1839—47, see ovenfor Nr. 61.

7. (69). Carl August Olivarius er født 27. Sept. 1813 i Rønne, hvor hans Fader Henrik Elias Olivarius var Regimentskirurg ved Bornholms Militz, f. 7. Aug. 1771 i Kalslundborg, Student 1791 fra Herlufsholms Skole, † 29. Apr. 1816. Hans Moder Adelsheid Margrethe, født Romer er født 6. Apr. 1786. Ved sin Faders Død kom han i sin Morfaders, Rtd. og Toldskriver Ludvig Ferdinand Romers Hus i Kbh. og da denne 1823 flyttede til Slagelse, optoges han som Discipel i Slagelse Skole, hvorfra han 1831 dimitteredes til Universitetet. Ved examen artium erholdt han, ligesom 1832 ved den philosophiske og 24. Novbr. 1836 ved den theologiske Examen Charakteren laud. 21. Apr. 1838 blev han ved Adjunct Snitkers Entledigelse ansat som Læmelærer ved Slagelse lærde

Skole, ved hvilken han 19. Novbr. 1839 befuldtes til Adjunct. Hans Underviisningsfag vare Religion og Latin. D. 3. Jan. 1843 afsagde han hom. (laud.) og 12. Jan. 1844 lat. Pr. (laud.). D. 24. Jan. 1848 befordredes han til ord. Catechet og Førstelærer ved Borgerstolen i Roeskilde, hvorfra han 1854 forflyttedes som Egp. til Bregninge paa Thorseng og 3. Aug. 1865 befordredes til Egp. i Ude- og Oppe-Sundby ved Frederiksfund.

∞ 7. Juni 1850 i Kbh. Anna Margrethe Rømer, f. 10. Febr. 1824 i Rendsborg, D. af hans Norbroder Auditeur Ludvig Ferdinand R., f. 14. Oct. 1793, † 28. Jan. 1830 og Therese Adela Mourier, f. 23. Apr. 1799. Sm. Lengnids Stamtable over Fam. Mourier. Deres Pørn:

1. Karen Margrethe Therese Ol., f. 5. Jan. 1852 i Roesk.
2. Louise Augusta Ol., f. i Aug. 1854 i Bregninge.
3. Hans Rømer Ol., f. 26. Mai 1856 i Bregninge.
4. Joseph Ol., f. 27. Decbr. 1857 i Bregninge.
5. Henriette Maria Ol., f. 22. Marts 1860 i Bregninge, † 18. Decbr. 1862 f. St.
6. Henriette Marie Ol., f. 1. Sept. 1864 i Bregninge, † 2. Mai 1866 i U. Sundby.

Sm. Autobiographi i Programmet for Slægelse Skole 1839, S. 59. K. G. Hundrups Skolekalender 1845, S. 43—44. Do., Lærerstanden ved Slægelse lærde Skole, S. 62.

S. (70). Hans Ludvig Lange, f. 20. Aug 1815 i Kbh., er en Søn af Hofræmmer Hans Christian Lange, f. 5. Mai 1767, † 17. Juni 1859 over 92 Aar gl., og Karen Maria Bondo, f. 5. Marts 1789, ∞ i Mai 1817. Blev som Discipel indsat i den københavnske Borgerdybskole, hvorfra han 1834 afgik til Universitetet. Ved examen artium erholdt han Charakteren laud. 1835 tog han den philosophiske og 23. Jan. 1841 den theologiske Examen, begge med h. ill. Han blev derefter Huuslærer i Roeskilde, først hos Agent Svane, siden hos Kjøbmand Lindhard, overtog 1850 Bestyrelsen af et Drengelinstitut f. St. 17. Aug. 1854 ord. Catechet og Førstelærer ved Borgerstolen i Roeskilde. 1865 Egp. i Hagested og Gislinge i Sjælland.

∞ 28. Mai 1851 i Roeskilde Jnger Maria Brønniche, f.

3. Decbr. 1831 i Roeskilde, D. af Møller og Fr. Et. ved Brandcorpset i Roeskilde Peder Br., Ejer af Hersegadens Nølle, f. 24. Febr. 1796, og Susanne Dorothea Rugaard, f. 13. Jan. 1804, ∞ 13. Decbr. 1822. Sml. F. E. Hundrup, Stamtable over 4 Roeskildske Familier, S. 13. Deres Børn ere:

1. Hans Christian Lange, f. 2. Marts 1855 i Roeskilde.
2. Peter Ludvig L., f. 9. Aug. 1856 i Roeskilde.
3. Thomas Ludvig L., f. 4. Juni 1858 i Roeskilde.
4. Dorothea Maria L., f. 3. Nov. 1860 i Roeskilde.
5. Lorentse Henriette L., f. 28. Febr. 1863 i Roeskilde.

9. (71). Jens Michael Herg, f. 17. Januar 1825 i Kirkehvalfse, hvor hans Fader, Consistorialraad Hans Peter Boje Herg (see ovenfor Nr. 61) da var Syp. Hans Moder er Inger Bolette Borch. 3 April 1834 optoges han i 1ste Klasse i Roeskilde Skole, og i Oct. 1842 blev han herfra dimitteret til Universitetet; 8. Apr. og 28. Oct. 1843 underkastede han sig den filosofiske Examen og 14. Nov. 1859 theologisk Attestats, 1851 homiletisk og catechetisk Prøve. For Dimisprøvdiken erholdt han Charakteren laudab., ved de øvrige Prøver erholdt han næstbedste Charakter. 16. Nov. 1851 blev han pers. Capellan hos sin Fader ved vor Frue Kirke i Roeskilde og St. Jørgensbjerg. 3. Apr. 1856 blev han tillige Lærer ved Borgerkolen f. St. 19. Mai 1865 befuldmægtigedes han til ord. Catechet og første Lærer ved Borgerkolen i Roeskilde. Man har hørt af ham: Ved Carol. Lov. Dorth. Horns, f. Hansons Fordefærd d. 11. Jan. 1854. (Roesk.).

Sml. Hundrups Stamtable over 4 Roesk. Fam., S. 2. J. Barfob, F. O. 1, XIX. Roeskilde Avis 1866, Nr 3.

Foruden Domkirken

har Roeskilde haft følgende Kirker. (Sml. Bontoppidan, Danske Atlas VI, 128—134).

1. St. Botulphi Kirke, afbrændte 1523.
2. St. Botkilde Kirke (saakaldet efter Erik Ejegøds Dronning), afbrændte ligeledes 1523. (Hjørnet af Ringstedgade).

3. St. Olufs Kirke (imellem Store og lille St. Olsgade), hvor Hr. Søren Olfens Hospital er bygget, afbrændte ligeledes 1523.
4. St. Nicolai Kirke, der stod i Bænget ved Ringstedgades Port, afbrændte ligeledes 1523.
5. St. Dionysii Kirke omtales 1527, da Jep Olsen var Bræst og Anders Olsen Bærgen ved denne Kirke, som St. Hansdag d. A. tilføjede St. Lucii Alter i Domkirken en Grund, som tilhørte denne Kirke.
6. St. Laurentii Kirke blev 1537 nedrevet af Roestilbe Borgere, som oprejste Byens „Rag“, paa det Sted, hvor Kirkens Altar havde staaet. Taarnet, der endnu staaer, er sat i Forbindelse med Raadhuset.
7. St. Petri Kirke, der stod hvor Justitsraad Kratts Enkes Huus blev bygget, blev 1539 efter kgl. Ordre af St. Agnete Dag (21. Jan.) d. A. nedlagt og en Deel af dens Menighed lagt til Frue Sogn.
8. Allehelgens Kirke, der stod, hvor Justitsraad Fugl havde sin Have og sit Bænge, blev ligeledes nedbrudt 1539 efter samme kgl. Ordre.
9. St. Michaels Kirke, uden for røde Port, blev nedbrudt 1575.
10. Graabrødre Kirke var i Begyndelsen en Klosterkirke, opbygget formodentlig i det 13de Aarhundrede, tidligere Klosteret. Efter Reformationen blev den Sognekirke indtil 1575, da den, tidligere St. Michels Kirke blev afbrudt som overflødig, og Menigheden lagt til Domkirken. Dog blev der senere opbygget et nyt Capel, der 26. Nov. 1592 blev indviet af Sognepræsten Mag. Morten Pedersen (Nr. 2).
11. St. Mortens Kirke stod Vest for Domkirken, nedensfor Naglelilde Mølle. Paa St. Mortens Kirkegaard blev under Pesten 1711 begravet Liig i Roestilbe. 1719 blev denne Kirkegaard udstaaet til en Mølledam for St. Mortens Mølle. (Sml. Pontoppidan, A. E. D. 3, 515, hvor dens Beliggenhed er urigtig angivet).
12. Sortebrødre kirke var en Klosterkirke, bygget 1233, da Klo-

steret blev stiftet, indviet 1254 til St. Catharine. Iblant Kir-
kens Rubera fandt man 1670 en Liigsteen med følgende Indskrift:

Hic jacet frater Rano, primus Prior provincialis fra-
trum Prædicatorum in Dania, quondam Decanus Roeskil-
densis. (Rano † 1285). Denne Kirke blev ødelagt og afbrændt,
hvorefter Klosteret af Cantzler Peder Reeg 1667—70 blev
ombannet til en Herregaard; han opbyggede Gaardens 3
Længder og indrettede et Capel i den ene af disse. Denne
Herregaard blev 1699 forandret til et adeligt Jomfru-
kloster, stiftet af Margrethe Ulfeld, Enke efter General-
admiral Niels Juul til Thorsenge, † 1697, og Bertha
Scheel, Enke efter GeneralLieutenant Niels Rosenkrants til
Selsø. Klosters Kirke blev 1701 indviet af Domprovst
Søren Jonæsen. Sml. Pontoppidan Danske Atlas, VI, 131.
Ann. Eccl. D. IV, 733—44. Hofmans Fundatser VII, 228.
307. 361. B. Steel, Optegnelser om Roeskilde adelige
Jomfrukloster. Kbh. 1867.

13. St. Hans Kirke laae Nord for Domkirken (p. Domprov-
stens Bøenge). 1557 nævnes Jens Jørgensen som Gannil og
Lilspnsmænd ved denne Kirke. I Pestens Tid 1711 blev
Tiig begravne paa denne Kirkegaard.
14. Duebrødre Kirke var en Klosterkirke, der 1661 formeblst
Brøstfældighed blev nedbrudt, ifølge lgl. Approbation af 28.
Aug. s. A.
15. St. Jbs (s: Jakobs) Kirke har været en Sognkirke i
Roeskilde, til hvilken Roeskilde Domkapitel havde Patronat.
Præsterne ved denne Kirke vare tillige Succentorer ved Roes-
kilde Domkirke, og havde som saadan Landgods. 1574 blev
dette lille Kald forbundet med St. Jørgensbjerg. (Sml.
Pontoppidan, Ann. Eccl. Dan. 3, 441). Efter Resolution
af 1ste Apr. 1808 blev St. Jbs Kirke nedlagt.
16. St. Jørgensbjerg (Spedalbjerg) Kirke var ogsaa en af
Roeskilde gamle Sognkirker, ligesom den nærliggende St.
Jørgens Hospital regnedes blandt Roeskilde Munke og Nonne
Klostre. 1567 havde Dorthé Hr. Oluf i Roeskilde jus

patronatus. Præsten boede i Roeskilde, da Sognet ingen Præstegd. havde. Ved Igl. Ref. af 1. Apr. 1808 bestemtes at dette Sogn ved første Vacance skulde annexeres til Frue Sognesald i Roeskilde, saaledes at Bestynderen af Ledreborg Grevskab havde Kaldet vedelviis med Kongen.

17. Vor Frue (ell. St. Mariæ) Kirke var oprindelig en Klosterkirke, opført af Svend Norbasse, der † 1094; den var oprindeligt større og længere, men en Deel af den østre Ende blev senere nedbrudt. I denne Kirke blev St. Margrethe stiftet 1176. Senere blev den een af Roeskilde Sognekirker, hvortil Domprovsten i Roeskilde havde jus vocandi. Til dette Sogn hørte, foruden en Deel af Roeskilde By, 3 Landsbyer: Ljæreby, Ramstrup og Stalstrup. Ved Christian d. 3des ovenfor nævnede aabne Brev af 21. Jan. 1539 bleve Bønderne i Daarup, Hastrup og Hedemøllen, der tidligere laae til Allehelgens og St. Petri Menigheder, lagde hertil, hvorimod Beboerne af Roeskilde udenfor Frue Kirkegaard bleve adskilte herfra. Den 23. Apr. 1687 blev Frue Sogn annexeret til Domkirken, hvis nederste Capellan tillige var Sgp. hertil (sml. Hofmans Fundatser VII, 271) indtil Embedet som 2den Capellan gif ind 1752.

Som **Tillæg** til Præster ved Roeskilde Domkirke tilføjer jeg her Præsterække i

1. Gødstrup og Eys,
 2. St. Jørgensbjerg og St. Jbs,
 3. Vor Frue Kirke og (St. Jørgensbjerg), der alle have været annexerede til Domkirken,
 - og 4. i Himmeløw og Roeskilde adelige Jfr. Kloster.
- Samt 5. Nogle Degne ved Domkirken, der tillige have været 5te Lectie Hørere ved Domstolen.
-

I. Præster i Gadstrup og Syp efter Reformationen.

(De øverste Capellaner ved Roeskilde Domkirke vare indtil 1752 Sognepræster i Gadstrup og Syp, hvortil de kaldede Capellaner).

1. (72) Frederik Knoff, f. 1579, en Søn af Hofprædikanant Mag. Christopher Knoff og Barbara Paludan, var 1600 Collega ved Roeskilde Skole (Nr. 51), da han blev Syp. i Gadstrup og Bindinge. Efter Gjesting rejste han udenlands 1606—7 og blev derefter Præst paa Meen, hvor hans Plads dog ikke findes. Eml. S. Bloch, 2, 34. Gjestinas Jubell. II. 275—6

2 (73). Oluf Christensen fra Roeskilde, deponerede 1615, men var maaskee allerede 1614 Hører ved Stolen (Nr. 75); blev 1619 Præst i Gadstrup (ord. 22. Sept.), men blev f. A. Præst ved Frue K. i Roeskilde. Han levede endnu 1654, † maaskee 1666.

... Deres D. Sophie var Mag. Probst Søren Povelsen Jubichers 2den Hustru. Eml. Pontoppidan, Marm. Dan. II, 203. Eml. S. Bloch, R. D. 2, 35.

3. (74). Hans Pedersen Barde var 1619 Hører ved Roeskilde Skole (Nr. 78) og Kirkevegn, blev f. A. Præst i Gadstrup (ord. 8. Decbr.), 1620 Præst i B.-Hvalfær.

Eml. S. Bloch, 2, 36.

4. (75). Peter Hansen Thisted (Thisted). Ord. 26. Marts 1620.

5. (76). Bertel Jensen Øyrlinge (Øyrling), dep. 1627 fra Stagesø Skole, ord. 29. Juni 1632; forflyttedes 10. Aug. 1633 til Eidemart. (Hans Broder Jacob Jensen Øyrling dep. 1625 f. Sorø og blev 1627 Egp. i Korsør, † 5. Juli 1688 A. T(eilmann) Præsterækker 55.

6. (77). Hans Oluffen Bonde, f. c. 1605, deponerede 1623 fra Roeskilde Skole og blev Lærer ved Frue Skole i Kbh., i hvilken Stilling han 1628 tog af Vaccureigraven; 1630—33 var han Provst paa Communitetet; 1633 Capellan i Gadstrup og Sjø (ord. 14. Sept.); 24. Jan. 1641 Egp. i Hverstrup og Flong. Han døde c. 1660 under Krigen med Svenskerne, som nedstøbte hans Liig, der var henlagt paa Alteret i Hvedstrup Kirke, for der at søge om Penge.

Sml. S. Bloch, R. D. 3, 22.

7. (78). Erik Andersen Korbag, maastee den Erik Andersen Jamptus, der deponerede 1638 fra Bergens Skole (samm. 7. Mai), 21. Febr. 1641 kaldet til Præst i Gadstrup og Sjø (ord. 26. Febr. f. A.); 1667 Egp. i Snoldeløv.

8. (79). Frederik Ludvigsen Muntze, f. 1627, S. af Mag. Ludvig M., Biskop i Bergen, f. 2. Sept. 1593, † 12. Marts 1649, og Ingeborg Friis, † 1624. Hans Deposits har jeg ikke funnet finde, ord. 4. Nov. 1657 til Præst i Gadstrup, † 25. Oct. 1676 ugift.

9. (80). Valthasar Hansen Maler, deponerede 1671 fra Roeskilde Skole; 1677 Præst i Gadstrup og Sjø (ord. 19. Febr.), (levede endnu 1701).

10. (81). Joachim Bendtsen Baydorph (Bakstorph), 1700 Præst i Gadstrup og Sjø (ord. 28. Decbr.), † , begravet i Gadstrup Kirke.

11. (82). Jens Matthiesen Rabier, f. 21. Juli 1688 i Bjerrebø, dep. 1707 fra Frederiksborg Skole; 18. Febr. 1712 cand. theol. h. ill.; 3. Juli 1716 Præst i Gadstrup og Sjø;

10. Febr. 1731 Egp. i Sorbymagle og Kirkerup i Sj. (Sj. Ord. Prot.).

12. (83). Jørgen Larsen Bidby, f. 1700 i Stuppebrup i Fyen, dep. 1721 fra Drense Skole, 1722 c. philos.; 14. Sept. 1720 c. th. h. ill.; 29. Aug. 1732 Cap. i Gadstrup og Egv, † 1742.

∞ 5. Aug. 1733, Anna Sophie Sohl, f. 2. Jan. 1708, † 1781 (i dette Egteskab 7 B.). Hun ∞ 2, Estermanden, og var en D. af Raadmand og Soldinspecteur Johan Nicolai Sohl. See ovenfor Nr. 42.

Eml. Sjell. Ord. Prot. Gjesfinge Jubell. III, 377, Tab. 1.

13. (84). Jacob Ebbesen, f. 5. Jan. (døbt 11. Jan.) 1711 i Rjøge, hvor hans Fader Ebbe Jacobsen var Borgemeister, Bysfoged og Birkedommer p. Valløe og Herredsfoged i Bjevverslov Herred, Moderen Maria Cathrine Bruun. Kom 1726 i Roeskilde Sk., hvorefter han dep. 1733; i Marts 1735 c. ph. laud. 1736 Hører ved Rjøge Skole, og tog i dette Embede 29. Jan. 1739 theologist Attestats (h. ill.); 6. Marts f. A. prædicatede han for Dimis (laud.); 12. Juni 1742 kaldedes han af Rasmus Dgler (Nr. 44) til at være hans Capellan og Vikarius for Gadstrup og Egv (ord. 11. Oct. f. A. af Biskop Hørsleb). Ved Dglers Død blev han 21. Apr. 1752 af Keng Fred. V kaldet til (første) Egp. for disse Menigheder. † som Jubellærer 1788 (ell. 89).

∞ 19. Sept. 1743, Formandens Enke: Anna Sophie Bidby, f. Sohl. De havde en Søn Jørgen Bidby Ebbesen, dep. 23. Juli 1764 privat.

Eml. Gjesfinge Jubell. III, 490-5 og Stamtavlen f. Et. 377, Tab. 1.

14. (85). Guzon Michael Münster, f. 17. Oct. 1745 paa Staegaard, hvor hans Fader Oluf Münster, der var Herredsskriver i Rjer og Hvetboe Herreder, boede. Hans Moder Christence (Rium ell.) Bimb, † 8. Oct. 1763. Han deponerede 1766 f. Naalborg Kathedralskole, 12. Mai 1767 c. philos. (udm.), 4. Jan. 1769 c. theol. h. ill. Blev 1767 Hører i Frue Skole i Rbb.; 11. Mai 1787 Egp. i Græse og Svogerslevvester; 6. Febr. 1789 Egp. i Gadstrup og Egv. † 5. Sept. 1821.

∞ 5. Juni 1788 i Slangerup Elisabeth Cathrine Bøch, f. 1769, dødt 1. Nov. i Slangerup, † 17. Jan. 1830 f. St., D. af Niels Bøch. Deres Søn Niels Claus Myrner blev Amtsforvalter i Roeskilde.

Eml. Tauber om Aalborg 1, 95. Pengniid, Gam. Månster, S. 3. Myerens L. L., Grølew, F. L. 2, 359 og Suppl. 2, 467—8.

15. (86). Eccard Christoffer Broager, f. 29. Oct. 1775 p. Baadesgaard p. Lualand, hvor hans Fader Hans Christian Br. var tgl. Forvalter, Moderen Christine Sophie Freislieb. Deponerede 1794 f. Nafføv Skole, 1795 c. philos. m. Udm.; 6. Mai 1800 c. th. laud.; 4. Mai 1804 Esp. i Keerslev og Bindinge i Sj. og 21. Nov. 1821 i Gadstrup og Egv. † 10. Aug. 1840.

∞ 28. Nov. 1804 i Stege Sophie Magdalene Dorph, f. 25. Juni 1781, † 7. Juni 1854 i Roeskilde. D. af Peter Segefund D., Herredsfoged p. Røen og Ida Margrethe Schiern. Deres Børn:

1. Peter Dorph Broager, f. 27. Jan. 1806, dep. 1824 fra Roeskilde Skole, ved hvilken han 16. Febr. 1838 blev eft. Lærer, 17. Nov. f. A. Adjunct og 20. Sept. 1851 Overlærer. Entled. 23. Aug. 1866. Eml. Grølew, F. L. 1, 208 og Suppl. 1, 244—45.

2. Hans Christian Broager, f. 17. Juni 1808, † 1809.

3. Christine Sophie Broager, f. 17. Juli 1810 (B.).

∞ 24 Juli 1829 Niels Christopher Schulz, f. 28. Marts 1800 i Roesk., dep. 1818 f. Roesk. St., Esp. i Rørup og Olin. † 17. Jan. 1839.

4. Johannes Bøye Broager, f. 3. Aug. 1812 i Keerslev, dep. 1833 f. Roesk. St., Esp. i Orskloster og Drum, Bib. St.

∞ 2 Jan. 1851 i Keerslev Maria Rasmusen, f. 25. Apr. 1820 f. St.

Eml. Grølew, F. L. 1, 207—8 og Suppl. 1, 244.

16. (87). Christian Peter Christensen, f. 1. Febr. 1796 i Randers, var en Søn af Generalmajor Christian Peter v. Christensen og Kirsiine Bang. Deponerede 1813 fra Randers

Skole (mg.), 1814 cand. philos., 25. Apr. 1817 cand. th. laud. 29. Aug. 1820 hom. Pr. I., lat. Pr. h. ill.; 25. Juli f. A. Adjunct ved Randers Skole, 25. Nov. 1825 Egv. i Torning og Lybsgaard. 15. Mai 1831 i Sjelle, Stjørring og Raasbø og 10. Dec. 1840 i Gadstrup og Egv. † 23. Mai 1854.

∞ i Sept. 1825 i Randers Christiane Borup, f. 1804 i Randers, D. af Rjøbmand Borup f. St. Deres Søn Christ. Peter Christensen, f. 6. Apr. 1830 i Thorning, dep. 1847 fra Roesl. Skole.

Eml. Flemens Gfterr. om Lærerne ved Randers Skole, S. 51.

17. (88). Dybo Emanuel Christian Grove, f. 24. Dec. 1796 i Helsingør, hvor hans Fader Generalrigscommissair Andreas Christian Gottlieb Grove var Kammertener ved Dresteds Lofblammer, hans Moder var Henriette Petronelle Jesen. Deponerede 1817 f. Helsingørs Skole, 1818 c. ph., 23. Apr. 1822 c. theol. h. ill.; 5. Dec. f. A. hom. Pr. laud., lat. Pr. laud.; 8. Jan. 1823 p. Capellan i Magleby og Holtug i Sjell. St. (ord. 5. Febr.); 29. Decbr. 1826 Egv. i Rautrup, Søbø og Beile; 24. Febr. 1832 i Kirkevalsø og Særlose; 31. Aug. 1854 i Gadstrup og Egv. Entled. 6. Juli 1864. † 2. Dec. 1865 i Roeskilde.

∞ Cathrine Maria Lundwall, f. 15. Aug. 1799, † 30. Juni 1864 (u. B.) i Gadstrup.

Eml. Kengnid „Joh. Chr. Grove“, S. 3.

18. (89). Jens Vilhelm Leih, f. 1. Juni 1810 i Farum, S. af Peter Leih (der dep. 1793 fra Metropolitanstolen), Skolelærer i Farum. Han dimitteredes 1829 til Universitetet f. Frederiksborg Skole, 1830 c. philos. h. ill.; 7. Juli 1835 cand. theol. h. ill.; 10. Novbr. 1847 hom. Pr. laud., 15. Dec. f. A. lat. Pr. laud. 14. Oct. 1843 est. Adjunct i Borningborg; 11. Martz 1846 entled. fra 30. Sept. f. A. at regne; 27. Nov. f. A. Adjunct i Aarhus; 1. Nov. 1852 Egv. i Ribløse i Sjælland; 19. Sept. 1864 Egv. i Gadstrup og Egv f. St.

∞ 26. Apr. 1848 Laura Elisa Sophia Schytte, f. 11. Juni 1824 p. Tersløsegaard, D. af Justitsraad Johan Jacob Gottfred Schytte, f. 8. Apr. 1786 i Rb., entled. Amtsforvalter

i Bordingborg, og Emilie Georgine Hansen, f. 3. Oct. 1800 i Rbh, † 4. Januar 1860. Deres Børn:

1. Emil Leth, f. 6. Apr. 1849 i Aarhus, Discipel i Roeskilde Kathedralskole.
2. Camilla Leth, f. 11. Apr. 1854 i Nidløse.
3. Laura Bildetmine Leth, f. 20. Sept. 1839 i Nidløse.

II. Præster til St. Jørgensbjerg og St. Jbs.

(Vare en Tid lang tillige Succentorer ved Domkirken.)

St. Jbs Kirke blev nedlagt ved Igl. Resol. af 1ste Apr. 1808 og St. Jørgensbjerg forbundet med vor Frue K. i Roeskilde.

1. (90). Jørgen Henriksen Flintb, f. 1535 i Restved. Var 1571 Egp. ved St. Jørgensbjerg og St. Jbs og Succentor ved Roeskilde Domkirke. † 5. Jan. 1607 (begravet i Roeskilde Domkirke).

∞

Sønnen Mag. Frank Jørgensen blev 1625 Lector Theologiae ved Roeskilde Domskole, hvorfra Præsteembedet ved Domkirken da blev adskilt.

Eml. Hofmans Fundats. VII, 226. Sjæsfings Jubel II, 1, 150.

2. (91). Jesper Christophersen fra Herløv (Casparus Christophori Herloff) var ifølge hans egenhændige Quittinger 1602 og 1604 Herer i Roeskilde Skole (Nr. 59) og blev 1607 Egp. her.

Eml. S. Bloch, Roeskilde Domst. 2, 34.

3. (92). Mads Sørensen Birkop, født 1563 i Rolding, var fra 1591 Herer ved Roeskilde Skole (Nr. 44), avancerede til 5te Lectie, og blev 1603 Rector f. St. (Nr. 10) til 1617, da han blev Succentor Capituli og Egp. ved St. Jørgens og St. Jbs Segne. † 28. Mai 1628. Han havde 1621 Peter Christensen Bordingborg til Medhjener i Succentoratet (maaskee fordi han selv ikke

funde slynge). Denne blev 1625 Capellan i Helsingør. I hans Gravskrift i Marm. Dan. nævnes han blot Rector ved Roesk. Skole.

∞ Birrete Rasmusbatter, som døde kort før ham og hviler under samme Gravsteen. Deres Søn Hans Madsen dep. 1621 fra Roeskilde Skole, ved hvilken han 1624—5 var Hører (Nr. 92), senere Sgp. i Brøndbysøster og Bester.

Sm. l. Marm. Dan. II, 283. S. Bloch, Rosk. Domsk. 1, 46; 2, 36.

A. (93). Mag. Søren Nielsen Hjort (Sev. Nic. Cervinus), f. 1585. Var 4de Lectie-Hører i Viborg indtil han 9. Nov. 1620 blev Conrector i Roeskilde under Rector Boe Lauridsen, hvem han 27. Juni 1632 succederede. Men i sit Rectorat viste han sig i en Strid med Universitetet og sin Formands Arvinger om Raadenssaaret af præbenda januæ, der laae til Rectoratet, saa urimelig og gjensidig, at han ikke blot tabte Sagen, der var utvilsom, men ogsaa Capitelets og Bispens Velvillie. Da der nu tillige klagedes over hans Strengthed imod Disciplene, blev han 1627 af Gangler Christian Friis sat fra Embedet. Han søgte nu forgæves Befordring forskjellige Steder, men var efter Mads Sørensens Død ved Capitlets Understøttelse saa heldig at blive hans Estermand i dette Embede, idet han under 12. Decbr. 1629 fik 3de Collatser 1, paa Succentoratet af Ernst Berghmann, Cantor ved Roeskilde Domkirke; 2, paa St. Jbs Sogn af Hr. Augustinus Sandt, Canonicus & Vicarius Roeschildensis, tidligere Feltpræst hos Christian IV, derefter Scholarcha i Roeskilde (jml. Marm. Dan. 2, 288, S. Bloch, R. D. 1, 25) paa Martini v. d. Meidens Begne og 3, paa St. Jørgens Sogn af Bertel Hansen, Cannik og Forstander i Duebrødre Kloster. Samme Dag afgav han Revers, at han vilde forslaffe en dygtig Person at forvalte Choret med Sang og forsørge Kirkerne og Menighederne med tilbørlig Gudsstjeneste efter den Stik, som sal. Mag. Mag. Soffrensen gjort havde, og at, dersom nogen mærkelig Brost skulde findes paa hans egen Person, det Gud vilde afvende, da skulde hans Collatser derved være forbrudte". † 27. Sept. 1653 i dette Embede og ligger begravet i Domkirkens søndre Gang.

∞ 1627 sin Tjenestepige Anna Jacobsdatter, f. 1600, † 21. Aug. 1658 (5 S. 2 D.). Begravel sammen med Randen i Domkirken.

Sm. l. Bonterriden, Marm. Dan. II. 279. St. Friis, R. D. 2, 224 (hvor Gravskriften ogsaa omtaler Koncu. der ikke nævnes i Marm. Dan.). S. Bloch, R. D. I. 47—50.

5. (94) Niels Pedersen, maaſtee ham, der dep. 1648 fra Metropolitanstolen (imm. 2. Juni); blev 28. Oct. 1653 Egp. her.

6. (95). Jens Hansen Anſlet, (maaſtee den Jens Hansen, der 1654 deponerede fra Metropolitanstolen, (imm. 6. Mai); blev 28. Juni 1670 Egp. her.

7. (96). Mag. Hans Kjeldsen Tausen (Joh. Chilianus v. Achillis Tausanus), f. c. 1660, deponerede 1679 fra Roeskilde Skole, blev 6. Febr. 1686 Cap. her, og 17. Apr. 1700 Egp. f. St., tog i dette Embede 30. Apr. 1704 Magiſtergraben i Rbh. (Nr. 1130) † 18. Mai 1719.

∞ Beate Dalhus, f. 1664, † i Decbr. 1740, D. af Mag. Esſild Lauritsen D., Leetor Theol. i Roeskilde. (S. Bloch, R. D. I, 33).

Sm. l. Gjesſings Jubel. I, 370, Tab. S. Bloch, R. Domst. IV, 16.

8. (97). Erik Willadsen Lyde, f. i Nov. 1685 p. Bornholm, deponerede 1708 fra Roeskilde Skole (imm. 17. Juli); 5. Aug. 1712 eand. theol. h. ill. 1713 Hører i Roesk. Skole (Nr. 158); 29. Mai 1719 Egp. her. † 1723.

Sm. l. S. Bloch, R. D. II, 41. IV, 22.

9. (98). Otto Olsen Maar, f. i Marts 1689 i Strøby ved Storehedinge, dep. 1709 fra Roesk. Sk. (i Mater er Stolen ikke angivet), ved hvilken han 1712 blev Hører (Nr. 157); tog i denne Stilling 6. Oct. 1713 theologist Attestats (h. ill.); 11. Juni 1723 Egp. her, f. A. Egp. i Magleby ved Skjelſter, † 1729.

Sm. l. S. Bloch, R. D. II, 41. IV, 22.

10. (99.) Hans Vager (rimeligviis Hans Poulsen Vager, f. 1685 i Rjerteminde, dep. maaſtee 1708 fra Nyborg Skole

(Joh. Baggerus, 21 A. gl.), 20. Febr. 1720 c. th. n. c. 3. Decbr. 1723 Egp. her. † 27. Decbr. 1730.

11. (100). Ole Pedersen (Turpe ell.) Unger, f. 18. Jan. 1691 i Roeskilde, hvor hans Fader Peter Olsen Unger var Raadmand. Dep. 1716 fra Roesk. Skole (imm. 11. Juli); 16. Nov. 1719 c. theol. laud.; 1720 Hører i Roesk. Sk. (Nr. 171), og avancerede 1730 til at blive Hører i 5te Lectie, dog efter først at have maattet afgive en skriftlig Forsikring om en moderat Omgang med Ungdommen; 10. Febr. 1731 Egp. i St. Jbs og St. Jørgens Menigheder ved Roesk., † 1776.

∞ 21. Sept 1731 i Roeskilde Elisabeth Lind, D. af Conrector Steen Lind. Af deres Sønner Peter Unger og Steen Unger, der dep. 1756 fra Roesk. Skole, blev den sidste 1772 persf. Cap. hos Faderen.

Sm. S. Bloch, R. D. I, 42-43. IV, 23.

12. (101). Carl Christian Bendtsen, f. 27 Jan. 1745 p. Jægersborg, S. af Peder Bendtsen, fgl. Jæger, og Bevil Rasmusbatter. Dep. 1764 fra Frederiksborg Sk. (imm. 13. Juli); 14. Mai 1765 cand. philos.; 15. Juni 1768 cand. theol. h. ill.; 2. Dec. 1775 Egp. i St. Jbs og St. Jørgensbjerg; 13. Dec. 1784 Egp. i Herstedøster og Vester. † 31. Mai 1809.

∞ 1776 Gunild Dorothea Nyholm, f. 8. Marts 1754, † 23. Aug. 1836, D. af Christopher Nyholm (der dep. 1731 fra Frederiksborg) Egp. i Slaglille og Bjernede og Elise Virgittie Schrøder. (Ingen Børn).

Sm. S. Giesing II, 1, 234, Tab. I. Lengnick, Fam Nyholm, S. 6.

13. (102). Jens Palæmon Aagaard, f. 6. Oct. 1756, var en Søn af Jens Aagaard (der dep. 1732 privat), Egp. i Saaby og Ribserup i Sjælland, (der omtales hos Nyerup, S. 1), f. 23. Sept. 1714, † 1762, og Helene Marie Laurberg, † 1758. Plev efter Forældrenes tidlige Død 1768 sat i Roesk. Skole, hvorfra han dep. 1776 (laud.); tog 8. Juli 1777 filosofisk og 17. Marts 1781 den (store) philologiske Examen, begge med laud.; 16. Jan. 1783 underkastede han sig theologisk Attestats (h. ill.), blev s. A. Hører ved Roeskilde Skole (Nr. 200), men

allerede 3. Decbr. 1784 Egp. i St. Jørgensbjerg og St. Jbs, † 14. Mai 1786.

∞ 31. Jan. 1783 i Roeskilde Dorothea Friis, døbt 3. Sept. 1759 i Roesk., † 13. Marts 1812 f. St., (D. af Borgemeester Peder Fr. f. St. og Petronelle Jacobine Friis). Hun ∞ 2, 15. Juli 1796 i Roesk. Carl Albrecht, Forvalter over Sibstrups Ladegaards Gods.

Deres Søn Peter Friis Aagaard, f. 1783.

Sml. Gieskings Jubell. II. 2. 117—18. S. Bloch, Rosk. Domk. IV. 38. Hundrup, Philologiske Cand. 1849, S. 29 (Nr. 34) og 2. S., S. 20.

14. (103). Andreas Reinhard Schreiber, f. 4. Oct. 1755 af Forældrene Bartholomæus Philip Schreiber, 11. Jan. 1760 Stabsmusikus i Roeskilde, og Kirstine Berg, f 1730, † 8. Dec. 1812 i Roesk. Dep. 1775 fra Roesk. St., tog 15. Juli 1776 den philosophiske Examen (laud.), 21. Sept. 1779 theologisk Attestats (h. ill.); f. A. Hører i 2den Lectie i Roesk. St. (Nr. 198), 1781 i 3die Lectie; tog 15. Dec. 1783 den (store) philosophiske Examen (laud.); 21. Juli 1786 Egp. i St. Jørgensbjerg og St. Jbs; 8. Sept. 1795 af Etatsraad Bartholin Eichel kaldet til Egp. i Soderup og Ejlsdstrup i Sjælland, (indsat 25. Oct.). 25 Juni 1797 tillige Provst i Mehrløse Herred. † 2. Nov. 1802. Han findes ikke i Litteraturlexika.

∞ 2. Novbr. 1786 i Roeskilde Edele Brønninge, f. 23. Sept. 1765 i Roesk., † 30. Juni 1832 f. St., D. af Kjøbmand Søren Jacobsen Brønninge (Brünnich), f. 13. Apr. 1730, † 28. Mai 1806 i Roesk., og Anna Kirstine Schiss, f. 2 Aug. 1736, ∞ 23. Jan. 1755, † 31. Mai 1821. Deres 4 Sønner og eneste Datter findes med Descendenter i Hundrup. 4 Roesk. Fam., S. 14.

Sml. S. Bloch, R. D. IV, 38, II, 47. Hundrup, Philog. Cand. 1849, S. 41 (Nr. 65) og 2. S., S. 21.

15. (104). Hans Friboe Garde, f. 11. (døbt 15.) Aug. 1767 i Biltz i Sj., hvor hans Fader Provst Hans Jørgen Garde (der dep. 1733 fra Frederiksborg I. Skole) var Egp., f. 28. Febr. 1713, † 25. Sept. 1787. Hans Moder Bibeide Petrine Friboe † 10. Oct. 1783. Optoges 5. Sept. 1783 i Roesk. St., hvorfra han dep. 1786 (h. ill.); 1787 c. ph. laud.; 28. Apr. 1794 acnd. theol. h. ill.; 28. Oct. 1795 hom. (laud.) og catechetisk

Prove (laud.); 16. Oct. f. A. Egp. i St. Jørgensbjerg og St. Jbs; 3. Nov. 1797 i Lhirsted, Skjerringe og Seileby p. Laaland; 22. Aug. 1806 i Horslunde og Nordlunde f. St., blev tillige Provst i Nørre Herred. † 8. Oct. 1819. Han optraadte ikke som Forfatter.

∞ 22. Sept. 1796 i Roeskilde Inger Marie Bruun, f. 22. Febr. 1775 i Roesk., † 6. Oct. 1834. D. af Kjøbmand Søren Bruun, Stadsofficier og Igl. Consumtionsforragter i Roeskilde og Inger Dorothea Borch. Deres 8 Børn findes i Hundrup, 4 Roesk. Famil., S. 6.

Sml. Hundrup a. St. Friis's Udg. af Rhede, Laal. Hist. 174 (og Grølew. F. L., Suppl. 1, 544—5 under Art. S. O. Garde.)

16. (105). Otto Grundtvig, f. 20. Oct. 1772 i Odder Præstegd, hvor Faderen Johan Grundtvig, der rep. 1750 fra Roeskilde Stole, var Egp. (ansørt hos Ryerup, S. 202). Moderen var Cathrine Marie Bang. Optoges 1786 i Hertusholms Skole, hvorfra han deponerede 1789 (laud.); 1790—1 cand. philos. laud.; 29. Apr. 1794 cand. theol. h. ill. sp. scr. l. d.; i Efteraaret 1795 blev han Prædikant ved det Harboørke Frue Kloster i Aab.; 3. Jan. 1798 Egp. i St. Jørgens og St. Jbs (ordin. 2. Marts); 14. Marts 1800 Egp. i Lortildstrup og Lillebrænde p. Falster; 1805 tillige Provst i Nørre Herred; 31. Juli 1815 Rang med Amtspræster; 23. Mai 1823 Egp. i Gladsaxe og Herlev i Sjælland. † 14. Januar 1843. Han har udgivet nogle Afhandlinger og Prædikener, før største Delen indførte i Fallesens theologiske Maanedsskrift.

∞ 8. Sept. 1798 Maria Amalia Valle, f. 3. Decbr. 1778, † 16. Dec. 1833, D. af Biskop Dr. theol. Nic. Edinger Valle og Frederikke Severine Grundtvig. Deres 8 Børn nævnes hos 3. Barfob, F. O. 2, 195.

Sml. Gjesfinge Jubell. III. 165. Barfob, F. O. 2, 194—6. Fr. Barfob D. O. 1, Sp. 156. Nr. 73. N. F. S. Grundtvig „Ved Broder Ottos Riste 21. Jan. 1843. B. L., 1843 Nr. 19. Aar. Cont. Gft. f. A. Nr. 18. Grølews F. L. 1, 507—8. Suppl. 1, 598—99.

17. (106). Lauritz Michael Melchior, f. 25. Apr. 1771

i Kbh., hvor hans Fader Bøgtelieutenant Hans Melchior, da var Politiretskriver, † 2. Mai 1808. Hans Moder var Cathrine Marie Wilh (Hvidt?). Blev 1789 pr. dimitteret til Universitetet af Decanus (senere Biskop i Laaland) R. Nøller (laud.); 1790 cand. philos. (udm.); 11. Juli 1793 cand. theol. laud.; af- lagde de praktiske Prøver med samme Udsald; var i 7 Aar the- ologisk Manuscripteur; 4. Apr. 1800 Egp. her; 13. Apr. 1808 Egp. i Brøndum og Hvidberg, Vib. St.; 28. Dec. 1844 efter Ansøgning entleb. i R. m. B. Opholdt sig derefter i Skive, hvor han † 3. Aug. 1848. I Litteraturen er han blot optraadt med:

„Kort Veiledning til at kjende Ordklasser og Retfærdnings- regler i Modersmaalet. Viborg 1815.“

∞ 4. Juli 1800 i Kbh. Johanne Henriette Marie Cle- mensen, f. 25. Apr. 1780 i Kongens Lyngby, † 16. Juni 1841, D. af Forpagter Andreas Clemensen og Sidse Marie An- dersen. De havde 8 Sønner (hvoraf kun 3 overlevede Faderen) og een Datter.

Sm. J. Barfod, D. G. 1, Sp. 176 (Nr. 151), II, Sp. 87. Grs- lems ff. 2, 256 og Suppl. 2, 355.

III. Præster ved Vor frue Kirke i Roeskilde.

Var (23. Apr. 1687) annexeret til Domkirken i Roeskilde, hvis nederste Capellan var Egp. vertil. Hofman, Fund. VII, 271. Gjesfing, Jubel. III, 379.

1. (107). Hans Oluffen.

2. (108). Wilhelm (ell. Billum) Lauritsen, forhen Hs- rer i Roeskilde (Nr. 22), blev Egp. her. † 1594.

∞

Sm. S. Bloch, R. D., 2, 32.

3. (109). Niels Hansen Roeskilde forhen Hsrer i Roeskilde (Nr. 44); 1594 Egp. ved vor Frue K.

om 18. Aug. 1594 sin Forwards Enke.
 Sm. l. S. Bloch, N. D. 2, 33.

4. (110). Oluf Hansen fra Herfølge (Olaus Joh. Herfølge), blev 1599 Hører ved Roesk. Sk., senere Præst ved Frue Kirke. Sm. l. S. Bloch 2, 34.

5. (111). Knud Sørensen, 1618 Sgp. her.

6. (112). Ole Christensen, deponerede 1615 fra Roeskildes Skole (imm. 31. Oct.), var tidligere (1614) Hører ved denne Skole; 1619 Cap. i Gadstrup og Syp (ord. 22. Sept.), men blev 6. Søndag i Adv. f. A. ordin. som Præst her; han levede endnu 1654. † form. 1666. See ovenfor Nr. 73. S. Bloch, N. D. 2, 35.

7. (113). Christophør Hansen Fenningemark, deponerede 1653 fra Roeskildes Skole (imm. 16. Mai), ord. Cap. 1662 (maafæe ansat selv som Sgp. 14. Mai 1666) tom 1667 til Balløby.

8. (114). Søren Lyngby, Sgp. 1667—70. See ovenfor Nr. 42.

9. (115). Anders Dinesen Morfin, 1670—89 (Nr. 56).

10. (116). Laurids Madsen Lykke, Igl. cfr. 5. Martii 1689, † 19. Mai 1712. See Nr. 57.

11. (117). Rasmus Dgler, Igl. cfr. 30. Apr. 1712—1721. See Nr. 58. (Nr. 44).

12. (118). Lauritz Nielsen Spangenberg, Igl. cfr. 28. Juni 1721, † 1733. See Nr. 59.

13. (119). Søren Michaelsen Franch, Igl. cfr. 17. Juli 1733—1752, see ovenfor Nr. 60 (Nr. 45).

14. (120). Peter Hersleb Ahildgaard, f. 12. Dec. 1727 i Røraas, hvor hans Fader Jubellæseren Peter Jensen A. (der dep. 1713 fra Christiania Skole), var Sgp.; hans Moder var Anna Sophie Christophersdatter Hersleb. Han blev sat i Helsingørs Skole, hvor hans Farbroder, den bekjendte, senere saa dygtige Helsingørste Rector, Christian Ulrik A., dengang var Conrector. Deponerede 1746 fra denne Skole, og underkastede sig 22. Juni 1748 theologisk Attestats (laud.). S. A. blev han af sin Mor-

broder Biskop Peder Herkleb kaldet til 2den Lectie-Hører i Koeskilde Skole, hvorfra han 21. Apr. 1752 blev Egp. ved Frue Kirke i Koeskilde; 26. Dec 1766 blev han nederste Capellan ved Holmens K. i Kbh. og 13. Mai 1773 Egp. ved Frelsers K. paa Christianshavn; 5. Sept. 1788 Egp. ved Nicolai Kirke i Kbh.; † 2. Mars 1799, efter 1 et Par Aar at have været blind. Begravet i vor Frue K. i Koeskilde, hvor der i den søndre Eidegang af Højstøbet, D. for Prædikestolen er indmuret en hvid Marmortavle med Indskrift, samt et Brystbillede foren og en Asteurne forneden. Han har udgivet et Par Prædikener.

1, 6. Dec 1752 Ingeborg Schnabel, døbt 26. Mai 1726 i Koesk., † begr. 20. Aug. 1756 i Domkirken (u. B.), D. af Rector Mag. Verndt Schnabel i Koeskilde.

2, 1763 Apollone Maria Gamburg, f. 15. Mai 1742, † 4. Jan. 1813, D. af Provst Villads Gamburg (døp 1728 Koesk.)

Sm. Gjesings Jubel II. 1. 188. II. 2. 271. Hættel. Aarb. Domf. 2. 442. Erlandien, Thronhjems Et., S. 182. Bloch Eubr. Vor Frelsers K., S. 42-3. Worms Litt. Per 3. 6. St. Friis, N. D. 2. 213-4.

15. (121). Hans Christian Thestrup, f. 21. Februar 1732 i Danmark paa Laaland, var en Søn af Mag. Ole Frantsen Thestrup, Egp. i Danmark og Tilsitse, der d. 1696 fra Nalskov Skole, og Johanne Dorothea Afte. Efter Faderens tidlige Død levede han et Par Aar hos Moderen i Maribo, hvorpaa han 1738 blev sendt til Aalborg, hvor hans Farfader Frantz Thestrup, † 1735, havde været Biskop, hvor hans Farbroder Etatsraad Mag. Mathias de Thestrup til Mariager Kloster, havde været Rector, og hvor hans ældste Broder Mag. Georg Frederik Stampe Th., der nu traadte ham i Faders Sted, var 4de Lectie-Hører. 1751 blev han af Mag. Ludvig de Gemmer fra Aalborg Skole dimitteret til Kbh.s Universitet. 1752 tog han den philosophiske Examen, hvorefter han opholdt sig nogle Aar i Norge, først hos sin Morbroder Provst Hans Casen Afte i Vardal i Bergens Et. Det næste Aar fik han Condition hos den befjendte lærde Herman Ruge, hvor han forblev til 1759; kom derpaa atter til Kbh. og underkastede sig 28. Juni 1759 (ifte 1760) theologisk Attestats (n. c.), hom. Pr. laud.; blev derpaa Infor-

mater hos Esrd. Herslebs Søn Peter H. (siden Høiesteretsadvokat), der forblev under hans Oplysning i 6 Aar. 23. Jan. 1767 blev han af Grev Holstein til Vedreborg kaldet til Egg ved vor Frue K i Koeskilde; 13. Febr. 1782 blev han Egg. i Arendal og 6. Decbr. 1793 Egg. i Holt, Dybaa (Dybvaag) og Flougstad; 22. Juli 1800 blev han tillige Provst i Nedens Provsti (V. Woland) til 1805. Han indtager ingen Plads i Litteraturen, men var i sine kraftige Aar en yndet Taler. I Eelftab var han livlig, munter og vittig; men Alderen fløvede ham efterhaanden og i sine første Aar kunde han aldeles ikke besatte sig med sit Embede. (I 1806 fik han personel Capellan). I 1797 blev han første Medlem af den da oprettede Førligelsescommission (til 1805)

∞ 23. Sept. 1767 Charlotte Juliane Harboe, f. 1745, † 1812, 20de Barn af Oberst Harboe. Hun fødte ham 2 Døtre og 3 Sønner, af hvilke Frants Christian Th. (der dep. 1789 fra Koeskilde Skole) 1798 blev resid. Cap. i Holt. Provstens Descendents findes paa Lengnids Stamtable „Hans Chr. Thestrup“.

Eml. Gjeefngs Jubel. I, 480. Stamtable. Lengnids Rasmus Peter Thestrup (S. 7) og Hans Christian Thestrup. N. Favn, Helte Præsters og Præstegjelds Historie (Arendal 1859), S. 74-81.

16. (122). Arild Friis Vorfse, f. 27. Sept. 1751 i Veilby, var en Søn af Frederik Christian Vorfse (der dep. 1740 fra Horsens Skole), Egg. i Veilby og Horns, Aarb. St., og Mette Friis (D. af Pastor Arild Friis). Deponerede 1765 privat med Testimonium af Narhuus Skoles Rector. 6. Mai 1766 e. ph., 12. Decb. 1772 cand. theol. h. ill.; blev 30. Marts 1782 Egg. ved vor Frue K. i Koeskilde; 1795 Egg. i Spylinge og Lyngby i Sj. † 1824.

∞ Dorothea Pohlmann. Ingen Børn.

Eml. Lengnid, Fam. Vorfse, S. 4.

17. (123). Mathæus Brangstrup, f. 28. Febr. 1761 i Steen, hvor hans Fader Hans Brangstrup var Kjøbmand, hans Moder var Maren Lech. Han blev 16. Novb. 1778 indsat som Discipel i Koeskilde Kathedralskoles 3die Lectie; 1783 blev han fra denne Skole dimitteret til Universitetet (laud.); 17. Juli 1784 tog han den philosophiske og 26. Apr. 1788 den (Rore) philolo-

giste Examen (laud.) og 6 Novbr. 1793 theologisk Examen (laud.). Blev 17. Apr. 1795 Egp. ved vor Frue Kirke i Roeskilde og **14. Oct. 1808 tillige til St. Jørgensbjerg.** † 25. Febr. 1829. Han er ille Forfatter.

∞ 19. Oct. 1796 Dorothea Maria Sündenbergh, f. 27. Febr. 1777 i Rbh., † 1866 i Roeskilde, D. af Johan Christian Sündenbergh, islandsk Rjebmand, f. 28. Mai 1751, † 23. Mai 1806 og 1ste Hustru Ane Sørensdatter Olsen, † 23. Sept. 1783 (1 D. og 3 Sønner, der 1815, 1819 og 1820 deponerede fra Roeskilde Stole.

Eml. Hundrup, Plogr. Gft. om Philos. Candidater 1849, S. 65 (Nr. 118). Løjld. N. N. Sündenbergh, S. 1.

18. (124). Hans Peter Boje Herkj, 1829—65 see ovenfor Nr. 61.

19. (125). Joachim Godtse Adam Wilhelm Bang, f. 11. Decbr. 1817 i Roeskilde, S. af ovennævnte Domprovt Jacob Hansen Bang (Nr. 19). 3 Oct. 1827 blev han optagen i 2den Klasse i Roeskilde Kathedralskole, fra hvilken han 1834 af Etatsraad S. Bloch blev dimitteret til Rbh's. Universitetet (laud.), 1835 cand. philos. laud.; 21. Jan. 1841 cand. theol. laud.; 1. Decbr. 1842 aflagde han den homiletiske (laud.) og catechetiske Prøve (h. ill.); 23. Marts 1843 blev han pers. Cap. i Skjelby og Gunderslev i Sj. (ord. 3. Mai); 13. Marts 1845 ref. Cappellan i Veser og Dnsberg p. Samsø; 23. Juli 1852 Egp. i Løsning og Korning, Arh. St.; 3. Febr. 1866 Egp. for vor Frue og St. Jørgensbjerg.

∞ 11. Juli 1845 i Roeskilde Inger Sophie Marie Kornerup, f. 26. Juni 1822 i Roeskilde, D. af Rjebmand Søren Frederik Kornerup, R. af D., f. 1. Nov. 1797 i Roesk., † 15. Apr. 1863 i Roeskilde og Anna Margrethe Kornerup, f. 25. Novbr. 1798 i Roeskilde, ∞ 12 Juni 1816 f. St., † 20. Marts 1864 f. St. De have haft følgende Børn:

1. Anna Cathrine Sophie Bang, f. 14. Mai 1846 i Dnsberg p. Samsø.

2. Søren Frederik Kornerup Bang, f. 7. Sept. 1847 i Dnsberg.
3. Peter Georg Bang, f. 16. Juli 1849 i Dnsberg.
4. Jacob Hansen Bang, f i Dnsberg 11. Aug. 1850, † 26. Jan. 1853 i Roeskilde.
5. Carl Frederik Emil Bang, f. i Dnsberg 29. Mai 1852.
6. Joachim Gottsche Adam Wilhelm Bang, f. i Løsning 29. Apr. 1856.
7. Hans Jacob Kornerup Bang, f. i Løsning 4. Juli 1857.
8. Sophus Bang, f. i Løsning 27. September 1858, † 25. Februar 1860 f. Et.
9. Frederik Ekte Christian Kornerup Bang, f. i Løsning 25. Juni 1861.

IV. Sognepræster i Himmelsø.

1. (126). Nads Orgelmester, havde været Organist ved Roeskilde Domkirke.

2 (127). Erik Jacobsen Grøbe fra Roesk, var 1602 Hører ved Roeskilde Skole (Nr. 56), han blev derefter 1610 Egp. her, og var endnu 1630 Egp. her og Vicarius ved Roeskilde Domkirke. Eml. S. Bloch, 2, 34. Bwerg, Sj. Tler 632 Note.

3. (128). Simon Nielsen Røstved, deponerede 1629 fra Latinskolen i Røstved (immatr. 4. Juni); 28. Juli 1631 Egp. i Himmelsø (ord. 11. Aug. f. A.). † c. 1666.

4. (129). Thomas Frandsen Trojel, f. 1634 i Ryberg, hvor Faberen Frantzk Tr., † 1640, var Rysmand, Moderen Anna Pedersdatter Lejste fra Norge, † 1645. Deponerede 1660 fra Roeskilde Skole (immatr. 6. Oct. Thomas Francisci Neoburgensis), 1665 Egp. her (ord. 22. Dec.). † 8. Juni 1702.

o 1667 Maren Hansb. Schæde, f. 1644, † 16 Juli 1677, D. af Rector Hans Peterfen Kallundborg, Rector i Roeskilde. Deres 9 Børn vare:

1. Anna Trojel, f. 17. Nov. 1667, † 1696.
 2. Simon Trojel, f. 12. Juni 1669 i Himmelsø, dep. 1689 i Roesk. St. Procurator i Roeskilde.
 ∞ 1, 9. Febr. 1725 i Hillerød Anna Holst, f. Bilde.
 2, 9. Marts 1736 i Hillerød, Jfr. Bodil Sophie Smith. † 12. Juni 1782. (1 D.). Sun ∞ 2, Knud Eberhard Hvas, Sgp. i Esbjerg, f. 1727, † 1806.
 3. Bodil Tr., f. 1670, † 1670 (16 Uger og 3 D. gl.)
 4. Bodil Tr., f. 14. Decb. 1670.
 ∞ v. Demann til Bedeleugd. i Himmelsø Sogn, Capt., 1709 Major. (1 S. 2 D)
 5. Frants Trojel, f. 29. Jan. 1672, † 1684.
 6. Dorothea Trojel.
 ∞ Heinrich v Erbed, Officier.
 7. Jens Trojel, f. 20. Apr. 1675, † 25. Juni f. A.
 8. Hans Trojel, Faderens Eftermand (Nr. 130).
 9. Jens Trojel, f. 27. Mai 1676, † f. A.
- Eml. Gjesfing, Ind. II, 1, 199. Lengnick, Fam. Trojel.

5. (130). Mag. Hans Thomsen Trojel, f. 14. Febr. 1674 i Himmelsø, S. af Forrige. Deponerede 1693 fra Roeskilde Stole, ikke som Universitets Rattriklen angiver fra Denske Gymnasium (Joh. Trojelius e Roeskild.); 11. Mai 1697 Baccal., 1699 Faderen abjungeret i Himmelsø; 3. Apr. 1700 Succesor; f. A. Magister i Rbh.; 26. Oct 1714 Sgp. ved vor Frelseres K. p. Christianshavn (indsat 4. Nov.); 1721 Sgp. i Skogn i Trondhjems St., hvorhen han dog ikke kom, men forblev i Kaldet (dog fik han 200 Daler aarlig af Skogns Kald. Han var en meget intrigant Mand, der ved sin Suedighed havde forskaffet sig Kongens Bevaagenhed og sin Befordring til Christianshavn. Kort efter Grev Steenbocks Arrestering havde han nemlig overrakt Kongen et Brev om de svenske Anliggender, som han foregav at have fundet paa Strandbredden, men som han selv havde sammensat. Etjøndt Indholdet af Brevet var meget magert, belønnede dog Kongen hans formeentlig udiviste Trofald med ommældte Embede.

Men dette Held gjorde ham driftigere og han gravede sin egen Grav han indgav nemlig i 1725 i Forbindelse med Commercessesfor Peder Rysfel atskillige nærgaaende Skrivelser med Bestyldninger mod Frederik IV's bekjendte Yndling Biskop Bartholomæus Deichmann i Christiania og selv mod Dronning Anna Sophie. Der blev derfor efter fgl. Ordre af 7. Mai og 11. Juni 1725 nedsat en Commission af 5 verdslige og 5 gejstlige Mænd, der 3. Juli f. A. dømte dem begge for crimen læsæ majestatis til at miste Hæder, Liv og Gods. Denne Døm blev dog paa Dronningens Forbøn ved fgl. Resol. af 16. Juli f. A. forandret til at Trojel skulde miste Kald og Kjøle, og at de begge paa Livstid skulde henstrikes paa Munkeholm uden at have Pen, Blæk, Papir eller Communication med Noget. 1730 blev Rysfel ved Chr. VI's Tronbestigelse løsladt. Trojel døde i Fængslet 1738. Han har skrevet: Etatsraad Peter Hjorts Levnet (Kbh. 1709. 4to); 4 Jubelsprædikener (1718). En Jubelsang og en Brudeprædiken, samt et Digt paa 3 Ark. Folio: Den vidtberømte danske Sømagt ved Admiral Judichær bygget og udbredet (Kbh. 1723).

∞ 26. Oct. 1700 Margrethe Borch, f. 16., † 6. Mai 1751, D. af Mag. Hans Borch, Sgp. i Vestrup og Elisabeth Suhr. Hun fødte ham 14 Børn:

1. Maren Trojel, f. 11. Juli 1701, † 24. Aug. 1759. Hendes Skønhed rostes mere end hendes Sæder.

∞ 17. Mai 1735 Mag. Christian Rold, f. 20. Jan. 1699 p. Bibygd., dep. 1719 f. Roestilke, Provst og Sgp. i Karrebæl i Sjell., † 1. Aug. 1748.

2. Thomas Trojel, f. 8. Aug. 1702, dep. 1723 fra Metropolitansskolen, Sgp. i Rissensbjerg, † 22. Decbr. 1769.

Eml. J. C. Niech, F. O. 2, 347. (Stamfader til den nulevende Slægt.)

3. Anna Elisabeth Trojel, f. 28. Apr. 1704, † 1748.

∞ Wilhelm Lindberg, f. 16. Jan. 1704 i Kbh., dep. 1722 fra Kallundborg, Sgp. i Besterborg p. Laal.

- † 1738. Sml. Rhode, Laaland, 2. Udg., S. 277.
4. Hans Trojel, f. 9. Febr. 1706, Stifspræst (?). † 1743.
 5. Bobil Cathrine Trojel, f. 2. Oct. 1707, † 23. Febr. 1708.
 6. Anna Margrethe Trojel, f. 2. Oct. 1708, † 1729.
 7. Peter Hjort Trojel, f. 7. Febr. 1710. † f. D.
 8. Bobil Dorothea Trojel, f. 20. Mai 1711.
 9. Peter Schæde Trojel, f. 7. Juni 1712, Styrmand, for-
gift 1743.
 10. Albert Trojel, f. 16. Mai 1714 i Himmelsø, dep. 1735
fra Helsingørs St., Cap. ved vor Frelfers K. p. Chri-
stianshavn, † 19. Jan. 1779. Bloch-Suhr, S. 62—64.
 11. Frederikke Louise Trojel, b. 29. Febr. 1716 i Frelf. K.
† 1741.
 12. Bobil Kathrine Trojel, f. 7. Mai 1717, † 17 . .
 13. Christiane Dorothea Trojel, f. 7. Mai 1717 (Evdilling)
† 17 . .
 14. Frants Trojel, døbt 24. Aug. 1718 i Fr. K., Gulds-
med, senere Visitator i Fredericia, † 30. Oct. 1802.

∞ 15. Aug. 1759 Birgitte Margrethe Holm.

Sml. A. Hoyer, Friedrich IVs Leben 2, 175—8. Suhm, Ny Samlinger
til den danske Historie, 3, 297—8. Gjesfings Jubel II, 1, 190—2. Gr-
landfen, Griffligheden i Trondhjems St., S. 300—302. Bloch-Suhr, Vor
Frelfers Kirke, S. 33—37. Lengnick, Kam. Trojel. Worms (2, 517—18,
3, 816) og Myerups (625—6) Litt. Lex.

6. (131). Mag. Johan Hansen Lieme, f. 1685 i Mid-
delfart, dep. 1704 fra Fredericia Skole (selligemed Broderen Nabs
Lieme (imm. 18. Juli); 18. Mai 1705 tog han i Kbh. Bacca-
laureigraden; 29. Juni 1706 cand. theol. (illum); 2. Juli 1714
hom. Br. laud. (indstreden 16. Juli f. A. med Charakteren laud.),
tog 1714 Magistergraden i Kbh.; 31. Dec. f. A. Egg. i Him-
melsø og 1717 sellige ved Roskilde Jomfruskole, † 26. Apr. 1763.

∞ 5. Juli 1716 Anna Magdalene Fløge.

Sml. Fr. Varfod, D. Ø. 2, 115, Nr. 571. Lengnick, personl. Bi-
drag, 1, 1, 29. W. Steel, Opt. om Rosk. adel. Jomfrusk., S. 68.

7. (132). Augustinus Lad, f. 10. Nov. 1710 i Odense, hvor hans Fader af samme Navn var Kjøbmand. Hans Moder var Hjertud Flensberg. Dep. 1731 fra Odense Gymnasium, 1732 cand. philos., 26. Nov. 1735 cand. theol. n. c.; 24. Oct. 1736 (16. Novbr. fgl. cir) Sognepr. i Langaa og Dgendrup i Fyen (ord. 30. Jan. 1737 i Odense af Biskop Jacob Ramus); 17. Juni 1763 Egp. i Himmelsø i Sj. † 1771.

∞ 12. Mai 1738 Maria Haar, f. Engberg, Enke efter hans Formand i Langaa Eduard Haar (der dep. 1718 fra Sorø), † 1736.

Sml. Fyens Stifts Ordinations Protokol, pag. 33.

8. (133). Niels Haar, f. 28. Januar (døbt 5. Apr.) 1731 i Langaa, hvor hans Fader den nysnævnte Eduard Haar var Egp. Hans Moder Maria Engberg; han var allsaa Stedsøn af Formanden. Deponerede 1750 fra Nyborg Skole; 2. Aug. 1756 underkastede han sig theologisk Attestats (h. ill.); 8. Aug. 1766 Egp. i Drølev og Soelbjerg i Sj.; 3. Juli 1771 i Himmelsø. Entlediget 1806, † 28. Aug. 1811. Ingen Skrifter. Af 7 Børn levede blot en Søn, der blev hans Eftermand.

∞ 22. Januar 1773 Anna Gedde Hanefeld, f. Fugl, f. 18. Jan. 1743, † 1820 og Enke efter Mag. Georg Samuël G., Hører ved Roesl Skole (Nr. 195), f. 1738, ∞ 19. Juli 1769, † 10. Aug. 1770, og Datter af Justitsraad Rasmus Fugl, Amtsforvalter i Roeskilde, f. 1702, † 4. Nov. 1761, og Inget Rielsb. Fogh, f. 25. Oct. 1701, ∞ 23. Marts 1735, † 24. Jan. 1783.

Sml. Leagnid, Niels Laur Fogh, S. 5.

9. (135). Eduard Augustinus Haar, f. 23. Oct. 1773 i Himmelsø, Søn af Foregaaende. Optoges 19. Apr. 1784 i nederste Lectie i Roeskilde Skole, hvorfra han deponerede 1792 (laud.); 4. Apr. og 1. Oct. 1793 underkastede han sig den philologisk-philosophiske Examen (laud.); 13. Juli 1798 tog han theologisk Attestats med Charakteren laudab. et quidem egregie; 21. Marts 1801 afslagde han den homiletiske (laud.) og 3. Junt f. A. den katechetiske Prøve med samme Udsald; blev derefter først

Expellan hos Faberen og 1806 efter hans Entledigelse Egg. i Himmelsø. † 9. Mai 1820. Ingen Skrifter.

∞ 6. Marts 1807 Caroline Frederikke Baagøe, f. 16. Sept. 1782 i Roskilde, † 29. Jan 1867 i Darum Præstegd., D. af Peder Baagøe, (der findes ovenfor under Nr. 47.)

Deres Børn ere:

1. Niels Peter Wilhelm Haar, f. 9. Mai 1810 i Himmelsø, dep. 1831 fra Rosk. St., forhen Skolelærer i Værdløse ved Ralsundberg.
2. Carl August Haar, f. 10. Mai 1812 i Himmelsø, 1833 Cand. pharmaciæ. Provisor i Frederiksborg.
3. Anna Christine Emilie Haar, f. 8. Oct. 1814 i S.
∞ 27. Mai 1842 i Roskilde Elieser Theophilus Gads, f. 26. Mai 1812, dep. 1831 fra Rosk. St., Egg. i Darum og Brandrup, (der er nævnt ovenfor S. 48 bl. Elieser Gads Søner).
4. Hans Jørgen Theodor Haar, f. 27. Jan. 1819 (dep. 1836 fra Rosk. Skole). Resid. Cap. til vor Frue K. i Aalborg og Egg. til S. Tranders.

∞ 8. Marts 1850 MarieChristine Jensen af Stege. Sm. Længvid, Kjels Laur. Fogh, S. 5.

10. (136). Frederik Schmidt, f. 27. Mai 1771 i Alminderød i Sj., hvor hans Fader Jubellæreren Christen Schmidt (født 27. Febr. 1727 i Kongsvinger, dep. 1745 fra Christiania Skole, 2. Mai 1748 cand. theol. n. c.) da var Egg., senere (9. Dec. 1773) Biskop i Aggershuus St. Efter at have nydt privat Undervisning hjemme optoges han 1785 i øverste Lectie i Christiania Kathedralskole, hvorfra han 1787 deponerede i Kbh. Ved examen artium erholdt han, ligesom næste Aar ved 2den Examen og 20. Oct. 1791 ved theologisk Attestats, Charakten laud.; afslagde derefter homiletisk Prøve med samme Udfald. 15. Juni 1792 blev han Præst ved Tugthuset i Christiania; gjorde 1794 med Stiftamtmand Frederik Wolløkke en Rejse til Nordtyskland; 1. Decbr. 1797 Egg. i Eger i Aggershuus St.; 1805 tillige

Provst i Kongeberg Provsti; 28. Jan. 1813 R^o; 1814 Medlem af Eidsvolde Rigsforsamlingen; s. A. Storchingemand i Christiania; nedlagde 1817 sit Provsteembede; rejste derpaa til Kbh. og efter ½ Aars Forløb med Ingemann 1817 til Lybstant, Frankrig, Schweiz og Italien, hvorfra han i Sept. 1819 vendte tilbage til Kbh.; 27. Dec. 1819 afskediget efter Ansøgning som norsk Embedsmand; 27. Sept. 1820 Egp. i Himmelsø og -Køeskilde Somsfrukoster; var fra 1822 til 1. Sept. 1832 tillige Bibliothekar ved Sjællands Stiftsbibliotek; disputerede 26. Mai 1826 efter Fakultetets Indbydelse for den theologiske Doctorgrad ved Kbh.s Universitet. † 16. Febr. 1840. Han har udgivet adskillige Læser, Prædikener og Psalmer, desuden Samlede Digte, Kbh. 1811 og Nye samlede Digte (Køeskilde 1835) med Forfatterens Portrait, samt en Doctordisputats: *Historia Paulicianorum orientarium*. Desuden har han skrevet *Christiane Korens Biographi i Nor* (en poetisk Nytaarsgave for 1816) og en Deel saavel profaiske som poetiske Oversættelser, hvorom Erlesens Forfatter-Lexikon giver nøjere Underretning.

∞ 10. Jan. 1791 Maren Elisabeth Mathea Oppen, s. 2. Apr. 1778, † 26. Dec. 1841 i Kbh., D. af Generalkrigscommissair Knud Oppen og Mette Kirstine Colling.

Jngen Born.

Sml. Autobiographi i Universitetsprogrammet ved Jubelfesten 1826, S. 27—30. *Retolog* af Fr. Thorup i *General- og biogr. Archiv* 1, 119—24; i *Suhrs Archiv for prakt. Theol.* II, 364—8 (Søndagen 1840, Nr. 25). *D. Nore Eidsvolde Repr.* 1845, S. 125—6. J. G. Quistgaard ved Fr. S. Jordef., *Køesl.* 1840. D. I. 1840, Nr. 42. Ingemanns *Smaa-digte* 1832, S. 96. *Erlesens*, F. 2 3, 69—76, Suppl. 3, 74. *Lange, Norske Forf. Ler.*, S. 554—5. *Hundrups Dr. Th.*, Nr. 135. *Fr. Barfods Fort.* 2. Udg. 752. *Lengnia, Sam. Blade*, S. 3.

III. (137). Anders Frederic Winding, s. 30te Juli 1785 i Hørselager i Fyen, hvor hans Fader Pastor Anders Winding, s. 21. Sept. 1754 i Ullemose i Fyen, (en Søn af Christian Winding), der deponerede 1773 fra Svendborg Skole, da var adjung- og succederende Egp., † 1800; hans Moder var Cathrine Petersen. Deponerede 1804 fra Aalborg Skole (laud.); 1805 cand. philos.

laud.; 20. Juli 1810 cand. theol. h. ill.; aflagde 6. Aug. 1812 homiletisk og katechetisk Prøve, begge med laud.; 15. Apr. 1818 Katechet i Stege (ord. 10. Juni); 29. Oct. 1824 Egp. i Naisbølle paa Laaland; 9. Oct. 1829 i Laars s. St.; 10. Juni 1840 i Himmelsø; 1859 efter Ansøgning entlediget paa Grund af Alderdom og Svagelighed i R. m. P. Han er meget musikalisk og har „componeret meget smukke Melodier til Christian Winthers dejlige Romancer“. Han lever i Rbh.

∞ Annette Maria Raaschou, f. 1795, † 3. Apr. 1865 i Rjøbenhavn. Deres Søn er den bekendte talentfulde Musikus August Winding.

SmL. Lander, Dimitt. f. Aalborg, 1, 150. Rhede, Laaland, nye Udg. ved Friis, S. 470.

12. (138). Risjenius Claus Wedel er født 27. Apr. 1809 i Thorum i Sj. St., hvor hans Fader Johan Peter Wedel (der dep. 1788 fra Frederiksborg Skole) da var Sognepræst, † 23. Juni 1840 som Provst og Egp. i Helsingø og Valby. Hans Moder Marie Cathrine Plum, f. 16. Aug. 1775, † 8. Novbr. 1856. Han deponerede 1828 fra Frederiksborg Skole; underkastede sig 1829 den filosofiske Examen (h. ill.) og 30. Apr. 1835 theologisk Attestats (h. ill.); aflagde 29. Marts 1836 den homiletiske (h. ill.), og 8. Jan. 1837 den katechetiske Prøve (laudab.); var derefter Institutbestyrer i Frederiksborg indtil han 24. Juni 1849 blev Egp. i Bredstrup i Ribe St., hvorfra han 6. Jan. 1860 forflyttedes til Himmelsø og Rosk. Somsfrukloster.

∞ 20. Nov. 1841 i Hjertøfte Doris Margrethe Jensen, f. 4. Juni 1809 i Hjertøfte, D. af Jubelkæderen Skolelærer Frederik Jensen s. St., f. 24. Febr. 1771, † 1. Nov. 1850, og Ane Margrethe Limm, f. 14. Nov. 1775.

De have følgende Børn:

1. Johan Frederik Wedel, f. 18. Oct. 1842 i Hillerød, i Mai 1864 Forstcandidat; 9. Oct. 1865 Sec.-St. i Art. Krigsreserve.
2. Christian Wedel, f. 2. Aug. 1844 i Hillerød. Deponerede 1862 fra Rosk. Skole, l., 1863 cand. ph. laud.

3. Johan Peter Bernth Wedel, f. 24. Febr. 1847 i Hillerød. Deponerede 1865 fra Købskilde St. (I.), 1866 cand. ph.
4. Jacob Wedel, f. 20. Juni 1852 i Bredstrup. Discipel i Købst. Kathedralskole.
5. Johan Laurentius Wedel, f. 17. Jan. 1855 i Bredstrup. Discipel i Købst. Kathedralskole.

V. Nogle gamle Degne ved Domkirken,

der tillige vare 5te Lectie-hørere ved Domskolen.

1. (139). Rasmus Thorbegn, nævnes 1586.

Sml. S. Bloch, Rosk. Domst. 2, 32.

2. (140). Laurentius Vincentii, var efter egenhændig Optegnelse 1586 Degn ved Domkirken, sandsynligviis tillige Hører. Sml. S. Bloch a. St.

3. (141). Christen Frandsen Solb, (ell. Thold.) var efter egenh. Qvittering 1591 Thorbegn og Hører. S. Bloch, S. 33.

4. (142). Niels Jørgensen, Erpthraus (Cimber) fra Halsborg, f. 1. Jan. 1564, var 1591 Hører og Degn her ved Kirken, resignerede 1593; 1. Aug. 1597 Rector i Sorø og Prof. design. Pædagog. ved Kbhhs. Universitet. 1602 Magister i Kbh., 1608 Lector i Lund, 1611 Hofmester hos Prinds Christian, † 1. Febr. 1642.

∞ Maria Jensebatter.

Sml. Winding, Acad. Hafn, p. 444. Thura, hist. litt., p. 34. S. Bloch, a. St., S. 33. Riitz, S. 290—1.

5. (143). Thønnes Hansen (Antonius Johannis), der dog ogsaa strev sig Thomas Hansen, var 9. Oct. 1593 Degn (og Hører) her. Resignerede 22de Febr. 1594.

Sml. Bloch, a. St.

6. (144). Alexander Rielsen Otzing (fra Odsøherred) [skrives ogsaa Sander Olsen], var 1593 og 94 Thorbegn, blev 15. Oct. 1595 ordineret til Præst.

Sml. S. Bloch, a. St.

7. (145). Christen Aagesen var 1595—96 efter egenhændig Qvittering Chorbegn.

Sm. S. Bloch, a. St.

8. (146). Niels Bendtsen fra Roeskilde, var Degn 1597, † 1599.

Sm. S. Bloch, a. St. S. 34.

9 (147). Frands Jørgensen (Franciscus Geogri Grest.), f. 1571 i Roeskilde, S. af Jørgen Henrichsen Hlinth, Sgv. ved St. Jørgensbjerg og St. Jbs (see ovenfor Nr. 90). Deponerede 1593 fra Roeskilde Skole, ved hvilken han 1595 blev Hører og 1601—2 var 5te Lectiehører og Degn ved Domkirken*); 1612 Mag. i Kbhv.; 1616 Rector ved Kbhv Skole; 1625 Lector Theologiæ i Roeskilde (men ikke Sgv.); 1639 første Lector Theol. ved det her oprettede Gymnasium, og Canonicus Capituli, † som Subbellærer 8. Juli 1746. Begravet i Domkirken.

∞ 1603 Elline Rielsdatter, f. 1586, † 28. Oct. 1649 (begr. i Domkirken). 10 Børn, der ere ubekjendte.

Deres Gravskrift, der ikke findes i Marmora Danica eller hos Friis lyder: Jeg lever og I skulle leve!

Herunder hviler Sal. Nester Frands Jørgensen, forstum Læsemester og Gannick her i Roeskilde, med sin Sal. Hustru Ellen Riels Datter, og haver disse Salig Menneſter levet i Egteſkab tilſammen XLIII Aar og avlet tilſammen X Børn, 3 Sønner og 7 Piger, og døde denne Salig Mand d. 28. Juli MDCLVI (ſkal være MDCXLVI) i hans Alders LX(X)III Aar. Jeſus, ſom er Livſens Hjerſte og Herre, ſkal opvælſe hannem paa den yderſte Dag til det ævige Liv. Amen!

Sm. i Hofmans Fundat. VII, 226. Script. Rer. Dan. VI, 605. Thura hist. litt. p. 30. Gjeſting II, 1, 150—2. S. Bloch, I, 31. 2, 34 og 61—2. Worms (1, 345) og Ryerups Litt. Lex. (1, 300).

10. (148). Laurids Radsen Roeskilde var ifølge Qvittering 1602—10 Degn her ved Kirken.

Sm. i S. Bloch, a. St.

*) At han 1602 blev Sgv. i Onbloſe og Sønderſted er en Forverling med en anden Mag. Frands Jørgensen, cand. poeſeos, Rector i Reſbøed, der 1602 i Kbh. erholdt Magiſtergraden.

11. (149). Rasmus Eriksen Afsens var 1605 Hører og Degn, 1613 Lector i Bergen, † 1619.

Sm. S. Bloch, a. St.

12. (150). Peter Schytte Roeskilde var Hører (Nr. 60) og Degn til 22. Sept. 1607.

Sm. S. Bloch, a. St. 34.

13. (151). Enoch Jacobsen fra Roeskilde, succerede den Forrige 1607. 1612 Præst i Jyllinge og Gundsømagle. † 8. Aug. 1640.

∞ Clara Sorensdatter.

Sm. S. Bloch, a. St. Worms (1, 488) og Nørnys (S. 287) Litt. 2.

14. (152). Christen Madsen fra Roeskilde var 1609 (ifte 1602) Hører og Degn.

Sm. S. Bloch, a. St. S. 35.

15. (153). Hans Petersen Barde, Hører og Degn 1619, siden Præst i Gadstrup og Syp. See ovenfor Nr. 74.

16. (154). Mag. Hans Lauritsen, dep. 1623 fra Roeskilde Skole, ved hvilken han derpaa blev Hører (Nr. 88) igjennem alle 5 Lectier og blev Degn ved Kirken, som hans Qwitteringer af 1626 og 27 udvise. Rejste derpaa udenlands paa Capillets Befoxtning til 1630; 1631 Conrector ved Roeskilde Skole; 28. Mai s. A. Magister i Rbh.; 1632 Canonicus Capit. og Forhandler for Dutebrødre Kloster, hvilket han endnu var 1628; derefter Prof. Mathes. ved Roeskilde Gymnasium. † 9. Mai 1654.

∞ 21. Novbr. 1642 Bobil Brochmand, f. 29. Mai 1624, † 18. Decbr. 1670. D. af Dr. Theol. og Prof. Hans Rasmusen Brochmand. (Sun ∞ 2, 24. Aug. 1656 Dr. Theol. Math. Foss, Bistop i Halborg.

Sm. Ryge. G. Kallundborgs Levnet, S. 2. Note. S. Bloch, R. D., 1. 33. 2. 8.

17. (155). Jacob Rielsen, see ovenfor Nr. 39.

18. (156). Frederik Jensen Busch fra Rudkjøbing, dep. 1627 fra Roesl. Skole, ved hvilken han 1629 blev Hører (bl. Hørere Nr. 98) og avancerede 1633 til 5te Lectie og Degn ved Domkirken. 1640 Syp. i Herrested og Allindemagle i Sj.

Sm. S. Bloch, a. St.

19. (157). Niels Barde var Hører og Degn her 1647.
Eml. S. Bloch, a. St.

20. (158). Hentil Mathiesen Schoubye, f. 15. Sept. 1703 i Christiania, var i 37 Aar Klokker her ved Domkirken. † 18. Febr. 1799, begravet i Domkirken.

∞ 1738 Gjertrud Samuelsd. Stænder, f. 12. Mars 1706 i Sønderborg, † 9. Apr. 1785 (begr. i Domkirken), D. Søn Peter S. dep. 1761 fra Roesk. Skole.

Eml. St. Friis, Roesk. Domf. 2, 218 (hvor Gravkriften findes.)

Rettelser og Tillæg.

§. 5, § 11 f. n. 1672, l. 1572.

- 6. At Morten Pedersen endnu 1592 beklædte sit Embede som overste Egv. ved Domkirken, sees ogsaa deraf, at han 26. Nov. d. A som Egv. ved Domkirken indviede det nye Graabrødre Capel (Pontoppidan, Danske Atlas VI, 130). Eml. S. 74.
- 27, l. 6. Tilføj: (Domprovst Christoffer Schultz) begravet 19. Marti i Domkirkeus overste Ivergang ved Choret lige overfor Døbefonten (uden Liigkeet).
- 66, Lin. 8. Tilføj. (G. W. Boejen) 26. Mai 1867 B. af D., † f. D. i Hærtsølev Præstegd. efter saa Ugers Evgelste.
- 81, l. 4 f. n.: 3. Decbr., l. 19. Sekt.
- 92, Lin. 6. † 1866 i Roesk., l. † 31. Juli 1866 paa Frederiksberg.
- — 10. Pastor Brangstrup bør være:
 1. Johan Christian Br., f. 18. Juli 1797 i Roesk. (døbt 20. Febr. 1801 i Frne K.), dep. 1815 fra Roeskilde St., 1816 cand. ph.; 20. Juli 1820 oand. th. h. ill.; 10. Jan. 1821 cand. th. h. ill. sp. script. lauds d.; d. 3. Oct. 1822 hom. og fat. Pr. l. l; 17. Marti 1824 Egv. i Farstrup og Lunby i Vib. St.; 24. Juni 1837 i Snotårup i Sj. St.; 1849 i Jyllinge og Gundsømagle. † 13. Febr. 1863 efter flere Aars tiltagende Svagelighed.
 - ∞ 22. Apr. 1825. Johanne Christiane Spudenberg, f. 15. Decbr. 1798, hans Moders Halvsøster. Eml. Lengnick, Cün=tenberg, S. 3.
 2. Wilhelmine Augusta Brangstrup, f. 26. Apr. 1799 i Roesk. (d. 30. Mai i Fr. K.), † 1864.
 - ∞ Emanuel Boeck, Godsforvalter.
 3. Hans Jørgen Br., f. 13. Decbr. 1800 i Roesk. (d. 20. Febr. 1801 i Fr. Kirke), dep. 1819 fra Roesk. Skole. † 183 . .
 4. Gottfred Ejvind Br., f. 3. Jan. 1803 i Roesk., dep. 1820 fra Roesk. St., 1821 cand. philos. Inspectent ved Bredegades Drengeskole i Kbh.

Navnefortegnelse.

Magaard, Jens Valæmon	102.	Gad, Gieser	30.
Magesen, Christen	145.	Garde, Hans Friboe	104.
Mibildgaard, Vet. Hersleb	120.	Galstjot, Jens Severin Hoi-	
Mislet, Jens Hansen	95.	stend.	65.
Mesens, Frands Griffen, see Griff-		Giad, Peter	36.
fen.		Grave, Gif Jacobsen	127.
Mjagge, Peter	47.	Grove, Eicho Egan. Christ.	88.
Mager, Hans	99.	Grundtvig, Otto	106.
Mang, Jacob Hansen	19. 29.	Grüner, Laur. Peter Wind.	32.
— Joachim Godtke Ad.		Gude, Ludv. Jacob Mendel	21.
Wilhelm	125.	Gyfting, Berthel Jensen	76.
Mendtsen, Carl Christian	101.	Gaar, Edu. Augustinus	134.
— Niels	146.	— Niels	133.
Mirch, Andreas	15.	Hammond, Giler	18.
Moesen, Carl Vilh.	61. 68.	Hansen, Christoffer	113.
Monde, Hans Oluffen	77.	— Niels Koeskilde	109.
Mrangstrup, Mathæus	123.	— Oluf	110.
Mroager, Eggert Christofh.	86.	— Peter, see Thisted.	
Much, Hans	12.	— Thonnes	143.
Musch, Frederik Jensen	156.	Hemningsen, Jørg., see Henrichsen.	
Christensen, Christen Peter	87.	Henrichsen, Jørg., see Hllnth.	
— Oluf	73. 112.	Herslov, Ehor Jesper Christ.	91.
Mlod, Peter	16.	Hertz, Hans Pet. Boje	61. 124.
Mold, Christian Frantsen	141.	— Jens Michael	17.
Molding, Mads Sørensen	92.	— Jens Michael	71.
— Morten Bedersen	51.	Hle, Peter Petersen	27.
Mbbesen, Jacob	84.	Hjort, Søren Nielsen	93.
Miffen, Frands (Mesens)	149.	Holberg, Diderik August	66.
Mlinth, Jørgen Henriksen	90.	Holst, Christian	46.
Mranck, Søren Michelsen	45. 59. 119.	Høver, Herman	38.
Gad, Christen Bram	31.	Jbsen, Hans, see Jersen.	
		Jpsen, Hans, see Jepsen.	

Jacobsen, Gnoch	154.	Nielsen, Jacob . 39. 52. 155.	
— Gric, see Grave.		— Simon, see Nestved.	
— Hans	41. 53.	Norbag, Gric Andersen . .	78.
Jepsen, Hans	34.	Dlesen, Søren	35.
Jersov, Niels Rasmussen .	40.	Olivarius, Carl August . .	69.
Jonasen, Søren	10.	Olsen, Søren, see Dlesen.	
Jørgensen, Frands	147.	Oluissen, Hans	107.
— Niels	142.	Ortved, Søren Rosbjerg .	20.
— Søren Hillerup	67.	Orgelmester, Nabs	126.
Kaalund, Laur. Peter . .	64.	Otzing, Alexander	144.
Knoff, Daniel	4. 26.	Paulin, Peder	1.
— Frederik	72.	— Peder, see Povelsen.	
Kange, Hans Ludvig . . .	70.	Pastorff, Jochum Bendisen	81.
Lauritsen, Anders	24.	Pedersen, Hans, see Barde.	
— Hans	154.	— Morten	2.
— Søren	48.	— Morten see Solbing.	
— Vilhelm	108.	— Niels	37.
Keth, Jens Vilhelm . . .	89.	— Niels	94.
Kieme, Johan Hansen . .	131.	— Nluf, see Unger.	
Kobberg, Christian	8.	— Peder	27.
Kyche, Gric Villads . . .	97.	— Povel	3.
— Laurids Matsen	57. 116.	Povelsen, Nis	63.
Kyngbø, Nicolai Sørensen	43.	— Peder	23.
— Søren	42. 114.	Radier, Jens Mathiesen .	82.
Kaar, Otto Ogen	54.	Randulff, Gnevold	6.
Kabfen, Christen	152.	Rasmus Chordegn	139.
— Laurids	148.	Røestilde, Niels Hansen see Han-	
Kaler, Balthas. Hansen .	80.	sen.	
Kelchior, Laur. Michael .	106.	Scavenius, Laur. Morten-	
Keyer, Henrik	13.	sen	5. 28.
Kosstin, Anders Dinesen	55. 115.	Schmidt, Frederik	135.
Kunthe Frederik Ludvigsen	79.	Schreiber, Andreas Reinhard	103.
Konker, Guzon Michael .	85.	Schulz, Christoffer	14.
Kestved, Simon Nielsen	128.	Schytte, Peter (Røestilde)	150.
Nielsen, Frands	125.	Simonfen, Niels	54.

Simonson, Ole	50.	Trojel, Thomas Frandsen .	129.
Spangenberg, Laur. Niels. 58.	118.	Turpe, Oluf Pedersen, see Unger.	
Sørensen, Hans	61.	Unger, Oluf Pedersen . . .	100.
— Knud	111.	Varde, Hans Pedersen 74.	153.
Taa, Augustinus	132.	— Niels	157.
Tausen, Hans	22.	Wedel, Nielsenius Claus .	137.
— Hans Kjeldsen	96.	Wibbø, Jørgen Carsten . .	83.
Thestrup, Hans Christian .	121.	Wincentii Laurentius . . .	140.
Tibbied, Peter Hansen . . .	75.	Winding, Andreas Fred. . .	136.
Tollstrup, Johan Carl Vilh.	33.	Worsøe, Arild Fris	122.
Trojel, Hans Thomassen . .	130.	Øgler, Rasmus 44. 58.	117.
— Jens Frandsen	7.		

Indholdsfortegnelse.

Præster ved Roeskilde Domkirke	Side	3.
I. Øverste eller ældste Sognepræster 4 (1—4)	—	4.
II. Æneste Sognepræster 17 (Nr. 5—21)	—	10.
III. Lectoros Theol. og Præster 7 (22—28)	—	40.
IV. Anden Præst 5 (29—33)	—	47.
V. Øverste Capellaner 11 (34—44)	—	52.
VI. Residerende Capellaner 3 (45—47)	—	58.
VII. Næderste Capellaner 13 (48—60)	—	62.
VIII. Personelle Capellaner 3 (61—62)	—	64.
IX. Catecheter 9 (63—71)	—	67.
Kirker i Roeskilde	—	73.
Tillæg I. Præster i Gadstrup og Sjø 18 (72—89)	—	77.
II. Præster til St. Jørgens og St. Jbs 17 (90—106)	—	82.
III. Præster ved vor Frue Kirke 19 (107—125)	—	88.
IV. Præster i Himmeløvej og Roesk. Jomfru-kloster 12 (126—38)	—	93.
V. Nogle Degne ved Domkirken 19 (139—57)	—	101.
Tillæg og Rettelser	—	105.
Ravnefortegnelse	—	106.